

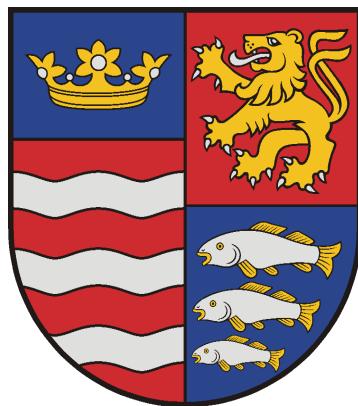

regionálny
operačný
program

Realizácia projektu: „Generel dopravnej infraštruktúry Prešovského kraja“
je financovaná z prostriedkov Regionálneho operačného programu,
prioritná os 4. Regenerácia sídiel, opatrenie 4.1 Regenerácia sídiel,
kód výzvy: „ROP-4.1 d-2012/01“
a z vlastných zdrojov obstarávateľa

GENEREL DOPRAVNEJ INFRAŠTRUKTÚRY PREŠOVSKÉHO KRAJA

Správa o hodnotení strategického dokumentu

podľa zákona č. 24/2006 Z.z. o posudzovaní vplyvov na životné prostredie
a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov

Jún 2015

ENVIO, s.r.o.
Levočská č. 2
080 01 Prešov

Prešovský samosprávny kraj
Námestie mieru č. 2
080 01 Prešov

Obsah:

I.	Základné údaje o obstarávateľovi	3
1.	Označenie	3
2.	Sídlo	3
3.	Kontaktné údaje oprávneného zástupcu obstarávateľa a miesto na konzultácie	3
II.	Základné údaje o strategickom dokumente	3
1.	Názov	3
2.	Územie	3
3.	Dotknuté obce	3
4.	Dotknuté orgány	3
5.	Schvaľujúci orgán	5
6.	Obsah a hlavné ciele strategického dokumentu a jeho vzťah k iným strategickým dokumentom	5
6.1.	Hlavné ciele územnej prognózy	5
6.2.	Špecifické ciele	5
6.3.	Vzťah k iným strategickým dokumentom	6
III.	Základné údaje o súčasnom stave životného prostredia dotknutého územia	6
1.	Informácie o súčasnom stave životného prostredia vrátane zdravia a jeho pravdepodobný vývoj, ak sa strategický dokument nebude realizovať	6
1.1.	Horninové prostredie	7
1.2.	Klimatické pomery	10
1.3.	Ovzdusie	11
1.4.	Vodné pomery	13
1.5.	Pôdne pomery	17
1.6.	Flóra, fauna, charakteristika, chránené vzácné a ohrozené druhy a biotopy	19
1.7.	Krajina	25
1.8.	Predpokladaný vývoj životného prostredia vrátane zdravia, ak sa strategický dokument nebude realizovať	36
2.	Informácia vo vzťahu k environmentálne obzvlášť dôležitým oblastiam	37
2.1.	Chránené územia a chránené objekty	37
3.	Charakteristika životného prostredia vrátane zdravia v oblastiach, ktoré budú významne ovplyvnené	63
3.1.	Dopravné začaženie - environmentálna regionalizácia	63
3.2.	Oblasti riadenia kvality ovzdušia	64
4.	Environmentálne problémy vrátane zdravotných problémov, ktoré sú relevantné z hľadiska strategického dokumentu	65
4.1.	Všeobecné environmentálne problémy a zdravie	65
5.	Environmentálne ciele vrátane zdravotných cielov zistených na medzinárodnej, národnej a inej úrovni, ktoré sú relevantné z hľadiska strategického dokumentu, ako aj to, ako sa zohľadnili počas prípravy strategického dokumentu	67
5.1.	Strategické dokumenty Európskej únie	67
5.2.	Strategické dokumenty a legislatíva na národnej úrovni	68
IV.	Základné údaje o predpokladaných vplyvoch strategického dokumentu vrátane zdravia	69
1.	Pravdepodobne významné environmentálne vplyvy na životné prostredie a vplyvy na zdravie	69
1.1.	Vplyvy na rozhodujúce problémové okruhy zložiek a prvkov životného prostredia	69
1.2.	Vplyvy na rozhodujúce problémové okruhy chránených území národnej siete a siete NATURA 2000	70
2.	Vplyvy strategického dokumentu v okresoch ako východisko opatrení na odvrátenie, zníženie alebo zmiernenie negatívnych vplyvov	71
V.	Navrhované opatrenia na prevenciu, elimináciu, minimalizáciu a kompenzáciu vplyvov na životné prostredie a zdravie	78
1.	Opatrenia na odvrátenie, zníženie alebo zmiernenie prípadných významných negatívnych vplyvov na životné prostredie vrátane zdravia, ktoré by mohli vyplynúť z realizácie strategického dokumentu	78
1.1.	Opatrenia na prevenciu, minimalizáciu a kompenzáciu vplyvov na životné prostredie a zdravie	79
VI.	Dôvody pre výber zvažovaných alternatív a popis toho, ako bolo vykonané vyhodnotenie vrátane ľažkosti s poskytovaním potrebných informácií	80

VII.	Návrh monitorovania enviromentálnych vplyvov vrátane vplyvov na zdravie	82
VIII.	Pravdepodobné významné cezhraničné vplyvy vrátane vplyvov na zdravie	83
IX.	Netechnické zhnutie poskytnutých informácií	83
1.	Zhnutie poskytnutých informácií	83
2.	Plnenie podmienok vydaného rozsahu hodnotenia	84
X.	Informácia o ekonomickej náročnosti	84

Tabuľky:

1.	Poradie najväčších znečisťovateľov v Prešovskom kraji podľa množstva emisií za rok 2012	11
2.	Druhy pozemkov v štruktúre krajiny Prešovského kraja	25
3.	Nadregionálne a regionálne ÚSES v Prešovskom kraji	26
4.	Veľkoplošné chránené územia a ich ochranné pásmá v Prešovskom kraji	38
5.	Maloplošné chránené územia národnej sústavy v Prešovskom kraji	38
6.	Návrhy na vyhlásenie chránených území (primárne nezabezpečujúce predmet ochrany územia európskeho významu)	49
7.	Chránené stromy v Prešovskom kraji	51
8.	Zoznam území európskeho významu (ÚEV) v Prešovskom kraji (etapy A a B)	53
9.	Zoznam návrhov území európskeho významu (v tzv. etape C) v Prešovskom kraji pripravovaných na ich zaradenie do Národného zoznamu území európskeho významu	56
10.	Zoznam vyhlásených chránených vtáčích území (CHVÚ) v Prešovskom kraji	57
11.	Sublokality Karpatských bukových pralesov v Slovenskej republike	58
12.	Národné významné mokrade (N) a regionálne významné mokrade (R) na území Prešovského kraja (rok 2000)	58
13.	Podiel jednotlivých stupňov environmentálnej kvality krajiny v Prešovskom kraji v roku 2005	63
14.	Podiel obyvateľov žijúcich v jednotlivých stupňoch environmentálnej kvality krajiny v Prešovskom kraji v roku 2005	64

I. Základné údaje o obstarávateľovi

1. Označenie:

Úrad Prešovského samosprávneho kraja

2. Sídlo:

Prešov, Námestie mieru 2, 080 01 Prešov

3. Kontaktné údaje oprávneného zástupcu obstarávateľa a miesto na konzultácie

MUDr. Peter Chudík, predseda PSK

Úrad Prešovského samosprávneho kraja, Námestie mieru č.2, 080 01 Prešov

Ing. Jaroslav Lizák, vedúci oddelenia územného plánu a životného prostredia
Úrad Prešovského samosprávneho kraja, Námestie mieru č.2, 080 01 Prešov
Tel.: 051/7081551, e-mail: jaroslav.lizak@vucpo.sk

II. Základné údaje o strategickom dokumente

1. Názov:

Generel dopravnej infraštruktúry Prešovského kraja – územná prognóza (ENVIO, s.r.o.
Prešov, hlavný riešiteľ Ing.arch. Václav Hochmuth – 1715 AA)

2. Územie:

Kraj: Prešovský samosprávny kraj

Okresy: 13 okresov Prešovského kraja

Obce: 664 obcí Prešovského kraja

3. Dotknuté obce:

Všetky obce Prešovského kraja, 64 obcí Košického samosprávneho kraja, 4 obce Banskostrického samosprávneho kraja, 5 obcí Žilinského samosprávneho kraja,

Dotknuté orgány:

Dotknuté samosprávne orgány a vojenské obvody

1. okres Bardejov – 86 miest a obcí
2. okres Humenné – 61 miest a obcí
3. okres Kežmarok – 42 miest a obcí
4. okres Levoča – 33 miesta a obcí
5. okres Medzilaborce – 23 miest a obcí
6. okres Poprad – 29 miest a obcí
7. okres Prešov – 91 miest a obcí
8. okres Sabinov – 43 miest a obcí
9. okres Snina – 34 miest a obcí
10. okres Stará Ľubovňa – 44 miest a obcí
11. okres Stropkov – 43 miest a obcí
12. okres Svidník – 68 miest a obcí
13. okres Vranov nad Topľou - 68 miest a obcí
14. Vojenský obvod Valaškovce
15. Banskostrický samosprávny kraj
16. Košický samosprávny kraj
17. Žilinský samosprávny kraj
18. Banskostrický samosprávny kraj – 4 susediaci obce
 - okres Brezno: Heľpa, Pohorelá, Šumiac, Telgárt,
19. Košický samosprávny kraj – 64 susediacich obcí
 - okres Gelnica: Hrišovce, Kluknava, Margecany, Richnava,
 - okres Košice okolie: Budimír, Bunetice, Družstevná pri Hornáde, Herľany, Kecerovský Lipovec, Košická Belá, Malá Lodina, Mudrovce, Nová Polhora, Obišovce, Opiná, Ploské, Rankovce, Trebejov, Veľká Lodina, Vtáčkovce, Vyšná Kamenica,
 - okres Michalovce: Jovsa, Kaluža, Klokočov, Kusín, Lesné, Nacina Ves, Oreské, Poruba pod Vihorlatom, Pusté Čemerné, Rakovec nad Ondavou, Staré, Strážske, Trnava pri Laborci, Vinné,
 - okres Rožňava: Dobšiná, Stratená,

- okres Sobrance: Remetské Hámre, Ruská Bystrá, Ruský Hrabovec, Vyšná Rybnica,
- okres Spišská Nová Ves: Arnutovce, Betlanovce, Bystrany, Danišovce, Harichovce, Hincovce, Hrabušice, Iliašovce, Jamník, Letanovce, Olšavka, Slatvina, Smižany, Spišské Tomášovce, Spišské Vlachy, Spišský Hrušov, Vojkovce, Žehra,
- okres Trebišov: Bačkov, Dargov, Kravany, Parchovany, Stankovce,
- 20. Žilinský samosprávny kraj – 5 susediacich obcí
 - okres Liptovský Mikuláš: Hybe, Liptovská Kokava, Pribylina, Važec, Východná.

Dotknuté orgány štátnej správy

Ústredné orgány štátnej správy

- 21. Ministerstvo dopravy, výstavby a regionálneho rozvoja Slovenskej republiky
 - odbor územného plánovania
 - oddelenie dopravného modelovania a infraštruktúry
 - sekcia železničnej dopravy a dráh
 - sekcia civilného letectva a vodnej dopravy
- 22. Ministerstvo obrany Slovenskej republiky
- 23. Správa štátnych hmotných rezerv Slovenskej republiky
- 24. Pamiatkový úrad Slovenskej republiky
- 25. Dopravný úrad Slovenskej republiky
 - divízia dráh a dopravy na dráhach
 - divízia civilného letectva
 - divízia vnútrozemskej plavby
- 26. Štátny dráhový úrad, Bratislava

Regionálne orgány štátnej správy

- 27. Okresný úrad Bardejov
 - odbor cestnej dopravy a pozemných komunikácií
- 28. Okresný úrad Humenné
 - odbor cestnej dopravy a pozemných komunikácií
- 29. Okresný úrad Kežmarok
 - odbor cestnej dopravy a pozemných komunikácií
- 30. Okresný úrad Prešov
 - odbor cestnej dopravy a pozemných komunikácií
- 31. Okresný úrad Poprad
 - odbor cestnej dopravy a pozemných komunikácií
- 32. Okresný úrad Svidník
 - odbor cestnej dopravy a pozemných komunikácií
- 33. Okresný úrad Stará Ľubovňa
 - odbor cestnej dopravy a pozemných komunikácií
- 34. Okresný úrad Stropkov
 - odbor cestnej dopravy a pozemných komunikácií
- 35. Okresný úrad Vranov nad Topľou
 - odbor cestnej dopravy a pozemných komunikácií
- 36. Krajský pamiatkový úrad Prešov
- 37. Štátna plavebná správa, pobočka Žilina
- 38. Štátna plavebná správa, pobočka Košice
- 39. Krajské riaditeľstvo policajného zboru Prešov
- 40. Okresné riaditeľstvo PZ v Bardejove
 - dopravný inšpektorát
- 41. Okresné riaditeľstvo PZ v Humennom.
 - dopravný inšpektorát
- 42. Okresné riaditeľstvo PZ v Kežmarku
 - dopravný inšpektorát
- 43. Okresné riaditeľstvo PZ v Poprade
 - dopravný inšpektorát
- 44. Okresné riaditeľstvo PZ v Prešove
 - dopravný inšpektorát
- 45. Okresné riaditeľstvo PZ v Starej Ľubovni
 - dopravný inšpektorát
- 46. Okresné riaditeľstvo PZ vo Svidníku
 - dopravný inšpektorát
- 47. Okresné riaditeľstvo PZ vo Vranove nad Topľou
 - dopravný inšpektorát

Regionálne orgány štátnej správy susedných krajov

- 48. Okresný úrad Brezno
- 49. Okresný úrad Gelnica
- 50. Okresný úrad Košice okolie
- 51. Okresný úrad Michalovce
- 52. Okresný úrad Rožňava
- 53. Okresný úrad Sobrance
- 54. Okresný úrad Spišská Nová Ves
- 55. Okresný úrad Trebišov
- 56. Okresný úrad Liptovský Mikuláš

Vlastníci sieti a zariadení technického a dopravného vybavenia územia

57. Národná diaľničná spoločnosť a.s. Bratislava,
58. Národná diaľničná spoločnosť a.s., investičný odbor, Prešov
59. Slovenská správa cest, Bratislava
60. Slovenská správa cest, investičná výstavba a správa cest Košice
61. Správa a údržba cest PSK, Prešov
62. Železnice Slovenskej republiky, Bratislava

Dotknuté právnické osoby

63. Železničná spoločnosť Slovensko, a.s.
64. Železničná spoločnosť CARGO Slovakia, a.s.
65. Lesy Slovenskej republiky, š.p., Banská Bystrica
66. Štátne lesy Tanapu, Tatranská Lomnica
67. Vojenské lesy a majetky, š.p., Prievidza
68. Krajská organizácia cestovného ruchu Severovýchod Slovenska
69. Ing. Peter Klučka, národný cyklokoordinátor SR

Na vedomie

70. ENVIO s.r.o., Levočská 2, 080 01 Prešov, spracovateľ ÚPD
71. Ing. Jaroslav Lízák, Slnčená ulica č. 20, 059 71 Ľubica, poverený obstarávateľ

Schvaľujúci orgán:

Predsed a Zastupiteľstvo Prešovského samosprávneho kraja.

Druh schvaľovaného dokumentu: Uznesenie zastupiteľstva PSK k územnej prognóze Generel dopravnej infraštruktúry Prešovského kraja.

6. Obsah a hlavné ciele strategického dokumentu a jeho vzťah k iným strategickým dokumentom

6.1. Hlavné ciele územnej prognózy:

- Stanoviť hlavné zásady rozvoja dopravnej infraštruktúry, zásady jej optimalizácie a priority pre postup skvalitňovania dopravy v Prešovskom samosprávnom kraji, so zameraním najmä na optimalizáciu cestnej a železničnej dopravy, vrátane ostatných druhov dopravy (leteckej, vodnej a cyklistickej), pri primeranom zohľadnení samosprávnych rozvojových zámerov definovaných v územnoplánovacích dokumentáciach,
- riešiť možnosti podpory dlhodobého funkčného využívania územia samosprávneho kraja verejnou cestnou, železničnou a cyklistickou dopravou, pri zohľadnení mestských aglomerácií a území vykazujúcich vysokú návštevnosť,
- zohľadniť a rozpracovať vybrané časti aktuálnych dopravných dokumentov na úrovni Slovenskej republiky, súvisiacich s Prešovským samosprávnym krajom, napr. so Strategickým plánom rozvoja a údržby cest II. a III. triedy na roky 2014 - 2020,
- vytvoriť územnoplánovací podklad, ktorý bude slúžiť pre spracovanie Územného plánu Prešovského samosprávneho kraja.

6.2. Špecifické ciele:

- Riešiť vzájomnú dopravnú nadváznosť PSK a jeho obcí, väzby na susediace samosprávne kraje a štáty,
- specifikovať hlavné a vedľajšie dopravné rozvojové osy na riešenom území,
- definovať každý druh riešenej dopravy zvlášť a ich vzájomné väzby,
- definovať zásady verejného dopravného vybavenia a štruktúry súvisiacej s osídlením, priestorovým usporiadaním a funkčným vyžívaním územia, technickým vybavením, s požiadavkami ochrany prírodných zdrojov, významných krajinných prvkov, starostlivosti o ŽP a chránené územia,
- definovať relevantné zmeny v demografii, identifikovať rozhodujúce požiadavky urbanistického rozvoja a pomenovať dôvody zvyšovania negatívnych vplyvov dopravy na životné prostredie,
- vytvoriť podmienky pre systém integrovanej dopravy so znižovaním podielu individuálnej motorovej dopravy a zvyšovania cyklistickej dopravy, predovšetkým v tăžiskách osídlenia a v územiach preukazujúcich aglomeráčne súvislosti a vnútro aglomeráčné vzťahy,
- v riešení navrhnutých možných sprístupnenie obcí PSK podľa územnotechnických možností aspoň z dvoch nezávislých smerov (odstránenie koncových obcí najmä pri automobilovej doprave),
- vytvoriť podmienky pre nadvázne spracovanie Konceptie dopravy vo verejnem záujme pre Prešovský kraj.

6.3. Vzťah k iným strategickým dokumentom:

Navrhovaný strategický dokument sa opiera o legislatívnu a strategické dokumenty na úrovni Európskej únie a republikovej úrovni, týkajúce sa

- verejnej dopravy
- územného plánovania a urbanizmu
- regionálneho rozvoja
- turizmu a cestovného ruchu
- kúpeľníctva
- ochrany kultúrnych a historických hodnôt
- životného prostredia, ochrany prírody
- vodného hospodárstva
- ochrany ovzdušia
- odpadového hospodárstva
- poľnohospodárstva a lesného hospodárstva,

opiera sa však predovšetkým o strategické dokumenty, najmä:

- Biela kniha: Plán jednotného európskeho dopravného priestoru – vytvorenie konkurencieschopného dopravného systému účinne využívajúceho zdroja, KOM(2011) 144 v konečnom znení,
- Zelená kniha: Za novú kultúru mestskej mobility“,
- Dopravná politika SR do roku 2015,
- Stratégia rozvoja dopravy Slovenskej republiky do roku 2020,
- Strategický plán rozvoja dopravnej infraštruktúry SR do roku 2020,
- Strategický plán rozvoja a údržby ciest II. a III. triedy, 2014
- Stratégia rozvoja verejnej osobnej a nemotorovej dopravy SR do roku 2020 chválený vládou SR uznesením č. 25. júna 2014,
- Koncepcia rozvoja ciest I. triedy“, schválená vládou SR (v súlade s databázou cestnej siete SR),
- Dohovor o medzinárodnej železničnej preprave (COTIF),
- Program revitalizácie železničných spoločností, uznesenie vlády SR č.188/2011,
- Uznesenie EU parlamentu zo dňa 27. 09. 2010 o európskej bezpečnosti cestnej dopravy v rokoch 2011 – 2020,
- Národná stratégia rozvoja cyklistickej dopravy a cykloturistiky v Slovenskej republike,
- Stratégia zvýšenia bezpečnosti cestnej dopravy v SR pre roky 2011 – 2020,
- Generel dopravnej infraštruktúry , ideový návrh pre PSK „, (súťažný návrh), ENVIO s.r.o. – 2014,
- Nariadenie vlády Slovenskej republiky č. 461/2011 Z. z. zo dňa 16.11.2011, ktorým sa vyhlasujú zmeny a doplnky záväznej časti Koncepcie územného rozvoja Slovenska 2001,príloha k nariadeniu vlády č.528/2002Z.z. Slovenskej republiky zo dňa 14. augusta 2002, ktorým sa vyhlasuje záväzná časť Koncepcie územného rozvoja Slovenska 2001 (KURS 2011 - Zmeny a doplnkyč.1 záväznej časti Koncepcie územného rozvoja Slovenskej republiky 2001),
- Nariadenie vlády Slovenskej republiky č. 679 Z. z. z 27. novembra 2002, ktorým sa mení a dopĺňa Nariadenie vlády Slovenskej republiky č. 216/1998 Z. z., ktorým sa vyhlasuje záväzná časť územného plánu veľkého územného celku Prešovský kraj,

III. Základné údaje o súčasnom stave životného prostredia dotknutého územia

1. Informácie o súčasnom stave životného prostredia vrátane zdravia a jeho pravdepodobný vývoj, ak sa strategický dokument nebude realizovať

Táto kapitola obsahuje analýzu súčasného stavu životného prostredia vrátane prírodného prostredia v oblastiach, ktoré nadvádzajú na hľadisko posudzovania rozvoja dopravnej infraštruktúry, trend ich vývoja a pravdepodobný vývoj, ak by sa ciele GDI Prešovského samosprávneho kraja a ním súvisiace konkrétnie zámery nerealizovali/realizovali.

Informácie boli získané predovšetkým z celoštátnych databáz rezortov a regionálnych databáz zložiek rezortov a súvisiacich strategických dokumentov, plánov a programov.

Riešené územie je podľa záväznej časti KURS 2011 začlenené do základného regiónu: východné Slovensko a dopravno-gravitačné centrum Košice/Prešov, zahrňujúce priestory Prešovského a Košického kraja.

1.1. Horninové prostredie

Geologická stavba.

Geologická stavba územia Prešovského kraja je pomerne zložitá, ale oproti stavbe susediacoho stredného Slovenska a susediacich južných častí stredného a východného Slovenska je jednoduchšia a priestorovo jednotvárnnejšia, predovšetkým vďaka horninovému prostrediu, reprezentovanému vonkajším i vnútrokarpatským paleogénom. Výnimku z tejto relatívnej „jednotvárosti“ geologickej stavby tvorí geologická stavba Tatier, severných časti Nízkych Tatier, Pienin, Braniska, Slanských vrchov, Spišskošarišského medzihoria, Beskydského predhoria a severných častí Vihorlatu.

Zjednodušene geologickú stavbu jednotlivých segmentov krajiny Prešovského kraja rerezentujú základné geochemické typy hornín; Tatry budujú predovšetkým granitoidy, menej vápence a dolomity, severné časti Nízkych Tatier vápence, dolomity a metamorfované horniny, Pieniny vápence, Branisko vápence, dolomity a metamorfované horniny, Spišskošarišské medzihorie vápence (v Šariškom podolí a v Strážach vulkanity), Beskydské predhorie vápence, Slanské vrchy a Vihorlatské vrchy predovšetkým vulkanity. Prevažnú časť územia Prešovského kraja (Podtatranskú kotlinu, Spišskú Maguru, Levočské vrchy, Hornádsku kotlinu, Bachureň, Šarišskú vrchovinu, Ľubovniansku vrchovinu, Čergov, Busov, Ondavskú vrchovinu, Laboreckú vrchovinu a Bukovské vrchy) budujú ilovce a pieskovce.

V Spišskej Magure a Hornádskej kotline v prostredí ilovcov a pieskovcov vystupujú miestami exoty, predovšetkým reprezentované travertíni (sprievodný prejav neotektonickej aktivity).

Inžiniersko-geologické podmienky.

Vzhľadom k inžiniersko-geologickým podmienkam dotknutého územia má podstatný význam neotektonická stavba podsústavy Západných Karpát a podsústavy Panónskej panvy v severnej časti Košickej kotliny (predstavovaná zlomovými liniami, po ktorých sa dvihajú alebo naopak klesajú geomorfologické jednotky alebo kryhy) a sprievodné javy neotektonickej aktivity.

Pomerne veľká hustota zlomov zistených i predpokladaných na území Prešovského kraja je zaznamenaná v Podtatranskej kotlinе od západnej hranice kraja po Poprad, resp. Spišskú Belú a Podolinec v pokračovaní do okolia Starej Ľubovne, v Hornádskej kotlinе po Branisko, v Košickej kotlinе v jej severnej časti a v úseku od Hanušoviec nad Topľou k Vranovu nad Topľou a k Snine (po štátnej hranici s Ukrajinou).

Niekteré zlomové línie viditeľne vymedzujú samostatné geomorfologické jednotky – napríklad Tatry, Levočské vrchy, Hornádsku kotlinu, Branisko, Čergov, Ondavskú a Laboreckú vrchovinu a Vihorlatské vrchy.

Inžiniersko-geologická rajonizácia.

Podobne podstatný význam v dotknutom území vo vzťahu k stavbám má inžinierskogeologická rajonizácia. Predstavuje ju skupina rajónov predkvartérnych hornín a skupina rajónov kvartérnych sedimentov: V skupine rajónov predkvartérnych hornín v Tatrách prevláda rajón magmatických intruzívnych hornín, v Podtatranskej kotlinе rajón glacifluviálnych sedimentov, južne od Svitu a Popradu rajóny spevnených sedimentov v celku, vápencovo-dolomitických hornín a flyšoidných hornín.

V oblastiach s vnútrokarpatským a vonkajším flyšom prevláda buď rajón pieskovcovo-zlepencových hornín (Levočské vrchy, Bachureň, Ľubovnianska vrchovina, západné časti Čergova, Šarišská vrchovina, Beskydské predhorie) alebo rajón flyšoidných hornín (Spišská Magura, Spišskošarišské medzihorie, Hornádska kotlina, Čergov, Ondavská vrchovina, Laborecká vrchovina, Bukovské vrchy). Branisko je z toho hľadiska pestré; striedajú sa tu najmä rajón vápencovo-dolomitických hornín (sever a stredný západ pohoria) a rajón vysokometamorfovaných hornín. V Slanských vrchoch sa striedajú rajóny efuzívnych hornín, vulkanoklastických hornín a vulkanických hornín vcelku (podobne aj vo Vihorlatských vrchoch).

Z hľadiska posudzovania inžiniersko-geologických vlastností hornín majú význam polohy kvartérnych sedimentov, ktoré sú vo veľkej miere nespevnené, často sypké a môžu predstavovať všeobecne pri plánovaní i realizácii dopravných a inžinierskych sietí špecifický technický problém. V dotknutom území sa jedná predovšetkým o rajón deluviálnych sedimentov, ostrovčekovito sa vyskytujú v Ondavskej vrchovine, Laboreckej vrchovine, Bukovských vrchoch, v Levočských vrchoch, v Spišskej Magure, lemuju tiež sever Vihorlatských vrchov.

K skupine rajónov kvartérnych sedimentov v riešenom území patrí rajón údolných riečnych náplavov, ukladaných pozdĺž väčších riek – Popradu, Hornádu, Torysy, Tople, Ondavy, Laborca, Cirochy a Udavy.

Na riekach Torysa a Poprad sa miestami vyskytujú rajóny náplavov terasových stupňov (medzi Sabinovom a Veľkým Šarišom, v okolí Lipan, v okolí Kežmarku a Starej Ľubovne).

Špecifickú mozaiku vytvárajú v Košickej kotlinе pod Prešovom rajóny proluviálnych sedimentov, deluviálnych sedimentov, údolných riečnych náplavov spolu s predkvartérnym rajónom striedajúcich sa súdržných a nesúdržných sedimentov.

Geodynamické javy.

Medzi geodynamické javy, ktoré o.i. ohrozujú reálne dopravné komunikácie a potenciálne aj plánované a novorealizované, patria predovšetkým **zosovy a erózne rýhy**. Na zosovy sú v riešenom území náchylné predovšetkým kvartérne deluviálne sedimenty historicky ukladané na svahoch na okrajoch geomorfologických celkov pahorkatinového alebo horského charakteru alebo solitérnych vrchov. Sú to obyčajne nespevnené alebo málo spevnené sedimenty s chaotickým usporiadaním usadzovaného materiálu (sú to hlinité, hlinito-piesčité, hlinito-kamenité, piesčito-kamenité až balvanovité svahoviny a sutiny), ktoré za určitých okolností na klzavom spevnenom geologickej podklade, za prispenia vsakovanej vody sa dajú vplyvom gravitácie do pohybu, pričom v pôvodnej mase delúvia vznikajú lokálne odtrhy, materiál sa po pevnnejšom podloží kĺže nadol, pričom vytvára čelo zosuvu. Ak na určitom mieste vzniká viacej zosuvov, podporujú vznik tzv. zosuvných polí. Na relatívne miernejsích svahoch na miestach zosuvov sa môže za čelom zosuvu kumulovať voda a vzniká mokrad alebo až jazierko. Na vznik zosuvov, resp. zosuvných polí majú razantný vplyv vody vodných tokov, ktoré plochy pomaly sa posúvajúcich deluviálnych sedimentov do koryta vodného toku eróznymi procesmi „podrezávajú“.

V riešenom území reálne i potenciálne zosovy vznikajú aj v polohách vnútrokarpatského, ale najmä vonkajšieho flyšu, kde vo flyšových súvrstviach striedajúcich sa pieskovcov a ilovcov prevládajú mäkkie a málo stabilné ilovité bridlice. Prítomnosť mocných ilovitých bridlíc v podloží ciest vyvoláva deformácie podložia a tým aj deformácie cestného telesa. V riešenom území takéto geodynamické javy sú známe predovšetkým vo flyši Ondavskej vrchoviny, Laboreckej vrchoviny, ale i ďalších geomorfologických jednotiek, budovaných flyšovými horninami na miestach s vyšším podielom ilovitých bridlíc.

K menej známym geodynamickým javom patrí aj prirodzené uvoľňovanie skál z extrémne šikmých alebo vertikálnych skalných stien vplyvom mrazového zvetrávania (najmä v jarnom období), pričom dochádza k vzniku prekážok na cestných alebo železničných komunikáciách.

Lokalizácia zosuvov.

Kvartétné zosovy na flyši sa vyskytujú Z od Novej Ľubovne, J od Jakuban v oblasti Kýčery, pri Plavnici, pod Plavčom a pri Čirči, J od Vislanky, S od Hniezdneho, V od Lackovej, v priestore Sulína, Malého Lipníka, Legnavy a Stariny (SL), Z od Lúčky (SB), v Blažovskej doline pri Tichom Potoku, S od cesty medzi Tichým potokom a Brezovicou, Z od Krásnej Lúky, S nad Regetovkou, J a JV od Zborova, V od Mikulášovej, SV od Šarišského Čierneho, medzi Kružľovou a Svidničkou, Z od Nižného Komárnika, na Z okraji Bodružale, V od Mirole, JV od Gribova, S od Vyškoviec, v priestore od Veľkropu po Korunkovú (roztrúsene, ale rozsiahle zosuvné pole), J od Repejova, medzi Ol'kou a Krivou Ol'kou (rozsiahle), pri Ruskej Kajni, Piskorovciach, v priestore Mrázovce - Tokajík (rozsiahle), V od Kolboviec, obostranne pri Ďapalovciach, resp. Nižnej Sítnici, S od Holčíkoviec, pri Ohradzanech, Žalobíne, J pod Brestovom, pri Dedačove, Kochanovciach, Z a S od Čertižného (rozsiahle polia), okolo Vladiče, V medzi Kalinovom a Palotou (rozsiahle), V od Radvane nad Laborcom, S od Zbojného, V od Nižnej Jablonky, JZ od Papína, SZ od Jalovej, JZ od Ruského potoka (rozsiahle),

vo flyši bradlového pásma medzi Litmanovou, Kremnou a Jarabinou, S od Starej Ľubovne nad tokom Maslienkou, S od Matysovej, medzi Šarišským Jastrabím a Pustým Poľom,

rozsiahle zosuvné polia sú po obvode Vihorlatských vrchov medzi obcami Ptičie – Belá nad Cirochou – Hrabovej Roztokou,

- v južnom cípe Spišskošarišského medzihoria (S od Prešova) nad Kapušanmi,
- v Košickej kotline po západnom obvode Slanských vrchov J od Vyšnej Šebastovej, JZ od Ruskej Novej Vsi, pod riečkou Delňa od Dulovej Vsi po Kokošovce, SV od Šarišských Bohdanoviec.

V Ondavskej a Laboreckej vrchovine sa okrem vyššie uvedených vyskytuje veľké množstvo plošne menších zosuvov (polí).

Z Mapy zosuvného hazardu na území SR (Zdroj: Koncepcia geol.výsku a geol.prieskumu územia SR na roky 2012 – 2016, s výhľadom do roku 2020, In.: Strategický plán rozvoja a údržby ciest II. a III. triedy, VÚD 2014) vyplýva, že s výnimkou oblasti Tatier, Braniska, Slanských vrchov, Košickej kotliny a údolí väčších riek s nízkym alebo stredným stupňom zosuvového hazardu, ostatné (väčšinové) územie Prešovského kraja je vo vysokom až veľmi vysokom stupni zosuvového hazardu.

Aktuálny zoznam zosuvov (pre prax) prezentuje webová stránka Geologického ústavu Dionýza Štúra.

Ložiská nerastných surovín.

Na území Prešovského kraja sú evidované:

Nerudné suroviny:

- dve ložiská pri Starej Ľubovni na dekoračný kameň
- pri Spišskom Podhradí (Dreveník) na dekoračný kameň
- severovýchodne pri Prešove, bentonity

- Prešov – Solivar, kamenná soľ
- Vranov nad Topľou – Soľ, kamenná soľ
- východne od Hanušovce nad Topľou, vápnité sliene
- Nižný Hrabovec – Kučín, zeolity
- JV od Vranova nad Topľou, kamenná soľ

Stavebné suroviny:

- Tehliarske suroviny, resp. keramické íly – pri Svite, Spiškom Podhradí, Spišskej Belej, Plavči, Lipanoch, Sabinove, Prešove (Drienov, Močarmany, CHLÚ Gregorovce), Hanušovciach nad Topľou, Vranove nad Topľou (Bystré, Čemerné), Humennom, Stropkove (Tisinec) a pod Svidníkom.
- Stavebný kameň – pri Starej Ľubovni (Jarabina), Podolinci (Ružbachy), Poprade (Kvetnica?), Prešove (Fintice, Fintice I, Okružná – Borovník, Záhradné, Hubošovce, Vyšná Šebastová, Sedlice), Vranove nad Topľou (Večec, Juskova Voľa), Snine (Zemplínske Hámre), Humennom (Brekov).
- Štrkopiesky a piesky – Rožkovany, Orlov, Plaveč.

Výhradné ložiská energetických a rudných surovín:

- Mangánové rudy – pri Poprade (Kišovce, Švábovce).
- Uránové rudy – juhovýchodne pri Poprade (Hôrka, Švábovce).
- Ortuťové rudy – CHLÚ Červenica a pri Vranove nad Topľou.
- Polymetalické rudy v CHLÚ Zlatá Baňa.
- Ropa, zemný plyn – pri Lipanoch.

Ostatné ložiská (tažené i neťažené):

Rudné suroviny:

- ložisko Zlatá Baňa, Štavica, Zemplínske Hámre – juhovýchodne od obce, železná ruda-limonitizované tufy.
- Nerudné suroviny:

- Stavebný kameň - Spišská Teplica, Poprad – Kvetnica, Hranovnica, Spišské Bystré, Spišský Štiavnik, Podolíneč, Stará Ľubovňa – Medveď, Vyšný Slavkov, Zámutov, Sedlice, Brekov, Jasenov, Porúbka.
- Štrkopiesky a piesky – Bušovce, Krížová Ves, Poprad-Veľká, Plaveč-Orlov, veľký Šariš, Delňa, Soľ-Čaklov, Hlinné, Vyšný Žipov, Bystré.
- Tehliarske suroviny – Spišský Štiavnik, Spišské Podhradie, Brezovica nad Torysou, Plavnica-pod Kamar, Plaveč-Bolec, Stará Ľubovňa-nad Černáčom, Čemerné, Hanušovce n.T., Drienov (perspektívne Čaklov, Zámutov, Čierne nad Topľou, Mirkovce).
- Keramické suroviny – prognozované –Fintice, Mirkovce, Drienov, Lemešany (bentonit),
- Cementárske suroviny – prognozované ložisko Petkovce-Michalok.
- Vápnité sliene – DP Skrabské – Starý lom.
- Zvláštne skupiny surovín – Zlatá Baňa (opal), S od Kanaša (expandujúce bridlice).

Geologická stavba územia Prešovského kraja priamo ovplyvňuje štruktúru nerastných surovín, preto územie kraja je chudobné na surovinové zdroje, resp., zásoby rudných surovín. Napriek tomu predstavuje významnú surovinovú bázu nerudných surovín a stavebných materiálov, zásoby ktorých umožňujú rozvoj hlavne stavebného priemyslu.

Z energetických surovín sú zaujímavé oblasti s výskytom ropy a plynu v oblasti vnútrokarpatského paleogénu a bradlového pásma, ktoré je aj recentne aktívne ako hlavný migračný kanál uhl'ovodíkov. Geologický prieskum bol vykonávaný v oblasti Lipany v okrese Sabinov, kde sa okrem metánu zistila aj prítomnosť ľahkej parafinickej ropy a v oblasti Hanušovce v okrese Vranov nad Topľou, kde sa z jemnozrnného silne spevneného, rozpukaného pieskovca zistil prítok metánu, v okolí Smilna.

Ložiská polymetalických rúd a ortuťové ložiská oblasti Merník, Zlatá Baňa, Červenica v súčasnej dobe nespĺňajú kvalitatívne kritéria, takže za súčasných ekonomických podmienok vydobytie týchto zásob nie je hospodársky účelné.

Geomorfologické pomery.

Na území Prešovského kraja sa stretávame s rôznymi základnými morfoštruktúrami, rôznymi typmi erózno-denudačného reliéfu (od veľhorského reliéfu cez hornatinové a vrchovinové reliéfy po reliéfy kotlinových pahorkatín, nízinnych pahorkatí a zvlnených rovín) a s rôznymi vybranými tvarmi reliéfu.

Tatry, severovýchodné časti Nízkych Tatier v riešenom území a Branisko sú produktom tzv. vrasovo-blokovej fatransko-tatranskej morfoštruktúry s pozitívnymi štruktúrami – hrast'ami a klinovými hrast'ami jadrových pohorí.

Spišská Magura, Levočské vrchy, Bachureň sú tiež produkтом vrasovo-blokovej fatransko-tatranskej morfoštruktúry, vyznačujú sa hrast'ami a klinovými hrast'ami vnútrokarpatských flyšových pohorí.

Spišskošarišské medzihorie a Šarišská vrchovina vo vrasovo-blokovej fatransko-tatranskej morfoštruktúre sa vyznačujú prechodnými štruktúrami vnútrokarpatských vrchovín.

Lubovnianska vrchovina je produktom zlomovo-vrássových štruktúr flyšových Karpát s prechodnými mierne vyzdvihnutými morfoštruktúrami vrchovín a pahorkatín.

Čergov a Bukovské vrchy sú produkтом zlomovo-vrássových štruktúr flyšových Karpát s vysoko vyzdvihnutými blokovými štruktúrami.

Ondavská vrchovina a Laborecká vrchovina sú produkтом zlomovo-vrássových štruktúr flyšových Karpát v morfoštrukturnej transverzánej depresii Nízkych Beskýd.

Vihorlat a Slanské vrchy sú produkтом blokovej slansko-matranskej a vihorlatskej morfoštruktúry s hrastami a diferencovanými blokmi.

Pod Vranovom nad Topľou severné časti Východoslovenskej pahorkatiny patria pod tzv. negatívne morfoštruktúry Panónskej panvy (poklesávajúce morfoštruktúry s agradačiou).

Z kotlin Podtatranská kotlina, Popradská kotlina a Hornádska kotlina sú produkтом vrásovo-blokovej fatransko-tatranskej negatívnej morfoštruktúry s morfoštruktúrnou depresiou, resp. priekopovými prepadlinami, Košickú kotlinu predstavuje morfoštruktúra lučensko-košickej zniženiny.

1.2. Klimatické pomery

Klimatické oblasti – zastúpenie.

Vo všeobecnosti zhruba západná polovica Prešovského kraja patrí do chladnej oblasti, ktorá je charakterizovaná júlovou priemernou teplotou vzduchu menšou ako 16°C , pričom všetky tri okrsky chladnej oblasti sú veľmi vlhké.

V západnej polovici Prešovského kraja prevláda okrsok C1, ktorý je mierne chladný, s priemernými júlovými dennými teplotami $12^{\circ}\text{C} - 16^{\circ}\text{C}$. Výnimku tvoria Tatry, ktoré patria do okrskov C3 – studený horský (priemerné denné júlové teploty pod 10°C) a C2 – chladný horský (priemerné denné júlové teploty dosahujú $10^{\circ}\text{C} - 12^{\circ}\text{C}$). Podhradská kotlina (v Hornádskej kotline) s okrskom M2 (mierne teplý, mierne vlhký, so studenou zimou, kotlinový, v januári priemerná denná teplota dosahuje $\leq -5^{\circ}\text{C}$, v júli $\geq 16^{\circ}\text{C}$, priemerný počet letných dní menej ako 50) a úzky pás medzi Podolincom, Starou Ľubovňou a Plavčom s okrskom M5 (mierne teplý, vlhký, s chladnou až studenou zimou, dolinový a kotlinový, priemerná denná teplota $\leq -3^{\circ}\text{C}$, v júli $\geq 16^{\circ}\text{C}$, priemerný počet letných dní menej ako 50) patria k mierne teplej oblasti.

Východná časť Prešovského kraja zhruba od čiary Branisko – Čergov je teplejšia, s výnimkou pohoria Čergov, severné okrajové časti pri hranici s Poľskom a klimatický ostrovček s vyššou polohou v Slanských vrchoch (masív Šimonka), ktoré patria do okrsku C1 (charakteristiku pozri vyššie).

Východná časť Prešovského kraja patrí do mierne teplej oblasti, ktorá sa vyznačuje priemerným počtom letných dní v hodnote menej ako 50 dní za rok s denným maximom teploty vzduchu $\geq 25^{\circ}\text{C}$, s júlovým priemerom teploty vzduchu $\geq 16^{\circ}\text{C}$.

Šarišská vrchovina, Bachureň a stredná časť Spišskošarišského medzihoria, ďalej severný lem Ondavskej vrchviny a Laboreckej vrchoviny po Sninu patria do okrsku M6 (mierne teplý, vlhký, vrchovinový, s priemernými júlovými teplotami do 16°C , priemerným počtom letných dní menej ako 50, prevažne nad 500 m n.m.).

Severné okrajové časti Vihorlatských vrchov a prevažná časť Bukovských vrchov patria do okrsku M7 (mierne teplý, veľmi vlhký, vrchovinový, s priemernými júlovými teplotami do 16°C , priemerným počtom letných dní pod 50, prevažne nad 500 m n.m.).

Prevažná časť Ondavskej vrchoviny, Laboreckej vrchoviny a JV časť Spišskošarišského medzihoria patria do okrsku M3 (mierne teplý, mierne vlhký, pahorkatinový až vrchovinový, s priemernou júlovou dennou teplotou do 16°C , s priemerným počtom letných dní do 50, okolo 500 m n.m.).

Údolia väčších vodných tokov – Torysy, Tople, Ondavy a široký údolný pás od Sabinova cez Prešov, Čaklov, Humenné po Sninu patria do teplej oblasti, ktorá sa vyznačuje priemerným počtom letných dní 50 a viac s denným maximom teploty vzduchu $\geq 25^{\circ}\text{C}$. Celý tento priestor patrí do okrsku T7 (teplý, mierne vlhký, s chladnou zimou, s priemernou dennou januárovou teplotou $\leq -3^{\circ}\text{C}$).

1.3. Ovzdušie

Ochrana ovzdušia a ozónovej vrstvy Zeme je zabezpečovaná podľa zákona č. 478/2002 Z.z. o ochrane ovzdušia, ktorým sa mení a dopĺňa zákon č. 401/1998 Z.z. o poplatkoch za znečisťovanie ovzdušia v znení neskorších predpisov (zákon o ovzduší) a podľa zákona č. 76/1998 Z.z. o ochrane ozónovej vrstvy zeme a doplnení zákona č. 455/1991 Zb. o živnostenskom podnikaní (živnostenský zákon) v znení neskorších predpisov.

Ochrannu ovzdušia upravuje zákon č. 478/2002 Z.z. o ochrane ovzdušia a ktorým sa dopĺňa zákon č. 401/1998 Z.z. o poplatkoch za znečisťovanie ovzdušia v znení neskorších predpisov (zákon o ovzduší) v znení neskorších predpisov.

Od roku 2003 je v platnosti vyhláška MŽP SR č. 705/2002 Z.z. o kvalite ovzdušia, ktorou sa vykonáva zákon o ochrane ovzdušia. Táto vyhláška okrem iného stanovuje limitné hodnoty, termíny ich dosiahnutia, medze tolerancie, priemerované obdobia a cieľové hodnoty vybraných znečisťujúcich látok. Taktiež uvádza zoznam aglomerácií a zón, na ktoré sa člení územie Slovenskej republiky z hľadiska sledovania, hodnotenia a riadenia kvality ovzdušia.

V § 9 ods. 1 o ovzduší sa stanovujú oblasti vyžadujúce osobitnú ochranu ovzdušia, všeobecne sú to oblasti riadenia kvality ovzdušia,
vymedzené časti zón alebo aglomerácií o rozlohe najmenej 50 km², ak sa v nich vyskytujú pachové znečisťujúce látky v koncentráciách, ktoré zneprijemňujú život obyvateľstvu,
národné parky, chránené krajinné oblasti,
kúpeľné miesta.

Na území Prešovského kraja sa nachádzajú, resp. do územia kraja plošne zasahujú oblasti vyžadujúce osobitnú ochranu ovzdušia:

oblasť riadenia kvality ovzdušia pre znečisťujúcu látku PM₁₀ Územie mesta Prešov a obce Ľubotice,

oblasť riadenia kvality ovzdušia pre znečisťujúcu látku PM₁₀ Územie mesta Vranov nad Topľou a obcí Hencovce, Kučín, Majerovce a Nižný Hrabovec,

Tatranský národný park,

Národný park Nízke Tatry,

Pieninský národný park,

Národný park Slovenský raj,

Národný park Poloniny,

Chránená krajinná oblasť Vihorlat,

Chránená krajinná oblasť Východné Karpaty,

Kúpeľné miesto Vysoké Tatry,

Kúpeľné miesto Vysoké Ružbachy,

Kúpeľné miesto Bardejovské kúpele.

Aj keď sa doprava na znečisťovanie ovzdušia podielá nemalou mierou (pozri viššie), na znečisťovanie a aj produkciu skleníkových plynov – aj v Prešovskom kraji - sa podielajú podstatným posielom aj iní znečisťovatelia, čo má za následok dlhodobé kumulatívne vplyvy na životné prostredie a zdravie obyvateľov. Podiel na znečisťovaní od mnohých zdrojov ukazujú nasledujúce tabuľky:

**Tab.1: Poradie najväčších znečisťovateľov v Prešovskom kraji podľa množstva emisií za rok 2012
(NEIS – veľké a stredné zdroje*)**

TZL		SO2		
	Prevádzkovateľ / zdroj	Okres	Prevádzkovateľ / zdroj	Okres
1.	BUKÓZA ENERGO, a.s. Vranov nad Topľou	Vranov n/Topľou	BUKÓZA ENERGO, a.s. Vranov nad Topľou	Vranov n/Topľou
2.	BUKOCEL a.s. Hencovce	Vranov n/Topľou	Energy Snina,a.s.	Snina
3.	CHEMES, a.s., HUMENNÉ	Humenné	BUKOCEL a.s. Hencovce	Vranov n/Topľou
4.	Bytenerg MEDZILABORCE	Medzilaborce	CHEMES, a.s., HUMENNÉ	Humenné
5.	BIOENERGY BARDEJOV, s.r.o. Bardejov	Bardejov	Zeocem Bystré a.s.	Vranov n/Topľou
6.	Zeocem Bystré a.s.	Vranov n/Topľou	Roľnícke družstvo Plavnica	Stará Ľubovňa
7.	Lesy Slovenskej republiky o.z. Vranov nad Topľou	Vranov n/Topľou	BPS Huncovce s.r.o.	Kežmarok
8.	TATRAVAGÓNKA a.s.	Poprad	MO SR, kot. Kamenica n. Cir.	Humenné

	POPRAD			
9.	SPRAVBYTKOMFORT a.s. Prešov	Prešov	ZŠ Malcov	Bardejov
10.	SCHULE SLOVAKIA, s.r.o.Poprad	Poprad	MO SR, Stredisko prevádzky objektov Prešov	Prešov
	NO _x		CO	
	Prevádzkovateľ / zdroj	Okres	Prevádzkovateľ / zdroj	Okres
1.	BUKÓZA ENERGO, a.s. Vranov nad Topľou	Vranov n/Topľou	BUKOCEL a.s. Hencovce	Vranov n/Topľou
2.	BUKOCEL a.s. Hencovce	Vranov n/Topľou	Leier Baustoffe SK s.r.o. Petrovany	Prešov
3.	BIOENERGY BARDEJOV, s.r.o. Bardejov	Humenné	BUKÓZA ENERGO, a.s. Vranov nad Topľou	Vranov n/Topľou
4.	Energy Snina,a.s.	Snina	BIOENERGY BARDEJOV, s.r.o. Bardejov	Bardejov
5.	SPRAVBYTKOMFORT a.s. Prešov	Prešov	SPRAVBYTKOMFORT a.s. Prešov	Prešov
6.	CHEMES, a.s., HUMENNÉ	Humenné	SCHULE SLOVAKIA, s.r.o.Poprad	Poprad
7.	CHEMOSVIT ENERGOCHEM, a.s., SVIT	Poprad	CHEMOSVIT FOLIE, a.s. Svit	Poprad
8.	DALKIA POPRAD a.s.	Poprad	Teplo GGE s.r.o. Snina	Snina
9.	TATRAVAGÓNKA a.s. POPRAD	Poprad	CHEMES, a.s., HUMENNÉ	Humenné
10.	Zeocem Bystré a.s.	Vranov n/Topľou	Energy Snina, a.s.	Snina

Zdroj:MŽP SR Prevzaté z ÚPN VÚC Prešovského kraja

TZL – Emisie tuhých znečisťujúcich látok

SO₂ - Emisie oxidov síry

NO_x - Emisie oxidov dusíka

CO - Emisie oxidov uhlíka

Na znečisťovanie ovzdušia a tvorbe skleníkových plynov sa okrem najväčších znečisťovateľov uvedených vyššie v tabuľke podieľajú napr. aj zdroje spaľujúce biomasu, spaľovne nebezpečného odpadu a prašnosťou aj kamenolomy.

Negatívne vplyvy dopravy úzko súvisia s realizovanými prepravnými výkonmi a z toho vyplývajúcou spotrebou pohonných látok. Doprava využívajúca pohonné hmoty pôsobí negatívne na ovzdušie spaľovaním uhl'ovodíkových palív v spaľovacích motoroch, pričom sa produkujú znečisťujúce látky (CO, NOX, VOC, SO₂, PM), vrátane tzv. skleníkových plynov (CO₂, CH₄, N₂O).

V rámci dopravy sa cestná doprava podieľa na znečisťovaní ovzdušia v najväčšej miere. Najvýraznejšie sa to prejavuje v produkcii emisií CO (celoslovenský podiel cestnej dopravy až 97,38 %) a pri emisiach CO₂ (96,32 %). Ostatné druhy dopravy (železničná, vodná, letecká doprava) tvoria len malý podiel na produkcií celkového objemu znečisťujúcich látok. Na rozsahu produkcie emisií znečisťujúcich látok v cestnej doprave sa podieľa predovšetkým individuálna automobilová doprava a cestná nákladná doprava. Aj z tohto dôvodu sa do popredia, čoraz častejšie dostávajú otázky potreby zlepšenia verejnej osobnej dopravy (Zdroj: Strat.plán rozvoja a údržby ciest II. a III.triedy, VÚD 2014).

Pôsobenie skleníkových plynov súvisí s problémom globálneho otepľovania. Jedným z cieľov stratégie Európa 2020 je znížiť emisie skleníkových plynov do roku 2020 najmenej o 20 % v porovnaní s úrovňami z roku 1990.

Podiel dopravy v SR na celkových emisiách skleníkových plynov sa v súčasnosti pohybuje okolo 14 % (Zdroj: Strat.plán rozvoja a údržby ciest II. a III.triedy, VÚD 2014). Trendy vývoja emisií skleníkových plynov z dopravy sú znepokojujúce, hlavne z hľadiska produkcie CO₂, ktorý tvorí dominantnú zložku v zložení skleníkových plynov.

1.4. Vodné pomery

Povrchové vody – riečna siet’.

Povrchové vody Prešovského kraja, reprezentované odtokom prostredníctvom riečnej siete v prevažnej miere patria do úmoria Čierneho mora, len rieka Poprad a jej prítoky, ktoré ju dotujú, patria do úmoria Baltského mora.

V súvislosti s vyčlenením povodí hlavných tokov v riešenom území najzápadnejšia časť kraja patrí do povodia Váhu, severozápadná časť do povodia Popradu, juhozápadná časť a časť v trojuholníku Levoča – Sabinov – Prešov do povodia Hornádu, východná časť kraja zhruba v priestore Bardejov – Vranov nad Topľou – Medzilaborce – Humenné – Snina – východná hranica SR do povodia Bodrogu (resp. Uhu).

Okrem rieky Poprad územie kraja odvodňuje pomerne hustá riečna siet’, v ktorej dominujú rieky – hlavné toky, tečúce až na výnimky viacmenej generálnym južným smerom:

Hornád – v krátkom úseku južne od Kozích chrbtov Vikartovskou brázdou, za Šariškým Štiavnikom opúšťa územie Prešovského kraja.

Torysa – pramení v Levočských vrchoch, tečie Spiškošarišským medzihorím, územie kraja opúšťa pri Drienove v Košickej kotlinе. K rozhodujúcim prítokom Torysy patrí Sekčov (pramení v Čergove), Svinka (pramení v Šarišskej vrchovine) a Delňa (pramení v Slanských vrchoch).

Topľa – pramení v Čergove, tečie Ondavskou vrchovinou, Beskydským predhorím, JV od Sečovskej Polianky vteká do územia Košického kraja. K jej rozhodujúcim prítokom patrí Kamenec (pramení na rozhraní Busova a Ondavskej vrchoviny), Kurimka (pramení v Ondavskej vrchovine pri Kurime), Radomka (pramení v Ondavskej vrchovine).

Ondava – pramení v Ondavskej vrchovine na poľsko-slovenskej hranici, tečie cez Svidník a Stropkov Ondavskou vrchovinou a Beskydským predhorím, pod Dlhým Klčovom vo Východoslovenskej pahorkatine opúšťa územie Prešovského kraja. K rozhodujúcim prítokom Ondavy patrí Chotčianka (pramení v Laboreckej vrchovine), Kapišovka (pramení v Ondavskej vrchovine), Brusnička (pramení na rozhraní Ondavskej a Laboreckej vrchoviny).

Laborec – pramení v Laboreckej vrchovine pri hranici s Poľskom, tečie Laboreckou vrchovinou a Beskydským predhorím, pod Brekovom pod Humenskými vrchmi opúšťa územie kraja. K rozhodujúcim prítokom Laborca patria Výrava (pramení v Laboreckej vrchovine), Udava a Cirocha (pramenia obe v Bukovských vrchoch).

Najvýchodnejší cíp Bukovských vrchov odvodňujú Ulička so Zbojským potokom a Ublňanka, obe tečú na Ukrajinu.

Hydrogeologické a hydrologické pomery.

Na existujúcu riečnu siet’ majú zásadný vplyv hydrogeologické pomery, ktoré vychádzajú z litologickej charakteristiky najvýznamnejších hydrogeologických kolektorov (pozri nižšie podzemné vody) a kvantitatívnej charakteristiky prietočnosti a hydrogeologickej produktivity.

Charakteristika prietočnosti a hydrogeologickej produktivity.

V tatranskej oblasti je nízka, podobne aj v Pieninách, bradlovom pásme Spiškošarišského medzihoria a v Beskydskom predhorí. Mozaikovitá s ostrovčekmi nízkej, miernej a vysokej je na rozhraní Tatier a Spišskej Magury, južne a juhozápadne od mesta Poprad, v okolí Staréj Ľubovne, na Branisku, medzi Bardejovom, Stropkovom, Svidníkom a Poľskom v Ondavskej vrchovine, medzi Vranovom nad Topľou a Michalovcami. Vysoká je aj v nivách niektorých riek – Torysy (prerušované), Tople (prerušované), Ondavy (prerušované) a po celej dĺžke Laborca (na Toryse ju prerušuje aglomerácia Veľký Šariš – Prešov, na Topli a Ondave ju prerušuje geomorfologická jednotka Beskydského predhoria). V Bukovských vrchoch je prietočnosť a hydrogeologická produktivita mozaikovo nízka a mierna. Na území Prešovského kraja prevláda (až na uvedené polohy) mierna.

Povrchové vody, predovšetkým siet' vodných tokov ovplyvňujú aj tzv. špecifické odtoky.

Priemerný ročný špecifický odtok je najvyšší v oblasti Tatier a pod Tatrami ($40 - 25 \text{ l.s}^{-1}.\text{km}^2$), nižší v širšom severnom až severovýchodnom páse zhruba od Staréj Ľubovne, S od Bardejova, S od Svidníka do priestoru Sniny a Bukovských vrchov a v páse od Bardejova cez Čergov, východné Levočské vrchy do údolia Hornádu ($10 - 15 \text{ l.s}^{-1}.\text{km}^2$), vo Vihorlatských vrchoch dosahuje $20 \text{ l.s}^{-1}.\text{km}^2$, na ostatnom území od 3 do $10 \text{ l.s}^{-1}.\text{km}^2$. Podrobnejšie pozri zdroj: Atlas krajiny SR, 2002, s.102.

Pre dopravnú infraštruktúru môžu byť zaujímavé hodnoty tzv. **maximálneho špecifického odtoku** s pravdepodobnosťou opakovania raz za 100 rokov, udávané v m^3 za sekundu na kilometr štvorcový.

Najvyšší je v oblasti Tatier (od $2,8$ o $1,8 \text{ m}^3.\text{s}^{-1}.\text{km}^2$) a v okolí Svidníka ($2,3 \text{ m}^3.\text{s}^{-1}.\text{km}^2$), menšie hodnoty dosahujú severné časti Ondavskej vrchoviny, Laboreckej vrchoviny a Bukovských vrchov ($1,8 \text{ m}^3.\text{s}^{-1}.\text{km}^2$), najnižšie hodnoty v podmienkach kraja územie na líniu Poprad – Levoča – Prešov – Vranov nad Topľou – Humenné ($1,0 \text{ m}^3.\text{s}^{-1}.\text{km}^2$). Podrobnejšie pozri Zdroj: Atlas krajiny SR, 2002, s.102.

Bilančné stavy hlavných vodných tokov sú z hľadiska ich využitia pre hospodárske účely dôležité.

Rozlišujeme bilančné stavby aktívne, napäťe a pasívne.

Rieka Poprad disponuje v úseku Svit – Poprad pasívnym bilančným stavom, v úseku vyššie od mesta Poprad po miesto opustenia hranice štátu stavom napäťom.

Rieka Hornád v krátkom úseku, ktorým preteká Prešovským rajom má stav napäť.

Rieka Torysa má v hornej časti toku stav aktívny, zhruba od Nižných Repáš po Sabinov stav napäť, od Sabinova vrátane prítoku Sekčov po miesto opustenia kraja pod Prešovom stav aktívny.

Poznámka: Bilančný stav sa prudko zmení v prípade, že bude postavená a využívaná Vodárenska nádrž Tichý Potok.

Rieka Topľa má v hornom toku bilančný stav aktívny, nad i pod Bardejovom kritický, od Komárova pod Hanušovce nad Topľou aktívny a v úseku od vranova nad topľou po miesto opustenia kraja stav napäť.

Rieka Ondava má v hornom toku po Svidník stav aktívny, od Svidníka po Stropkov stav napäť, ďalej stav aktívny.

Poznámka: Charakteristika bilančných stavov na Ondave sa od roku 2002 (odkedy sú tu prezentované údaje), predovšetkým v posledných rokoch prudko mení v súvislosti s problémami s drastickými poklesmi hladiny vo vodnej nádrži Domaša počas „suchých“ mesiacov.

Rieka Laborec v hornej časti po sútoku s Cirochou a jej rozhodujúci prítok Cirocha po celej dĺžke disponujú aktívnym bilančným stavom, od Humenného po miesto opustenia kraja je bilančný stav napäť.

Povrchové vody – vodné nádrže.

Z prirodzených vodných plôch špecifický význam má sústava vysokohorských jazier – plies vo Vysokých Tatrách. Z umelých vodných plôch má špecifický význam vodná nádrž Starina v Bukovských vrchoch na Ciroche (zásobovanie pitnou vodou) a vodná nádrž Domaša (viacúčelové využitie).

Účelové vodné nádrže na menších alebo malých výmerách sú „rozosiate“ na území celého Prešovského kraja, plnia rôzne funkcie, o.i. ako rybníky, rekreačné plochy, odkaliská, mnohé sú dôležitým prvkom z hľadiska environmentálneho (biotopy chránených a ohrozených živočíchov, udržiavanie vody v krajinе, ovplyvňovanie mikroklimy a pod.). Viaceré vznikli po vyťažení pieskov a štrkov ako rozsiahlejšie, presakujúcou vodou zavodnené materiálové jamy.

K podstatnejším (rozlohou, účelom, environmentálnym akcentom) patria napr. štrkoviská pri Mengusovciach v okrese Poprad, rybníky pri Vrbove a Huncovciach v okrese Kežmarok, štrkoviská pri Orlove na rieke Poprad v okrese Stará Ľubovňa, Sigorská vodná nádrž a štrkoviská pri Veľkom Šariši v okrese Prešov, Smilnianske rybníky v okrese Bardejov, rybník pri Nižnom Mirošove v okrese Svidník a iné.

Povrchové vody – mokrade, vlhké lúky.

Takéto a podobné typy prirodzených alebo poloprirodzených stojatých alebo pomaly odtekajúcich povrchových vôd majú jednoznačne veľký význam pri zadržiavaní vody v krajinе a pri udržiavaní kvality biodiverzity (biotopy aquamilných rastlín a chránených a ohrozených živočíchov). Väčšinou sa jedná o lokality s relatívne malou výmerou na lesných pozemkoch, v prostredí lúk a pasienkov, zostatky mŕtvych ramien riek, v depresiách pozdĺž cest a železníc a pod.

Podzemné vody.

Hydrogeologické pomery.

V tatranskej oblasti najvýznamnejším kolektorom sú hlbinné vyvreliny, v Podtatranskej kotline, Popradskej kotlinе, Hornádskej kotlinе, Spišskej Magure, vo východnej časti Čergova pieskovce a ilovce, v Levočských vrchoch, Lubovnianskej vrchovine, na severovýchodno okraji Levočských vrchov zlepence, v západnej časti Čergova pieskovce, v Ondavskej vrchovine, Laboreckej vrchovine, Bukovských vrchoch a severne od Vihorlatských vrchov ilovce, v severnej časti Košickej kotliny ily, južne od Vranova nad Topľou štrky a piesky, v severných polohách Slanských vrchov a Vihorlatských vrchov vulkanosedimentárne pieskovce a konglomeráty.

Zložitejšie pomery, ktoré sa prejavujú mozaikou rôznych kolektorov menšieho plošného rozsahu sú tam, kde je pestrejšia geologická stavba:

Tie sú na rozhraní Tatier a Spišskej Magury, v úzkom bradlovom pásme zhruba od Pienin po Humenné, na Branisku, v Košickej kotlinе pod Prešovom.

Hydrogeologické regióny.

Územie Prešovského kraja (tak ako ostatné územie Slovenska) vzhladom k prírodným podmienkam je rozčlenené na viaceré hlavné hydrogeologické regióny, rozčlenenie dopĺňa tzv. určujúci typ pripustnosti.

Hydrogeologické regióny Prešovského kraja (číslo hydr.regiónu, pomenovanie, typ pripustnosti):

9 kryštalínikum Západných Tatier a kvartér východnej časti Liptovskej kotliny, medzizrnová pripustnosť.

140 mezozoikum časti Kozích chrbtov, krasová a krasovopuklinová pripustnosť.

- 139 kryštalínikum časti Vysokých Tatier a kvartér ich predpolia, medzirnová prieplustnosť.
142 mezozoikum a príahlé kryštalínikum Vysokých a Belianskych Tatier, krasová krasovopuklinová prieplustnosť.
141 paleogén Spišskej Magury, Ľubovnianskej vrchoviny a SZ časti Spišskošarišského medzihoria a Pienin, puklinová prieplustnosť.
119 paleogén Levočských vrchov, puklinová prieplustnosť.
115 paleogén Hornádskej a časti Popradskej kotliny, puklinová prieplustnosť – zasahuje.
121 mezozoikum a paleozoikum Braniska, puklinová prieplustnosť.
122 paleogén povodia Svinke, puklinová prieplustnosť.
120 paleogén Spišskošarišského medzihoria, Bachurne a Šarišskej vrchoviny v povodí Torysy, puklinová prieplustnosť.
109 paleogén Čergova, puklinová prieplustnosť.
124 mezozoikum a kryštalínikum Čiernej hory, puklinová prieplustnosť.
123 neogén východnej časti Košickej kotliny, medzirnová prieplustnosť.
110 paleogén Nízkych Beskýd v povodí Tople, puklinová prieplustnosť.
111 neovulkanity Slanských vrchov, puklinová prieplustnosť.
105 paleogén povodia Ondavy po Kučín, puklinová prieplustnosť.
97 paleogén a kvartér povodia Laborca po Brekov a mezozoikum Humenských vrchov, puklinová prieplustnosť.
112 neogén západnej časti Východoslovenskej nížiny, medzirnová prieplustnosť.
106 kvartér Ondavy a Tople od Slovenskej Kajne po Trebišov, medzirnová prieplustnosť.
98 paleogén povodia Uhu, puklinová prieplustnosť.
100 neovulkanity Vihorlatských vrchov.

Poznámka: Niektoré hydrogeologické regióny do územia Prešovského kraja viac či menej zasahujú (regióny č. 9, 115, 121, 124, 123, 111, 112, 106, 100), ostatné sú v plnom rozsahu súčasťou územia Prešovského kraja.

Podobne sú v území kraja vyčlenené hydrogeologické rajóny vo vztahu k využiteľnému množstvu podzemných vôd (detailnejšie mapové podklady vyčlenených hydrogeologických rajónov s údajmi o využiteľnej kvantite podzemných vôd v $l.s^{-1}.km^2$ obsahuje zdroj týchto informácií: Atlas krajiny Slovenskej republiky, 2002, s.210).

Významné zdroje obyčajných podzemných vôd. Prirodzené pramene sú v Prešovskom kraji sústredené do oblasti úpäťia Vysokých a Belianskych Tatier, juhozápadne od mesta Poprad a na severozápadnom okraji Braniska pri Vyšnom Slavkove.

Ako zdroje obyčajných podzemných vôd sú tiež využívané studne s výdatnosťou nad $10 l.s^{-1}$. Koncentrovaná skupina studní je vybudovaná v povodí Torysy v úseku Brezovica – Lipany – Sabinov – Veľký Šariš a jednotlivé studne sú využívané na severe východného Slovenska v povodí Popradu pri Starej Ľubovni, v povodí Tople a jej prítokov západne, severne a južne od Bardejova, v povodí Ondavy od Ondavky po Stropkov, tiež nižšie južne pod vodnou nádržou Domaša a solitérne pri Medzilaborciach v povodí Laborca, západne od Spišskej Belej na potoku Biela pri Lendaku a juhozápadne od mesta Poprad v povodí Popradu.

Minerálne a geotermálne vody. Územie Prešovského kraja je mimoriadne bohaté na minerálne pramene. Sústredenejšie (vo väčšej hustote) sa minerálne pramene – **zdroje minerálnych vôd** vyskytujú vo viacerých centrách:

Na úpäťi Vysokých Tatier severovýchodne od Popradu, v okolí Gánoviec, v pruhu medzi Spišskou Belou a Podolíncom, pri Vyšných Ružbachoch (Ružbašký ostrov), pri Červenom Kláštore, v Ľubovnianských kúpeľoch, v Levočských vrchoch medzi Starou Ľubovňou a Sabinovom, v okolí Spišského Podhradia (Sivá brada, Baldovce), v širšom okolí Bardejova vrátane Bardejovských kúpeľov, po obvode Braniska v jeho SZ časti a v okolí Lipoviec, juhozápadne od Prešova v Šarišskej vrchovine, pri Hanušovciach nad Topľou a i.

Celkom na území Prešovského kraja sa vyskytuje viac ako 200 prirodzených zdrojov minerálnych vôd, väčšina týchto zdrojov je roztrúsená po celom území kraja.

„Funkčné“ vrty geotermálnych vôd sú navrbané pri Poprade (vrt PP-1), Starej Lesnej (vrt FOP-1) a pri Vrbove (vrt 1.2). Kolektorm týchto geotermálnych vôd sú triasové karbonáty v podloží paleogénneho flyšu.

Vo vztahu k možným výskytom, resp. explootácii geotermálnych vôd sú vytypované perspektívne oblasti alebo štruktúry geotermálnych vôd. V Prešovskom kraji prichádzajú do úvahy bližšie nešpecifikované štruktúry medzi Levočou a Spišským Podhradím a v Levočských vrchoch (obe štruktúry v tzv. levočskej panve, ktorej kolektorm by mali byť triasové karbonáty uložené v hlbke pod hrubým vnútrokarpatským paleogénnym flyšom), v Spišskošarišskom medzihorí pri Lipanoch.

Vodo hospodársky chránené územia.

Chránené vodo hospodárske oblasti.

V Prešovskom kraji k chráneným vodo hospodárskym oblastiam patria Vodná nádrž Veľká Domaša, Vodarenská nádrž Starina a severné svahy Vihorlatských vrchov (k CHVO patria Vihorlatské vrchy ako celok).

Chránené povodia vodárens kých tokov.

Na území Prešovského kraja sa nachádzajú nasledujúce chránené **povodia vodárens kých tokov** (poradové číslo podľa prílohy MP SR č.56/2001 Z.z., povodie vodárens kého toku, lokalizácia):

Skratka VVT = vodo hospodársky významný tok.

- 1 – povodie Javorinky, VVT č.3, Tatry
- 2 – povodie Lipníka, VVT č.15, Spišská Magura
- 3, 4, 5 – povodie Ľadového potoka, VVT č.16, Popradu, VVT č.17 a Veľkého Šumu, VVT č.18, Tatry
- 6 – povodie Hromadnej vody, VVT č. 21, Tatry
- 7, 8, 9 – povodie Slavkovského, VVT č. 22 a Studeného potoka, VVT č. 25, Tatry
- 10 – povodie Kežmarskej Bielej vody, VVT č. 29, Tatry
- 11 – povodie Lomnického potoka, VVT č.34, JV od Podolínca
- 12 – povodie Jakubianky, VVT č. 37, Levočské vrchy
- 49 – povodie VVT Udava č. 494, Bukovské vrchy
- 50 – povodie VVT Cirocha č. 495 s VVT Stružnicou č. 496, Dara č. 497, Berezovec č. 948, Bukovské vrchy s VN Starina
- 51 – povodie VVT Barnov č. 501, Beskydské predhorie – Humenské podolie, južne od Sniny
- 52 – povodie VVT Čierny potok č. 502, Beskydské predhorie – Humenské podolie, južne od Sniny
- 53 – povodie VVT Hybkaňa č. 503, sever Vihorlatských vrchov
- 56 – povodie VVT Zbojský potok č. 512, SV cíp Bukovských vrchov
- 57 – povodie VVT Ráztoča č. 513, SV cíp Bukovských vrchov
- 58 – povodie VVT Bystriansky potok č. 514, SV cíp Bukovských vrchov
- 62 – povodie Ondavy, VVT č. 528 s Rusineč č.529, Ladomirka č. 530, Zimný potok č. 531, Chotčianka č. 532, Vojtovec č. 533, Oľka č. 534, Sitnička č. 535, Mutelka č. 536, Tovarniansky potok č. 537, Ondavka č. 538, Kazimírsky potok č. 539, Ondavská vrchovina
- 63 – povodie Tople VVT č. 542 s VVT Uhliško č.541, Večný potok č. 543, Slatvinec č.545, Sveržovka č. 546, Šibská voda č.547, Tisovec č. 548, Kamenec č. 549, bezmenný prítok Tople č. 552, Koprivnička č. 553, Ondavská vrchovina a Čergov
- 64 – povodie VVT Lysá č.556, Slanské vrchy, južne od Hanušoviec nad Topľou
- 65 – povodie VVT Hermanovský potok č. 558, Slanské vrchy, južne od Hanušoviec nad Topľou
- 73 – povodie Hornádu, VVT č.611, Bystrej, VVT č.612, Tepličného potoka, VVT č. 613, Veľkej Bielej vody, VVT č. 614, Dubnice, VVT č. 615, južne od Svitu a Popradu
- 75 – Čierny potok, VVT č. 617, Hornádska kotlina, západne od Levoče
- 76 – povodie Peklisko, VVT 619, západne od Levočskej doliny
- 77 – povodie Smrďiace mláky, VVT č.621, západne od Levočskej doliny
- 90 – povodie Torysy (VVT č.652), Rovinného potoka (VVT č.653) a Olšavice (VVT č.654), Levočské Vrchy
- 91 – povodie VVT Ľutinka č. 657, Čergov
- 92 - povodie VVT Veľký potok č. 659, nad Veľkým Šarišom
- 93 – povodie VVT Pastevník č. 662, Čergov
- 94 – povodie VVT Fričovský potok č. 663, Čergov
- 96 – povodie VVT Šebastovík č. 666, Slanské vrchy, západne od Prešova
- 97 – povodie VVT Sigordský potok č. 670, Slanské vrchy, západne od Prešova

Pásma hygienickej ochrany 2. stupňa podzemných vôd.

- Belianske Tatry (nad Tatranskou kotlinou) v povodí Bielej, západne od Spišskej Belej
- povodie Rieky v Spišskej Magure, medzi Reťovom a Lysou nad Dunajcom
- pri Hniezdnom, západne od Starej Ľubovne
- medzi Chmel'nicou, Hajtovkou a Matysovou, východne od Starej Ľubovne
- v povodí Torysy a Slavkovského potoka v Levočských vrchoch, v priestore Blažobskej doliny, Tichého potoka, Brezovice a Striebornej hory
- západne pri Lipanoch, po oboch stranach nivy Torysy
- JV pri Lipanoch, po oboch stranach Torysy, zasahuje do Bachurne
- SZ, Z a J pri Sabinove po oboch stranach Torysy, zasahuje do Bachurne
- SV pri Medzilaborciach

Ochranné pásmá prírodných zdrojov minerálnych stolových vôd.

- 1 – Baldovce – Sivá Brada
- 6 – Lipovce (Salvator)
- 10 – Nová Ľubovňa (Ľubovnianske kúpele)
- 12 – Starý Smokovec
- 29 – Sulín
- 33 – Vyšné Ružbachy (Ružbašské kúpele)
- 15 – Bardejov (Bardejovské kúpele)
- 18 – Cígeľka

Poznámka: Plošné vymedzenie ochranných pásiem stanovujú príslušné právne predpisy.

Kvalita a kvantita vôd, znečistenie, súvislosti s dopravou

Voda v krajinе je médium prepojené s viacerými oblasťami životného prostredia a zdravia; s ochranou kvality a kvantity vodných zdrojov, so vzťahom k biodiverzite, ochrane krajiny, s problematikou využitia vody pre rekreáciu, využitia minerálnych vôd a pre kúpeľníctvo, s problematikou povodní. Všetky uvedené hľadiská (oblasti) je potrebné akceptovať pri posudzovaní zámerov a projektov.

V rámci hodnotenia dopadu strategického dokumentu je potrebné zamerať sa na zachovanie, prípadne zlepšenie kvality a kvantity povrchových a podzemných vôd a na zabezpečenie ochrany vodárenskej zdrojov.

Vodná politika uplatňovaná v súčasnosti v SR vychádza zo smernice 2000/60/ES Európskeho parlamentu a Rady z 23. Októbra 2000, ktorou sa ustanovuje rámec pôsobnosti pre opatrenia spoločenstva v oblasti vodného hospodárstva (Rámcová smernica o vode). Smernica je transponovaná do zákona č. 364/2004 Z. z. o vodách (vodného zákona).

Hodnotenie stavu povrchových vôd: V zmysle Rámcovej smernice o vodách sa hodnotí stav povrchových vôd, ten pozostáva z hodnotenia ekologického stavu (resp. potenciálu) a chemického stavu.

Hodnotenie ekologického stavu vodných útvarov povrchových vôd bolo realizované k roku 2010. Z celkového hodnotenia v rámci Slovenska vyplýva, že najlepšia situácia z pohľadu ekologického stavu je v čiastkových povodiach Bodrog, Hornád, Slaná, Hron a Váh.

V Prešovskom kraji (ale aj v celoslovenskom meradle) najväčší podiel vodných útvarov (VÚ) s dobrým chemickým stavom je v povodí Dunajca a Popradu; len 2,41 % vodných útvarov tohto čiastkového povodia nedosahovalo dobrý chemický stav. Čiastkové povodie Hornádu má chemický stav dobrý vo viac ako 80 % podielu počtu vodných útvarov, taktiež čiastkové povodie Bodrogu (Zdroj: VÚVH, v grafickom vyjadrení in: Strat.plán rozvoja a údržby ciest II. a III. triedy, VÚD 2014).

Doprava a dopravná infraštruktúra nie sú považované za zásadný problém z hľadiska vplyvov na kvalitu a kvantitu vôd, resp. ohrozenia ich dobrého stavu; vo všeobecnosti ten vytvárajú sídelné aglomerácie, priemysel a polnohospodárstvo. Cestná doprava dobrý stav vôd negatívne ovplyvňuje aplikáciu chloridov z posypových solí.

Ochrana vodárenskej zdrojov.

Jedným zo stanovených environmentálnych cieľov v rámci posudzovania strategického dokumentu je minimalizácia strerov s vodohospodársky významnými územiami a zabezpečenie ich ochrany.

1.5. Pôdne pomery

Charakteristika pôdných typov, subtypov a fáz.

Prevažná časť pôd Prešovského kraja sa viaže na flyšové horniny centrálno-karpatského i vbonkajšieho flyšu. Na flyšové horniny sa viaže genéza hnedých pôd (kambizeme); tento pôdny typ prevláda a tvorí 73 % z celkovej plochy polnohospodárskych pôd. Tento typ je veľmi heterogénny, tvorí viaceré subtypy a fázy (fázy sú tzv. hlavné pôdne jednotky novej bonitácie, kde je zdôraznená hĺbka a svahovitosť pôd).

Kambizeme typické, nasýtené (hnedé pôdy typické, nasýtené) stredne hlboké na svahoch do 12°. Zaberajú 7 % výmery polnohospodárskych pôd, pričom 97 % z toho sú orné pôdy. Sú to prevažne stredne ľažké pôdy, s priemerným obsahom prachových častíc (0,001-0,05 mm) v povrchovom horizonte 48,2 % a s obsahom hrubého prachu (0,1-0,05 mm) 26,8 %. Obsah ílu (0,001 mm) je priemerne 11,6 %. Takéto zrnitostné zloženie je jedným z najdôležitejších činiteľov, ktoré podmienujú vysokú potenciálnu eróziu. Obsah humusu je v povrchovom horizonte priemerne 2,1 %, čo je pre hnedé pôdy relativne malé množstvo. Pomerne nízky obsah humusu a jeho kvalitatívne zloženie je jeden z činiteľov, ktoré podmienujú mälo stabilnú a menej priznivú štruktúru týchto pôd.

Kambizeme typické, kyslé (hnedé pôdy kyslé) stredne hlboké až hlboké na svahoch do 12°, tvoria 5 % z polnohospodárskych pôd, ale len 49 % z toho sú orné pôdy, ostatné sú trvalé trávne porasty. Obsah celkového

prachu je 53,5 %, hrubého prachu 29,8 %, to znamená, že sú tiež veľmi ľahko erodovateľné. Obsah humusu je vyšší, priemerne 2,6 %, čo je podmienené najmä vyším zastúpením trávnych porastov na týchto pôdach.

Kambizeme pseudoglejové (hnedé pôdy oglejené) stredne hlboké až hlboké, na svahoch do 12° sú najrozšírenejším subtypom tohto územia. Z poľnohospodárskych pôd tvoria až 24 %, z čoho je 61 % orných pôd. Obsah častic celkového prachu je z hnedých pôd najvyšší – 60 % a hrubého prachu 36 % v povrchovom horizonte, čo ich spolu s výrazne zníženou prieplustnosťou podorničia pre vodu zaraďuje k najviac erodovateľnym pôdam tohto územia. U týchto pôd sa z dôvodov ich výskytu v depresných polohách a aj v dôsledku zníženej prieplustnosti prejavujú sezónne výrazné znaky oxidačno-redukčných procesov v spodnej časti ornice a v podorniči. Obsah humusu je priemerne 2,1 %.

Subtypy kambizemí (hnedých pôd) s plytkým profilom (do 0,30 m) sú prevažne stredne ľažké pôdy, ktoré tvoria 15 % z celkovej výmery poľnohospodárskych pôd. Sú to pôdy využívané prevažne ako trávne porasty. Podiel orných pôd z ich celkovej plochy je len 17 %. Majú aj vyšší obsah humusu, priemerne 2,9 %. Sú prevažne slabo kyslé, väčšinou sú využívané menej intenzívne. Okrem malej hlbky profilu majú často veľmi členitý mikrorelief povrchu (zosuvy, terasy, erózne strže).

Subtypy kambizemí (hnedých pôd) na svahoch od 12° do 25°. Podiel týchto pôd tvorí 15 % z poľnohospodárskeho pôdneho fondu, pričom temer 12 % z tohto podielu tvoria orné pôdy. Táto časť pôd je prevažne stredne ľažká, s vysokým zastúpením prachových častic v prvom horizonte. U orných pôd na svahoch nad 12° (cca 7200 ha) obhospodarovanie v úrovni súčasnej agrotechniky zapríčňuje výrazné poškodzovanie plošnou vodnou eróziou.

Hnedozeme typické a luvizeme (hnedozeme typické a illimerizované). Tvoria len 3 % z plochy poľnohospodárskych pôd. Nie sú pre túto oblasť typické. Ich výskyt podmieňuje areál spraší pri Veľkom Šariši, resp. sprašových hlín v okolí Malého Šariša Šariša, Nemcoviec a Záhradného. Tieto pôdy sú charakterizované vysokým obsahom prachových častic (63 % celkového, 44 % hrubého prachu) a nízkym obsahom ílu (15 %), nízkym obsahom humusu -1,6 % s výrazným poklesom v podorniči, s priaznivejším kvalitatívnym zložením. Priaznivé fyzikálne a chemické vlastnosti zaraďujú tieto pôdy k najúrodnejším. Sú veľmi náhylné na eróziu, ale nevyskytujú sa na svahoch s veľkým sklonom.

Luvizeme a pseudogleje (illimerizované a oglejené pôdy). Ich celková plocha v objeme poľnohospodárskych pôd je okolo 7 %. Sú charakteristickými pôdami na terasách väčších vodných tokov, ktoré sú pokryté sprašovými hlinami, preto sa najväčšie plochy nachádzajú na terasách Tople, Torysy a Cirochy v južnej časti flyšovej oblasti. Sú stredne ľažké, s typickým veľmi vysokým obsahom prachových častic (nad 70 %, so zastúpením hrubého prachu 50 %). Ďalšou typickou vlastnosťou je veľké zvýšenie obsahu ílu v podorniči, čo zapríčňuje vyšiu objemovú hmotnosť, ale i náhylnosť na utláčenie najmä orbou pri väčszej vlhkosti. Illimerizované pôdy sú vlastnosťami najmenej odolné k pôsobeniu vodnej erózie, ale ich výskyt je viazaný na rovinatý reliéf, preto nie sú výraznejšie poškodené.

Rendziny a pararendziny. Z celkovej plochy poľnohospodárskych pôd sú zastúpené len 5 % v úzkom bradlovom pásme od Pienin cez Spišsko-šarišské medzihorie a Beskydské predhorie po Humenné. Je to pôdne veľmi zložité územie, kde sú zastúpené plytké, silne štrkovité rendziny alebo zrnitostne ľažké, stredne hlboké až plytké pararendziny na slienitých horninách. Pôdy majú relatívne vysoký obsah humusu (2,5-3,3 %) a neutrálnu pôdnú reakciu, nízky obsah prachových častic a vysokým obsahom ílu, sú nízko erodovateľné. Len 44 % z týchto pôd sa využíva ako orné pôdy. Jedná sa o tú časť, ktorá vznikla zo slienitých hornín (pararendziny). Majú priaznivé chemické, ale nepriaznivé fyzikálne vlastnosti (ílovitohlinité až ílovité pôdy so skeletom v podorniči). Ostatná časť týchto pôd je pokrytá trávnymi porastmi na nízko úrodných rendzinách.

Fluvizeme (nivné pôdy). Tvoria 9 % poľnohospodárskych pôd. Ich výskyt je viazaný na nivy vodných tokov. Prevládajú hlboké nivné pôdy, využívané prevažne ako orné pôdy (60 %), ale v nivách sú zastúpené aj plytké a glejové nivné pôdy, využívané ako trávne porasty. Nivné pôdy sú prevažne stredne ľažké, s dobrými fyzikálnymi vlastnosťami a vysokým obsahom priateľných živín.

Čiernice (lužné pôdy). Sú to zaujímavé pôdy podobné „černozemiam“, vyskytujú sa na sprašových a polygénnych hlinách pri Nižnej Šebastovej, Šariši a Šarišských Sokolovciach, v Popradskej kotlinе a severne od Domašoviec. Tvoria len 2 % z poľnohospodárskych pôd a sú spravidla viazané na polohy kde sú hlbšie v substráte uhlíčitany. Pôvodne boli výraznejšie zamokrené, dnes patria k najúrodnejším. Majú vysoký obsah humusu, neutrálnu až slabo kyslú reakciu a vysokú zásobu priateľných živín.

Zábery pôd. Od roku 2000 bol v rámci celého Slovenska zaznamenaný nárast zastavaných plôch o 5,8 %. V súčasnosti je zastavaných 4,7 % výmery SR, t.j. 231 967 ha.

Takýto trend môžeme očakávať aj naďalej, vzhľadom na ďalšie budovanie technickej infraštruktúry. Na zábere pôdy sa podieľa aj výstavba dopravnej infraštruktúry; najväčší podiel záberu pôdy tvorí cestná doprava, za ním nasleduje železničná doprava. Podľa štatistiky prírastok výmery pôdy zabratej dopravnou infraštruktúrou v Slovenskej republike za rok 2008 dosahoval takmer 395 ha, t.j. 1,51 %. Rozvoj dopravnej, a predovšetkým

cestnej infraštruktúry v dôsledku zatraktívnenia územia vyvoláva sekundárne tvorbu nových plôch pre obchod, služby a i., najmä v okolí križovatiek diaľnic a rýchlostných ciest.

1.6. Flóra, fauna, charakteristika, chránené vzácné a ohrozené druhy a biotopy

Fytogeografické členenie.

Podľa Futáka (Atlas SSR, 1980) flóra územia Prešovského kraja prevažne patrí do oblasti západokarpatskej flóry (Carpaticum occidentale), len severovýchodný cíp územia patrí do oblasti východokarpatskej flóry (Carpaticum orientale).

V rámci oblasti západokarpatskej flóry je vegetácia rozdelená do štyroch obvodov – obvodu flóry vysokých Karpát (Eucarpaticum), obvodu flóry vnútrokarpatských kotlín (Intercarpaticum), obvodu predkarpatskej flóry (Praecarpaticum) a obvodu východobeskydskej flóry (Beschidicum orientale).

Oblast' východokarpatskej flóry disponuje jediným obvodom – Bukovskými vrchmi.

Do obvodu flóry vysokých Karpát patria v Prešovskom kraji Tatry, Nízke Tatry zasahujúce do riešeného kraja severovýchodným cípom a Pieniny. Tatry sa členia na dva podokresy – Vysoké Tatry a Belianske Tatry.

Do obvodu vnútrokarpatských kotlín v kraji patrí podokres Spišské kotliny (časť podtatranskej kotliny, Popradská kotlina, Hornádska kotlina).

Do obvodu predkarpatskej flóry patria okresy Stredné Pohronadie (patrí tu Branisko) a Slanské vrchy (vrátane časti Spišskošarišského medzihoria – komplexu Stráže a Kapušianskeho chrbta).

Najrozjsiahlejší obvod predstavuje obvod východobeskydskej flóry. Člení sa na dva okresy – Spišské vrchy a Východné Beskydy. Do okresu Spišské vrchy patria Spišská Magura, Ľubovnianska vrchovina a Levočské vrchy. Okres Východné Beskydy sa člení na tri podokresy – Šarišská vrchovina (patrí tu aj Bachureň a južná časť Spišskošarišského medzihoria), Čergov (patrí tu aj stredná časť Spišskošarišského medzihoria), Nízke Beskydy (Ondavská vrchovia, Laborecká vrchovina, Beskydské predhorie).

Podľa Plesníka (Atlas krajiny SR, 2002, fytogeograficko-vegetačné členenie) územie Prešovského kraja zahŕňa všetky tri vegetačné zóny Slovenska – ihličnatú, bukovú a dubovú. Dubová zóna sa ešte člení na horskú podzónu a nížinnú podzónu. V zónach sú vyčlenené okresy, podokresy a obvody.

Priestor Tatier, SV výbežku Nízkych Tatier (v kraji), Kozie chrbty a Podtatranské kotliny vrátane Popradskej a Hornádskej patria do ihličnejatej zóny.

Priestor, ktorá zahŕňa Spišskú Maguru, Pieniny, Ľubovnianskú vrchovinu, Levočské vrchy, severnú časť Spišskošarišského medzihoria, Čergov, Busov, severné časti Ondavskej vrchoviny s výbežkami na juh, Laboreckú vrchovinu, Bukovské vrchy patrí do bukovej zóny, flyšovej oblasti. Branisko tiež patrí do bukovej zóny, časť v Prešovskom kraji do kryštalicko-druhohornej oblasti severného podokresu.

Priestor, ktorý zahŕňa južnú časť Spišskošarišského medzihoria, Šarišskú vrchovinu, Bachureň, južnné časti Ondavskej vrchoviny, Beskydské predhorie patrí do dubovej zóny, horskej podzóny flyšovej oblasti.

Severná časť Košickej kotliny patrí do dubovej zóny kryštalicko-druhohornej oblasti toryského podokresu.

Slanské vrchy v Prešovskom kraji sú zaradené do sopečnej oblasti dubovej zóny, okresu Slanské vrchy, severného podokresu. Podobne sú do dubovej zóny a sopečnej oblasti zaradené do kraja zasahujúce Vihorlatské vrchy podokresmi humenským a popriečno-vihorlatským.

Časti Východoslovenskej pahorkatiny zasahujúce do územia kraja v okolí Vranova nad Topľou patria do dubovej zóny a nížinnej podzóny, pahorkatinnej oblasti.

Zoogeografické členenie.

Podľa Čepeláka (Atlas SSR, 1980) do Prešovského kraja zasahujú oblasti Západné Karpaty a Východné Karpaty. Západné Karpaty sú členené na vonkajší obvod, vnútorný obvod a južný obvod.

Do vnútorného obvodu sa zaraďujú Vysoké a Belianske Tatry a časť Nízkych Tatier (zasahujúca do kraja) okrskami. Ostatná západná polovica kraja patrí do vonkajšieho obvodu beskydského a podtatranského okrsku. Južný obvod do územia Prešovského kraja zasahuje z juhu severou časťou Košickej kotliny a severným výbežkom Východoslovenskej pahorkatiny v okolí Vranova nad Topľou.

Východná polovica kraja zhruba od čiary Prešov – západná hranica Čergova patrí do oblasti Východné Karpaty, prechodného obvodu (s východobeskydským a slanským okrskom) zhruba po čiaru Starina (VN) – Snina – Humenné. Od tejto čiary po hranicu s Ukrajinou územie patrí do východobeskydského obvodu s poloninským a vihorlatským okrskom.

Zoogeografické členenie v terestrickom biocykle, podľa Jedličku a Kalivodovej (Atlas krajiny SR, 2002) takmer cele územie Prešovského kraja patrí do provincie listnatých lesov podkarpatského úseku, s výnimkou častí Tatier a Nízkych Tater zasahujúcich do územia kraja, ktoré patria do provincie stredoeurópskych pohorí, podprovincie karpatských pohorí, západokarpatského úseku, s výnimkou severovýchodného cípu kraja, ktorý patrí do východokarpatského úseku. Tiež s výnimkou okolia Vranova nad Topľou, ktoré patrí do provincie stepí panónskeho úseku.

Zoogeografické členenie v limnickom biocykle, podľa Hensela a Krnu (Atlas krajiny SR, 2002) v území Prešovského kraja sú prezentované atlantická provincia a pontokaspická provincia.

Časť Vysokých Tatier, Belianske Tatry, Spišská Magura, Pieniny, západná časť Ľubovnianskej vrchoviny, časť Podtatranskej kotliny a SZ časti Levočských vrchov patria do atlantickej provincie a popradského okresu.

Ostatné územie pastri do pontokaspickej provincie. V západnej oblasti Vysokých Tatier a západnej oblasti Podtatranskej kotliny zasahuje do kraja hornovážsky okres,

Časť Popradskej kotliny, Hornádska kotlina, Levočské vrchy, Branisko, Šarišská vrchovina, Bachureň, Spišskošarišské medzihorie, Košická kotlina, Slanské vrchy patria do pontokaspickej provincie a potiského okresu, slanskej časti.

Ostatné časti Prešovského kraja ďalej na východ patria v rámci pontokaspickej provincie do potiského okresu, latorickej časti.

Flóra a fauna kraja, ochrana.

Z dôvodu, že pre prezentovanie flóry a fauny kraja je riešené územie obrovské a že sa tu nachádza veľké množstvo biotopov, ekotopov, ekosystémov a stanovišť s obrovským množstvom rastlinných i živočíšnych druhov, nie je možné flóru a faunu opísť vecne a do dôsledku v dokumente, akým je správa o hodnotení tak veľkého územia, akým je územie Prešovského kraja.

Vyzdvihnutá dôležitosť a význam relatívne dôležitých a „atraktívnych“ druhov z obrovskej škály druhov chránených a ohrozených je nenáležité a zbytočné.

Chránené a ohrozené druhy rastlín a živočíchov, druhy národného významu a druhy európskeho významu sú taxatívne vymenované v príslušných prílohách vyhlášky MŽP SR č. 24/2003. Ich zoznam a lokalizáciu na základe cielených prieskumov a výskumov a náhodných pozorovaní v regiónoch vedú okrem iných odborné organizácie ochrany prírody.

Okrem toho výsledky pozorovaní, výskumov a prieskumov odborníkov (nielen z odborných organizácií štátnej ochrany prírody, ale i múzeí, vedeckých ústavov i „nezávislých“) sú často publikované vo viacerých odborných časopisoch, zborníkoch a publikáciách.

Okrem skutočnosti, že ohrozené a chránené druhy rastlín a živočíchov sú predmetom osobitnej ochrany druhov a ich biotopov, na ich ochranu vo väčšine prípadov priamo i nepriamo sú zamerané veľkoplošné i maloplošné chránené územia národnej siete, predovšetkým prírodné rezervácie, chránené areály, aj niektoré prírodné pamiatky, ale aj chránené vtáctie územia a územia európskeho významu v súvislej európskej sústave chránených území.

Na ochrane druhov sa priamo podielá inštitút druhovej ochrany (§ 32 a násł. Zákona č. 543/2002 Z.z.), priamo i nepriamo inštitút ochrany biotopov (podľa § 6 zákona č. 543/2002 Z.z. o ochrane prírody a krajiny).

Biotopy národného a európskeho významu

Obraz prirodzenej flóry prezentuje aj prehľad biotopov národného i európskeho významu. Tento prehľad zároveň poukazuje na kvalitatívnu stránku viacerých ekosystémov, nevynimajúc ani lesné ekosystémy.

Na území Prešovského kraja v závislosti od charakteru krajiny a prírodných daností krajinných segmentov sa vyskytujú nasledujúce biotopy:

Biotopy národného významu:

- Br1 Štrkové lavice bez vegetácie, výskyt: predovšetkým v korytách väčších riek na celom území kraja.
- Kr3 Sukcesné štadia s borievkou obyčajnou, výskyt: roztrúsené na celom Slovensku, až do výšky 1300 m.
- Kr7 Trnkové a lieskové kroviny, výskyt: v pahorkatinnom stupni, Spišská Magura, Levočské vrchy.
- Kr8 Vŕbové kroviny stojatých vôd, výskyt: alúvium Popradu.
- Kr9 Vŕbové kroviny na zaplavovaných brehoch riek, výskyt: Popradská kotlina.
- Al6 Vysokosteblové spoločenstvá horských nív na silikátovom podklade, výskyt: Belianske Tatry, Vysoké Tatry.
- Al7 Vysokosteblové spoločenstvá vlhkých skalnatých žľabov na karbonátovom podklade, výskyt: Belianske Tatry, Vysoké Tatry.
- Al8 Horské vysokosteblové spoločenstvá na suchších a teplejších svahoch, výskyt: Belianske Tatry, Bukovské vrchy, Vihorlatské vrchy.
- Lk3 Mezofilné pasienky a spásané lúky, výskyt: pomerne hojne na Slovensku.
- Lk6 Podmáčané lúky horských a podhorských oblastí, výskyt: v pahorkatinovom až horskom stupni.
- Lk7 Psiarkové aluviálne lúky, výskyt: Popradská kotlina.
- Lk11 Trstinové spoločenstvá mokradí, výskyt: takmer na celom území Slovenska.
- Ra7 Sukcesne zmenené slatiny, výskyt: Popradská kotlina

- Pr1 Prameniská horského a subalpínskeho stupňa na nevápencových horninách, výskyt: Belianske Tatry, Vysoké Tatry.
 - Pr2 Prameniská nížin a pahorkatín na nevápencových horninách, výskyt: flyšové pásmo Východných Karpát.
 - Sk7 Sekundárne sutiňové a skalné biotopy, výskyt: sekundárne stanovišta – lomy, násypy, výsypky.
 - Ls2.1 Dubovo-hrabové lesy karpatské, výskyt: Beskydské predhorie, Bukovské vrchy, Čierna hora, Hornádska kotlina, Košická kotlina, Laborecká vrchovina, Ondavská vrchovina, Slanské vrchy, Spišskošarišské medzihorie, Šarišská vrchovina, Vihorlatské vrchy.
 - Ls2.3.2 Dubovo-hrabové lesy lipové, výskyt: Hornádska kotlina, Popradská kotlina.
 - Ls3.5.1 Sucho a kyslomilné dubové lesy, výskyt: Slanské vrchy, Vihorlatské vrchy.
 - Ls6 Suchomilné borovicové a borovicové zmiešané lesy, výskyt: predoklad Hornádska kotliny.
 - Ls6.3 Lesostepné borovicové lesy, výskyt: Hornádska kotliny.
 - Ls8 Jedľové a jedľovo-smrekové lesy, výskyt: Belianske Tatry, Branisko, Busov, Čergov, Kozie chrbty, Laborecká vrchovina, Levočské vrchy, Ľubovnianska vrchovina, Ondavská vrchovina, Pieniny, Popradská kotlina, Spišská Magura, Vysoké Tatry.
 - Ls9.1 Smrekové lesy čučoriedkové 9410, výskyt: Belianske Tatry, Branisko, Kozie chrbty, Levočské vrchy, Spišská Magura, Vysoké Tatry.
 - Ls9.2 Smrekové lesy vysokobylinné 9410, výskyt: Belianske Tatry, Vysoké Tatry.
 - Ls9.3 Podmáčané smrekové lesy 9410, výskyt: Popradská kotlina, Spišská Magura, Vysoké Tatry.
 - Ls9.4 Smrekovcovo – limbové lesy 9420, výskyt: Belianske Tatry, Vysoké Tatry.
- Na území Prešovského kraja sa vyskytuje najmenej 26 biotopov národného významu, z toho 4 sú lúčne (Lk) a 10 je lesných (Ls).

Biotopy európskeho významu:

- Karpatské travertínové slaniská 1340*, prioritný biotop, výskyt: Na flyši v Spišskej kotline Sivá Brada, Baldovce, Jánovce, Švábovce.
- Vo2 Prirodzené eutrofné a mezotrofné stojaté vody s plávajúcimi alebo ponorenými cievnatými rastlinami typu Magnopotamion alebo Hydrocharition 3150, výskyt napr. v mŕtvyh ramenách pri Dlhom Klčove.
- Vo3 Prirodzené distrofné stojaté vody 3160, výskyt: veľmi vzácne porasty, napr. Podtatranská brázda, Spišská Magura.
- Vo5 Oligotrofné až mezotrofné vody s bentickou vegetáciou chár 3140, výskyt možný, roztrúsene.
- Br2 Horské vodné toky a bylinné porasty pozdĺž ich brehov 3220, výskyt: horské toky, z riek Poprad.
- Br3 Horské vodné toky a ich drevinová vegetácia s myrikovkou nemeckou 3230, výskyt: potoky Belá, Jakubianka, Šambronka, Poprad od Plavnice, Torysa, Mútne potok, Chotčianka.
- Br4 Horské vodné toky a ich drevinová vegetácia s vŕbou sivou 3240, výskyt: v celej oblasti Tatier a na obvode vnútrokarpatských kotlín.
- Br5 Rieky s bahnitými až piesočnatými brehmi s vegetáciou zväzov Chenopodion rubri p.p. a Bidention p.p. 3270, výskyt: v dolných a stredných tokoch väčších riek.
- Br6 Brehové porasty devaťsilov 6430, výskyt: na brehoch horských potokov a riek.
- Kr1 Vresoviská 4030, výskyt: vo vyšších polohách, napr. na severnom okraji Šarišskej vrchoviny.
- Kr2 Porasty borievky obyčajnej 5130, výskyt: roztrúsene prakticky na celom Slovensku.
- Kr5 Nízke subalpínske kroviny 4080, výskyt: v subalpínskom stupni Vysokých Tatier.
- Kr10 Kosodrevina 4070*, prioritný biotop, výskyt: vysoké pohoria Západných Karpát (Tatry).
- Al1 Alpínske travinnobylinné porasty na silikátovom podklade 6150, Vysoké Tatry.
- Al2 Alpínske snehové výležiská na silikátovom podklade 6150, Výskyt: vysoké Tatry.
- Al3 Alpínske a subalpínske vápnomilné travinnobylinné porasty 6170, výskyt: Belianske Tatry.
- Al4 Alpínske snehové výležiská na vápnitom podklade 6170, výskyt: Belianske Tatry.
- Al5 Vysokobylinné spoločenstvá alpínskeho stupňa 6430, výskyt: Vysoké Tatry.
- Al9 Vresoviská a spoločenstvá kričkov v subalpínskom a alpínskom stupni 4060, výskyt: Tatry.
- Tr1 Suchomilné travinnobylinné a krovinové porasty na vápnitom substráte 6210, výskyt: v pohoriach s vápencovým a dolomitovým podložím a na kryštaliniku (Tatry, Pieniny, Nízke Tatry, severné Branisko, bradlá Spišskošarišského medzihoria).
- Tr5 Suché a dealpínske travinnobylinné porasty 6190, výskyt: vo vápencových a dolomitových oblastiach centrálnych Karpát.
- Tr8 Kvetnaté vysokohorské a horské psicové porasty na silikátovom substráte 6230*, prioritný

Biotop, výskyt: subalpínsky stupeň Tatier.

- Lk1 Nížinné a podhorské kosné lúky 6510, výskyt: hojne rozšírené od nížinného po montánny stupeň.
- Lk2 Horské kosné lúky 6520, výskyt: vzácné, Belianske tatry, Spišská Magura, Bukovské vrchy.
- Lk4 Bezkolencové lúky 6410, výskyt: vzácný biotop, Slanské vrchy.
- Lk5 Vysokobylinné spoločenstvá na vlhkých lúkach 6430, výskyt: roztrúsené na celom Slovensku mimo teplých a suchých oblastí.
- Ra1 Aktívne vrchoviská 7110*, prioritný biotop, výskyt: Vysoké Tatry, Popradská kotlina, Vihorlatské vrchy.
- Ra2 Degradované vrchoviská schopné prirodzenej obnovy 7120, výskyt: Tatry, Vihorlatské vrchy.
- Ra3 Prechodné rašeliniská a trasoviská 7140, výskyt: Bukovské vrchy, Popradská kotlina, kotliny na úpäť Tatier, Vysoké Tatry, Spišská Magura.
- Ra6 Slatiny s vysokým obsahom báz 7230, výskyt: v karpatských kotlinách, vápencových a flyšových pohoriach.
- Pr3 Penovcové prameniská 7220*, prioritný biotop, výskyt: úpätie Tatier, Pieniny, Branisko, Šarišská vrchovina.
- Sk2 Silikátové skalné steny so štrbinovou vegetáciou 8220, výskyt: Slanské vrchy, Vihorlatské Vrchy, Branisko, Vysoké Tatry a ī.
- Sk3 Silikátové sutiny v montánnom až alpínskom stupni 8110, výskyt: v žulovej časti Tatier.
- Sk5 Nespevnené silikátové sutiny v kolínnom stupni 8150, výskyt: Slanské vrchy.
- Sk6 Nespevnené karbonátové skalné sutiny v montánnom až kolínnom stupni 8160*, prioritný biotop, výskyt: Pieniny.
- Sk8 Nesprístupnené jaskynné útvary 8310, výskyt: vo všetkých vápencových oblastiach.
- Ls1.3 Jaseňovo-jelšové podhorské lužné lesy 91E0*, prioritný biotop, výskyt: lemujú brehy riek a potokov v podhorských polohách takmer na celom území Prešovského kraja.
- Ls1.4 Horské jelšové lužné lesy 91E0*, prioritný biotop, výskyt: Belianske Tatry, Bukovské vrchy, Levočské vrchy, Kráľovo-horohorské Tatry, Pieniny, Podtatranská brázda, Popradská kotlina, Spišská Magura, Vysoké Tatry.
- Ls3.1 Teplomilné submediteránne dubové lesy 91H0*, prioritný biotop, výskyt: Branisko, Čierna hora, Hornádska kotlina, Košická kotlina, Kozie chrby, Slanské vrchy, Spišskošarišské medzihorie, Šarišská vrchovina, Vihorlatské vrchy.
- Ls3.3 Dubové nátržníkové lesy, 91I0*, prioritný biotop, výskyt: Hornádska kotlina, Košická kotlina, Popradská kotlina, Spišskošarišské medzihorie.
- Ls4 Lipovo-javorové sútinové lesy 9180*, prioritný biotop, výskyt: Bachureň, Branisko, Bukovské vrchy, Busov, Čergov, Čierna hora, Laborecká vrchovina, Ľubovnianska vrchovina, Ondavská vrchovina, Pieniny, Slanské vrchy, Spišskošarišské medzihorie, Šarišská vrchovina, Vihorlatské vrchy.
- Ls5.1 Bukové a jedľovo-bukové kvetnaté lesy 9130, výskyt: veľkoplošne a hojne rozšírené v podhorskom a horskom stupni takmer na celom území kraja.
- Ls5.2 Kyslomilné bukové lesy 9110, výskyt: veľkoplošne, niekde ostrovčekovito v podhorskom a horskom stupni takmer na celom území kraja.
- Ls5.3 Javorovo-bukové horské lesy 9140, výskyt: Belianske Tatry, Bukovské vrchy, Laborecká vrchovina, Slanské vrchy, Spišská Magura, Vihorlatské vrchy.
- Ls5.4 Vápnomilné bukové lesy 9150, výskyt: Bachureň, Belianske Tatry, Branisko, Čergov, Čierna hora, Ľubovnianska vrchovina, Pieniny, Spišská Magura, Spišskošarišské medzihorie, Vihorlatské vrchy.
- Ls6.2 Reliktné vápnomilné borovicové a smrekovcové lesy 91Q0, výskyt: vápencové obvody pohorí Bachureň, Belianske Tatry, Branisko, Čierna hora, Hornádska kotlina, Pieniny, Popradská kotlina.
- Ls7 Rašeliniskové brezové lesíky 91D0*, prioritný biotop, výskyt: Košická kotlina, Popradská kotlina, Vihorlatské vrchy.
- Ls7.3 Rašeliniskové smrekové lesy 91D0*, prioritný biotop, výskyt: Popradská kotlina, Podtatranská brázda, Vysoké Tatry.

Na území Prešovského kraja sa vyskytuje najmenej 48 biotopov európskeho významu, z toho zvlášť 3 sú vodné (Vo), 5 je brehových porastov tokov (Br), 4 lúčne (Lk), 12 lesné (Ls). Z celkového počtu tu prezentovaných biotopov európskeho významu je 11 biotopov prioritných (najvyššieho významu).

Ochrana biodiverzity a dopravná infraštruktúra.

V Slovenskej republike (a túto charakteristiku vo všeobecnosti je potrebné vzťahovať aj na územie Prešovského kraja) sa viac ako jedna tretina pôvodných druhov rastlín nachádza v rôznom stupni ohrozenosti. Najviac kriticky ohrozených druhov flóry SR pochádza z biotopov, ktoré sú globálne ohrozené v celej strednej Európe v rašeliniskách, mokradiach, zaplavovaných lúkach, slaniskách, pieskoch, na xerotermných stanovištiach (pozri vyššie odsek Biotopy národného a európskeho významu). Ubúdajú aj druhy vodných tokov a nádrží citlivé na eutrofizáciu. Základnou príčinou ohrozenia rastlín je práve deštrukcia týchto stanovišť – či už priama (napr. premena ekosystémov, výstavba, ťažba nerastných surovín), alebo nepriama (napr. znečisťovanie, zmeny vodného režimu).

Stav ohrozenosti živočíšnych druhov a celých populácií je čoraz významnejší. Alarmujúci stav je najmä pri stavovcoch, ktoré sú v rôznom stupni ohrozenosti. U všetkých druhov živočíchov spočíva prioritná požiadavka v zabezpečení ochrany ich biotopov, teda dostatočne veľkých a zachovalých území, v ktorých môžu prirodzene prežívať, rozmnogožovať sa a migrovat'.

Najohrozenejšími biotopmi na Slovensku a súčasne aj v Prešovskom kraji sú karpatské travertínové slaniská, alpínske a subalpínske travinno-bylinné porasty, alpínske snehové výležiská, suchomilné travinno-bylinné a krovinové porasty na vápencoch s výskytom druhov z čeľade Orchidaceae, aktívne vrchoviská, prechodné rašeliniská a trasoviská, penovcové prameniská. Z hľadiska výstavby dopravnej infraštruktúry sú najviac ohrozované mokradlové biotopy, ktoré sú citlivé na zmenu vodného režimu.

Degradácia a strata biodiverzity sa prejavuje závažnými environmentálnymi, ekonomickými a sociálnymi dopadmi. Súčasné poškodenie a ohrozenie bioty a biodiverzity je sprievodným javom činnosti človeka v krajinе, vrátane dopravy. V dôsledku budovania nových dopravných koridorov sa fragmentuje krajina, zanikajú pôvodné biotopy, v krajinných segmentoch sa znižujú stupne ekologickej stability, šíria sa nepôvodné invázne druhy (často nekontrolované konkurujúce).

Fragmentáciu krajiny spôsobujú najmä líniové stavby, ktoré vytvárajú bariéry migrácie predovšetkým živočíchov. Svojou konštrukciou sú často príčinou ich usmrtenia (cestná a železničná doprava, elektrické nadzemné vedenie). S fragmentáciou krajiny je spojená aj degradácia genofondu izolovaných populácií a zvyšovanie zraniteľnosti ekosystémov, čo veľmi negatívne pôsobí na celkovú biodiverzitu.

Pre biodiverzitu predstavujú aj na území Prešovského kraja hrozbu invázne druhy, predovšetkým rastlín, ale aj živočíchov. Rozšírovanie inváznych rastlín je markantné pozdĺž riek na hranici brehových porastov a poľnohospodárskej pôdy, na spustnutých alebo obnažených pôdach, ale vo veľkej miere aj v dopravných koridoroch.

Súčasťou vplyvu na kvalitu biodiverzity vo vzťahu k dopravnej infraštrukture je narušovanie migračných trás živočíchov fragmentáciou krajiny, presekávaním migračných trás dopravnými komunikáciami, z ktorých mnohé sa stávajú bariérami s obťažnou prekonávateľnosťou alebo bariérami neprekonateľnými (v závislosti od schopnosti živočíšnej skupiny a druhu).

Migračné trasy živočíchov sú poväčšine v krajine identifikované v územnom systéme ekologickej stability ako biokoridory nadregionálnej, regionálnej a miestnej úrovne. Táto skutočnosť však nie je určujúca, pretože migračné cesty vznikajú alebo sú evidované aj v priestoroch alebo v liniách mimo koridorov, identifikovaných v USES; týka sa to cicavcov a vtákov, ale aj plazov, obojživelníkov a bezstavovcov.

Poznáme rôzne formy migrácie: potravnú, reprodukčnú, sezónnu a pod. Rôzne druhy živočíchov, ktoré migrujú na krátke alebo až mimoriadne veľké vzdialenosť sa často neprispôsobujú prvkom územného systému ekologickej stability a pri migrácii využívajú línie a priestory, vyhovujúce ich biologickej povahe, potravnej ponuke a ponuke reprodukčných stanovišť. Pre mnohé druhy sú migračnými trasami, resp. biokoridormi napr. systémy viac alebo menej poprepájanými ekohabitátmami (lúky, pasienky, mozaiky poľnohospodárskych kultúr s rozvoľnenou drevinovou vegetáciou a pod., teda viacmenej relatívne voľné priestory, bez navonok viditeľných a výrazných krajinných prvkov).

Z toho hľadiska biokoridory sú teda len jednou z viacerých možností vytvárania migračných trás živočíchmi v krajine.

Je ešte potrebné podotknúť, že migračné trasy – z rôznych príčin antropogénnych i prirodzených – sa menia, niektoré zanikajú a niektoré nové naopak vznikajú.

Biokoridory, resp. migračné trasy môžu byť terestrické alebo vodné, resp. kombinované, a tiež vzdušné. Vo vzťahu k dopravnej infraštrukture nie sú problematické vzdušné koridory (migračné trasy) transmigrantov, migrujúcich vo vysokých letových hladinách – žeriavy, divé husi, labute, bociany, migrujúce dravce a i.(výnimku tvorí letecká doprava). Najmä vo vzťahu k cestnej doprave je problematická skupinová migrácia (v kŕdloch) menších a nízko letiacich druhov vtákov – často dochádza ku kolíziám.

Pre železničnú, ale najmä cestnú dopravu je dôležitá znalosť terestrických migračných trás, ale aj terestricko-hydrických (rieki, potoky, sústavy mokradí a extrémne vlhkých lúk), prípadne trás spájajúcich „suchú zem“ s vodami (reprodukčná migrácia obojživelníkov).

Z hľadiska hodnoteného strategického dokumentu sú dôležité migračné cesty – biokoridory nadregionálneho a regionálneho významu (miestne biokoridory sa posudzujú v lokálnych meradlách). Vo všetkých troch typoch biokoridorov – vrátane miestnych – sú však podstatné zmierňujúce opatrenia (aj technického charakteru), ktoré eliminujú negatívne bariérové vplyvy, často nielen v záujme ochrany živočíchov, ale aj v záujme bezpečnosti dopravy a teda zdravia účastníkov dopravy.

V území Prešovského kraja k nadregionálnym biokoridorom (NRBk) terestrického typu patria:

- NRBk Kozích vrchov a Popradskej kotliny spájajúci Nízke Tatry s Levočskými vrchmi, Bachurňou, Šarišskou vrchovinou a Košickou kotlinou pod Prešovom, s bočnými vetvami (Levočské vrchy – Podhradská kotlina, Bachureň – Branisko, Bachureň – údolie Torysy),
- NRBk Veľká Pálenica – Brezová v Podtatranskej kotline,
- Spálený vrch – Čierna v Podtatranskej kotline,
- NRBk Spišsko-šarišského medzihoria,
- NRBk Levočské vrchy – Spišská Magura (cez Veľkú Kýčeru),
- NRBk Spišská Magura – Pieniny – Ľubovnianska vrchovina – Čergov – Ondavská vrchovina (NRBk Nízke Beskydy) – Laborecká vrchovina (NRBk Nízke Beskydy) – Bukovské vrchy v pohraničnom pásme s Poľskou republikou,
- sústava NRBk Ondavskej a Laboreckej vrchoviny spájajúca predchádzajúci NRBk na severe s NRBk Čergov – NRBk Beskydské predhorie a NRBk Vihorlatské vrchy na juhu,
- NRBk Vihorlat – Poloniny (spája Vihorlatské vrchy a Bukovské vrchy),
- NRBk Čierna hora (JZ od Prešova na hranici s Košickým krajom),
- NRBk Smrekovica – Strieborná hora (Branisko, Levočské vrchy),
- NRBk Sľubica – Dreveník (Branisko, Hornádska kotlina).

K nadregionálnym biokoridorom hydričkým (správnejšie hydričko-terestrickým) patria:

- NRBk Hornád (horný úsek pod Popradom),
- NRBk rieky Poprad (po celej dĺžke až po hranicu s PR),
- NRBk Torysa,
- NRBk Topľa (od obce Lukov po celej dĺžke toku),
- NRBk Ladomirka – Ondava (Ondava od Svidníka) po celej dĺžke toku vrátane VN Domaša,
- NRBk Laborec (po celej dĺžke toku).

Prakticky takmer všetky terestrické i hydričko-terestrické biokoridory (zároveň migračné trasy) sú plánovanou dopravnou infraštruktúrou priamo, alebo nepriamo dotknuté.

K regionálnym biokoridorom terestrického typu patria:

- RBk Raslavice – Kružlov – Frička (ťahová cesta vtáctva), RBk Zborov – Nižná Polianka (ťahová cesta vtáctva) v okrese Bardejov,
- RBk Gazdoráň – Stavenec – Závozy, RBk Brekov – pahorok Turie, v okresoch Humenné, Snina,
- RBk Rakytovec – Slamenná a Veľký Šum – Čierna, obe v Podtatranskej kotline, v okrese Poprad,
- RBk Hradisko (kombinovaný aj s hydričkými biokoridorom), v okrese Stropkov.

K regionálnym biokoridorom hydričko-terestrickým patria:

- RBk Svinka v Šar.vrchovine, RBk Delňa v Košickej kotlinе a Sekčov v okrese Prešov,
- RBk Kamenc, RBk Cernina, RBk Kurima, RBk Koprivnička, RBk Radomka, RBk Ondava (horný tok), všetko v Ondavskej vrchovine, v okrese Bardejov,
- RBk Ol'ka, RBk Udava, RBk Cirocha, RBk Výrava, RBk Ondavka, RBk Ptava, v okrese Humenné,
- RBk Biela v Podtatranskej kotline, v okrese Kežmarok,
- RBk Laborec (horný tok), RBk Ol'ka, RBk Výrava, v okrese Medzilaborce,
- RBk Svinka v okresoch Sabinov a Prešov,
- RBk Cirocha, v okresoch Humenné a Snina,
- RBk Ublačka a RBk Ulička v okrese Snina,
- RBk potok Ľubotinka a RBk potok Veľký Lipník, obe v Spišsko-šarišskom medzihorí, v okrese Stará Lubovňa
- RBk Vojtovec, RBk Brusnička, RBk Kožuchovský potok v Ondavskej vrchovine, RBk Bystrá v Laboreckej vrchovine, všetko v okrese Stropkov.

Poznámka: Bližšie informácie pozri v tab. Nadregionálne a regionálne ÚSES v Prešovskom kraji, v podkapitole 1.7. Krajina.

Na Slovensku (ako celku) nie je v súčasnej dobe relevantne zmapovaný systém migračných trás – ten je nesmierne zložitý vo vzťahu k druhom a to nie len k výrazným druhom stavovcov, ale aj k menej nápadným

stavovcom a tiež k bezstavovcom. Preto je dôležité pri budúcom schvaľovacom procese každej jednej čiastkovej stavby dopravnej infraštruktúry identifikovať akékoľvek migračné trasy a prijať ešte v predprojektovej a projektovej etape opatrenia na elimináciu negatívnych vplyvov stavby na existenciu a kvalitu týchto trás, alebo tiež tzv. zmierňujúce opatrenia.

Migračné trasy živočíchov na regionálnej úrovni sú predmetom evidovania napr. na úrovni príslušných odborných organizácií ochrany prírody, sú uvedené v dokumentoch územného systému ekologickej stability (napr. RÚSES alebo v ÚSES veľkoplošných chránených území) a ī.

1.7. Krajina

Na území Prešovského samosprávneho kraja štruktúra krajiny je prirodzene budovaná geologickou stavbou, geomorfológiou a geomorfologickým členením. Charakter vegetácie a fauny je sekundárny, ale tiež určujúci. Štruktúru krajiny diktujú možnosti osídlenia a využívania. Výsledkom pôsobenia všetkých týchto faktorov je mozaikovité zoskúpenie prvkov – druhov pozemkov, ktoré tvoria súčasnú krajinnú štruktúru:

Tab. 2: Druhy pozemkov v štruktúre krajiny Prešovského kraja

Druh kultúry	Plocha	
	ha	%
Orná pôda	148646,66	16,57
Chmelnice	0,39	0,00
Vinice	23,31	0,00
Lúky a pasienky	217828,17	24,27
Záhrady	10804,75	1,20
Ovocné sady	1899,66	0,21
Lesy	442752,31	49,34
Vodné plochy	13948,12	1,55
Zastavané plochy	32025,74	3,57
Ostatné	29409,43	3,28
Celkom:	897338,54	100,00

Prevzaté z ÚPN VÚC Prešovského kraja

Orná pôda.

Súčasná výmera ornej pôdy je podľa stavu KN 148 876, 49 ha, pričom výmera predstavuje 16,59 % z celkovej výmery kraja. Veľkosť a tvar honov ornej pôdy predstavuje určité environmentálne riziko z dôvodu erózie spôsobenej nesprávnou orbou.

Z hľadiska ekologickej stability sú orné pôdy považované za nestabilný prvak.

Trvalé trávne porasty.

Celková výmera trvalých trávnych porastov je podľa stavu KN 218 121, 81 ha. Táto výmera predstavuje 24,31 % podiel z celkovej výmery kraja. Extenzívny spôsob hospodárenia má za následok, že sa na týchto pozemkoch rozšírila buď kompaktná alebo rozptýlená náletová stromová a krovinná vegetácia..

Z hľadiska ekologickej stability lúky a pasienky predstavujú stabilizujúci prvak v poľnohospodárskej krajine, vzhl'adom na ich protieróznu a retenčnú funkciu a sú považované za stabilný prvak z hľadiska výpočtu koeficientu ekologickej stability.

Nelesná stromová a krovitá vegetácia (NSKV).

Je zastúpená rôznymi formáciami v závislosti od abiotických pomeroch lokality a spôsobu i intenzity antropogénnych aktivít. Súčasnú výmeru NSKV nie je možné presne definovať z dôvodu, že nie je dostupné aktuálne zameranie stavu. Výmera evidovanej NSKV je 29 163, 06 ha, čo predstavuje 3,25 % z celkovej výmery k. ú. Vyskytuje sa v komplexoch extenzívnych trvalých trávnych porastov. Tieto pásové formácie TTP s rozptýlenými krovitými porastmi sú významným krajinným prvkom a vegetačnou štruktúrou nielen z estetického hľadiska. V poľnohospodárskej krajine plnia dôležitú funkciu protieróznej ochrany pôdy, podporujú retenčnú funkciu a predstavujú nenahraditeľný biotop pre malé cicavce, avifaunu a hmyz.

V zmysle výpočtu koeficientu ekologickej stability sa NSKV považuje za stabilný a pozitívny prvak.

Líniová zeleň – sprievodná vegetácia vodných tokov.

Brehové porasty rôznej kvality až po štádium zostatkov pôvodných lužných lesov v riešenom území sa nachádzajú v alúviu miestnych tokov i riek. Tvoria ich viacetážové porasty reprezentujúce lužné lesy a jelšové lesy na nivách podhorských a horských vodných tokov. Sú stabilizujúcim prvkom v územnom systéme ekologickej stability a dôležitými biokoridormi.

Záhrady a sady.

Výmera záhrad a sadov podľa stavu EN v riešenom území je 12 048, 82 ha, čo je 1,42 % z celkovej výmery k.ú. Záhrady a sady sa považujú za stabilný a pozitívny prvak pri výpočte koeficientu ekologickej stability.

Lesy.

Lesné pôdy sú na území Prešovského kraja zastúpené v rozsahu 442 516,05 ha, čo predstavuje 49,31 % z celkovej výmery kraja . Lesy sú považované za základný stabilný a pozitívny prvak pri výpočte koeficientu ekologickej stability.

Vody.

Vodné plochy majú podľa stavu KN výmeru 13 954,84 ha, čo predstavuje cca 1,56 % z celkovej výmery kraja (vodné toky, jazerá a plesá, účelové vodné nádrže, mokrade so stálou otvorenou vodnou hladinou a pod.). Sú jednym z najdôležitejších stabilizujúcich a pozitívnych prvkov pri výpočte koeficientu ekologickej stability.

Zastavané plochy.

Výmera zastavaných plôch v kraji je 31 974,46 ha, čo je 3,56 % z celkovej výmery kraja. Sú považované za nestabilný prvak z hľadiska výpočtu koeficientu ekologickej stability.

Územný systém ekologickej stability

V štruktúre krajiny – jej prírodného fenoménu územný systém ekologickej stability (ÚSES) je celopriestorová štruktúra navzájom prepojených ekosystémov, ktoré zabezpečujú rozmanitosť podmienok a foriem života v krajine. Základ tohto systému predstavujú provinciálne biocentrá na biokoridory a biocentrá, biokoridory a interakčné prvky nadregionálneho, regionálneho alebo miestneho významu.

Nadregionálny ÚSES (spracovaný pod názvom Generel nadregionálneho územného systému ekologickej stability, schválený uznesením vlády č. 312/1992), ukladá dotknutým rezortom uplatňovať ho pri koncepcnej, plánovacej a rozhodovacej činnosti, ktorá sa dotýka priestorovej organizácie, využívania územia a prírodných zdrojov. Vymedzuje ekologicky najhodnotnejšie priestory v rozsahu územia SR v mierke 1:200 000 a 1:500000.

Regionálny ÚSES rozpracováva a upresňuje Generel NÚSES v administratívnych hraniciach okresov v mierke 1 : 50 000 a vymedzuje regionálne významné prírodné prvky a navrhuje ekostabilizačné opatrenia v štruktúre krajiny.

Podľa zákona č.543/2002 Z. z. o ochrane prírody a krajiny a jeho vykonávacej vyhlášky č.24/2003 Z. z. sú dokumenty územného systému ekologickej stability súčasťou dokumentácie ochrany prírody a krajiny (§54 ods.2 zákona), dokumenty regionálneho územného systému ekologickej stability okresov v územnom obvode kraja tvoria dokument regionálneho územného systému ekologickej stability tohto kraja“. (§ 22 ods.6 vyhlášky).

Prvky regionálnych ÚSES doteraz uplatňované odbornými organizáciami ochrany prírody a príslušnými zložkami štátnej správy (regionálne ÚSES v kraji boli vypracované v rokoch 1993 - 1996) boli prevzaté do ÚPN VÚC Prešovského kraja 2004 a v generalizovanej a tiež modifikovanej podobe spolu s aktualizovaným Generelom N-ÚSES premietnutým v KURS 2001 v znení jej doplnkov, tvoria regionálny ÚSES Prešovského kraja, vyjadrený v ÚPN VÚC Prešovského kraja 2004 v znení jeho zmien a doplnkov z roku 2009.

Novospracované samostatné regionálne ÚSES okresov Prešov, Poprad, Levoča, Stropkov a Svidník v Prešovskom kraji, ktoré vypracovala SAŽP, nie sú v schválenej podobe (sú predmetom schvaľovacieho procesu), pre potreby tejto správy o hodnotení je použité územné vymedzenie prvkov ÚSES podľa ÚPN VÚC Prešovského kraja 2004 v znení jeho zmien a doplnkov z roku 2009.

Miestne ÚSESy (nie sú predmetom tohto dokumentu) nie sú aktuálne vytvorené pre každú obec (resp.katastrálne územie), identifikácia prvkov ÚSES miestneho významu je obyčajne súčasťou ich zapracovania do územných plánov obcí alebo samostatnej iniciatívy (pre účely úzeného plánu, pozemkových úprav a pod.).

Tab.3: Nadregionálne a regionálne ÚSES v Prešovskom kraji.

Kraj okr.	ID	Názov (pôvodný názov)	Kat.	Geomorfologická jednotka	Jadro	Charakteristika
prešov	1	Branisko (Slubica)	NRBc	Branisko	NPR Rajtopiky	bučiny a jedľobučiny a vrcholové lesy pod silným klimatickým vplyvom
	2	Šimonka	NRBc	Slanské vrchy	NPR Šimonka	komplex lesov (dubobučiny a bučiny) a trvalých trávnych porastov s rozptýlenou zeleňou

Generál dopravnej infraštruktúry Prešovského kraja - Správa o hodnotení strategického dokumentu

Bardeliov	3	Kokošovská dubina	NRBc	Slanské vrchy	NPR Kokošovská dubina	lesný komplex (dubiny, dubobučiny)
	4	Gímešský jarok	RBc	Košická kotlina	NPR Gímešský jarok	lesné spoločenstvá (prevaha buka, duba) na vlhkom podklade
	5	Stráže	NRBc	Spišsko-šarišské medzihorie	NPR Šarišský hradný vrch	dubové bučiny na neovulkanitoch a xerotermné spoločenstvá
	6	Čergov – Minčol (Čergov)	NRBc	Čergov	NPR Hradová hora	komplex lesov a trvalých trávnych porastov s rozptýlenou zeleňou
	7	Solisko	RBc	Čergov		lesný komplex (jedliny, dubobučiny a jedľové bučiny)
	8	Branisko (Smrekovica)	NRBc	Branisko	NPR Kamenná Baba	komplex lesov (bučiny, jedľobučiny, vrcholové lesy pod extrémnym klimatickým vplyvom)
	9	Roháčka	RBc	Čierna hora		komplex lesov (bučiny, jedľobučiny, vrcholové lesy pod extrémnym klimatickým vplyvom)
	10	Kvašná voda-Cemjata	RBc	Šarišská vrchovina		lesné komplexy bukových dúbrav a dubových bučín
	11	Tlstá	RBc	Čierna hora		lesné komplexy (dubiny a dubobučiny)
	12	Stráže-Hradová hora	NRBk	Spišsko-šarišské medzihorie		remízky, trávne porasty a pripotočné spoločenstvá v polnohospodársky využívanej krajine
	13	Tri chotáre-Lysá hora	NRBk	Beskydské predhorie		remízky, trávne porasty a pripotočné spoločenstvá v polnohospodársky využívanej krajine
	14	Kokošovce-Niereše-Obišovce	NRBk	Košická kotliná		remízky, trávne porasty a pripotočné spoločenstvá v polnohospodársky využívanej krajine
	15	Čierna hora	NRBk	Čierna hora		lesné komplexy bučín a jedľobučín v kombinácii s vrcholovými a svahovými lúkami
	16	Čergov	NRBk	Čergov		lesné komplexy bučín a jedľobučín v kombinácii s vrcholovými a svahovými lúkami
	17	Svinka	RBk	Šarišská vrchovina		aluviaľne lúky a zachovalé brehové porasty
	18	Delňa	RBk	Košická kotliná		brehové porasty a aluviaľne lúky
	19	Torysa	NRBk	Spišsko-šarišské medzihorie		brehové porasty a aluviaľne lúky
	20	Sekčov	RBk	Beskydské predhorie		brehové porasty a aluviaľne lúky
	1	Čergov – Minčol (Čergov)	NRBc	Čergov		komplex lesných porastov v podhorskom a horskom stupni
	2	Magura	NRBc	Busov	NPR Magura	komplex lesných porastov (bučiny, jedľobučiny) a prameništné spoločenstvá
	3	Busov	RBc	Busov		komplex lesných porastov (bučiny, jedľobučiny) a prameništné spoločenstvá
	4	Javorina	RBc	Ondavská vrchovina	NPR Becherovská tisina	komplex biotopov: lesné porasty, pasienkové spoločenstvá, slatiny, pripotočné spoločenstvá
	5	Pálenica	RBc	Ľubovnianska vrchovina		komplex biotopov: lesné porasty, pasienkové spoločenstvá, slatiny, pripotočné spoločenstvá
	6	Ščob	RBc	Ondavská vrchovina		komplex biotopov: lesné porasty, pasienkové spoločenstvá, slatiny, pripotočné spoločenstvá

Generál dopravnej infraštruktúry Prešovského kraja - Správa o hodnotení strategického dokumentu

Humenné	7	Vinbare	RBC	Ondavská vrchovina		komplex spoločenstiev: severná časť lesné, južná časť teplomilné
	8	Pastevník	RBC	Čergov		lesný komplex bučín, jedľobučín, brehových porastov a prameništne spoločenstvá
	9	Ostrá hora	RBC	Čergov		lesný komplex bučín, jedľobučín, brehových porastov a prameništne spoločenstvá
	10	Kundračina- Vysoká hora	RBC	Čergov		lesný komplex bučín, jedľobučín, brehových porastov a prameništne spoločenstvá
	11	Stavenec	RBC	Ondavská vrchovina		pozostatok lesného komplexu v poľnohospodársky využívanej krajine, trvalé trávne porasty s výskytom vzácnych druhov
	12	Lazy	RBC	Ondavská vrchovina		lesný komplex bučín, trvalé trávne porasty s rozptýlenou zeleňou
	13	Gregorová	RBC	Ondavská vrchovina		komplex: lesné porasty (dubovo-hrabové), pripotočné spoločenstvá, kosné lúky a slatiny
	14	Čergov – Minčol (Minčol)	NRBc	Čergov	NPR Čergovský Minčol	komplex lesných spoločenstiev, bučín, vrcholových a svahových lúk s veľkou druhovou pestrostou
	15	Jedľovec	RBC	Ondavská vrchovina		lesný komplex s hodnotnými bukovými a jedľovými porastami
	16	Zborovský hrad	RBC	Ondavská vrchovina	PR Zborovský hradný vrch	komplex biotopov: lesné porasty bučín, trvalé trávne porasty s rozptýlenou zeleňou
	17	Grúnik	RBC	Ondavská vrchovina		významná lokalita teplomilnej vegetácie
	18	Čergov	NRBk	Čergov		lesné, lúčne a prechodné spoločenstvá s veľkou biodiverzitou, cenné horské lúky
	19	Nízke Beskydy	NRBk	Ondavská vrchovina, Busov		pestré zoskupenie lesných a nelesných spoločenstiev v členitom reliéfe flyšu
	20	Kamenec	RBk	Ondavská vrchovina		kompaktný brehový porast s prevahou jelší
	21	Raslavice- Kružlov-Frička	RBk	Ondavská vrchovina		významná ťahová cesta vtáctva
	22	Topľa	NRBk	Ondavská vrchovina		brehové porasty Tople a aluviálne lúky
	23	Cerninka	RBk	Ondavská vrchovina		zachovalé brehové porasty a aluviálne lúky
	24	Kurimka	RBk	Ondavská vrchovina		zachovalé brehové porasty a aluviálne lúky
	25	Kopřivnička	RBk	Ondavská vrchovina		zachovalé brehové porasty a aluviálne lúky
	26	Radomka	RBk	Ondavská vrchovina		zachovalé brehové porasty a aluviálne lúky
	27	Ondava	RBk	Ondavská vrchovina		zachovalé brehové porasty a aluviálne lúky
	28	Zborov-Nižná Polianka	RBk	Ondavská vrchovina		významná ťahová cesta vtáctva
	1	Humenské vrchy (Humenský Sokol)	NRBc	Vihorlatské vrchy	NPR Humenský Sokol, NPR Humenská	xerotermné spoločenstvá, lesné typy s dubom plstnatým, výskyt vzácnej a chránenej fauny
	2	Kamenické skalky	RBC	Vihorlatské vrchy	PP Kamienka	xerotermné spoločenstvá, nálezisko jašterice múrovej

Generál dopravnej infraštruktúry Prešovského kraja - Správa o hodnotení strategického dokumentu

3	Vihorlatský prales (Morské oko-Vihorlat)	NRBc	Vihorlatské vrchy	NPR Vihorlat, lesné spoločenstvá kyslých bučín, vo NPR Motrogon, vrcholových polohách spoločenstvá skál, NPR Podstavka, významné refúgium fauny PP Sninský kameň, PR Ďurova mláka	
4	Strop	RBC	Laborecká vrchovina		enkláva starého bukového porastu s významnou avifaunou
5	Aluvium Udavy pod Papínom	RBC	Laborecká vrchovina		lužné lesy horské a podhorské, významná fauna
6	Aluvium Cirochy	RBC	Beskydské predhorie		lužné lesy nížinné s významnou avifaunou
7	Strany	RBC	Beskydské predhorie		vŕbovo-topoľové spoločenstvá s významnou faunou
8	Veľká	RBC	Ondavská vrchovina		xerotermné trávinné spoločenstvá, xerofílné lesy, významná fauna
9	Rebiaková	RBC	Ondavská vrchovina		staré bukové porasty, významná avifauna
10	Aluvium Laborca pri Udavskom	RBC	Beskydské predhorie		nížinné lužné lesy, významná avifauna
11	Aluvium Laborca pod Humenným	RBC	Beskydské predhorie		nížinné lužné lesy, významná avifauna
12	Brekovský hrad Čubot	RBC	Beskydské predhorie		xerotermné spoločenstvá výmladkového charakteru, významná fauna
13	Brestov	RBC	Ondavská vrchovina		porasty borovice, buka a smrekovca s hniedziskami významných druhov avifauny
14	Pahorok	RBC	Ondavská vrchovina		porasty borovice, buka a smrekovca s hniedziskami významných druhov avifauny
15	Kotová	RBC	Ondavská vrchovina		porasty borovice, buka a smrekovca s hniedziskami významných druhov avifauny
16	Kyjovský prales	RBC	Vihorlatské vrchy		bukový prales s výraznou vekovou a výškovou diferenciáciou so vzácnou faunou
17	Hôrka	RBC	Vihorlatské vrchy		stepné väpencové spoločenstvá, výskyt teplomilných druhov fauny
18	Lúky pod Porúbkou	RBC	Vihorlatské vrchy		vzácnne lúčne porasty s bohatým výskytom fauny
19	Sútok Cirochy a Laborca	RBC	Laborecká vrchovina		zvyšok pôvodného lužného lesa s významnou faunou
20	Lúky pri Nižných Ladičkovciach	RBC	Ondavská vrchovina		brehové porasty s príahlými pasienkami s významnou faunou
21	Pod Skalným	RBC	Ondavská vrchovina		lesné spoločenstvá bučín s prechodom do lesostepí so vzácnymi druhami
22	Laborec	NRBk			
23	Oľka	RBk			
24	Udava	RBk			
25	Cirocha	RBk			
26	Výrava	RBk			
27	Ondávka	RBk			
28	Ptava	RBk			
29	Gazdoráň-Stavenec-Závozy	RBk			
30	Brekov-Pahorok-Turie	RBk			
31	Korunkov	NRBc	Ondavská vrchovina		

Generál dopravnej infraštruktúry Prešovského kraja - Správa o hodnotení strategického dokumentu

Kežmarok	Pieniny	PBc	Pieniny	NPR Dunajca	Prielom Dunajca	komplex spoločenstiev na členitom podklade bradlového pásma
	Tichý Potok	NRBc	Levočské vrchy			kompaktné lesné komplexy, vrcholové a svahové lúky so vzácnymi druhami
	Mokriny	NRBc	Podtatranská kotlina	NPR Mokriny		pestrá mozaika rašeliných rastlinných spoločenstiev
	Spišská Magura (Magura)	NRBc	Spišská Magura			komplex lesných a lúčnopasienkových spoločenstiev
	Plašný vrch	RBc	Spišská Magura			hodnotné lesné komplexy
	Smrečiny	RBc	Spišská Magura			krajinársky hodnotné lesné komplexy
	Veterný vrch	RBc	Spišská Magura			zachovalé lesné komplexy
	Zlatý vrch	RBc	Levočské vrchy			pomerne zachovalý komplex lesov na úpätí Levočských vrchov v susedstve s Popradskou kotlinou
	Divá hora	RBc	Levočské vrchy			ucelenejší komplex lesov na predhorí Levočských vrchov
	Ostrá hora	RBc	Levočské vrchy			ucelenejší komplex lesov na predhorí Levočských vrchov
	Magurka-Pálenica	NRBk	Spišská Magura			komplex lesov a trvalých trávnych porastov s rozptýlenou zeleňou
	Vodný tok Biela	RBk	Podtatranská kotlina			pripotočné spoločenstvá a aluviálne lúky s rozptýlenou zeleňou
	Rieka Poprad	NRBk	Podtatranská kotlina			pripotočné spoločenstvá a aluviálne lúky
	Pálenica	NRBc	Belianske Tatry	PR Pálenica		
Levoča	Branisko (Sľubica)	NRBc	Branisko	NPR Rajtopiky		komplex lesných porastov (bučiny, jedľobučiny so smrekom vo vrcholových polohách)
	Dreveník	NRBc	Hornádska kotlina	NPR Dreveník		xerotermné spoločenstvá na travertínoch
	Branisko (Smrekovica)	NRBc	Branisko			vrcholové lesy (bučiny a jedľobučiny) so smrekom)
	Levočské úbočie	RBc	Levočské vrchy			komplex lesov (jedľové bučiny so smrekovcom) a trvalých trávnych porastov
	Ostrá hora	RBc	Levočské vrchy			komplex lesov (jedľové bučiny so smrekovcom) a trvalých trávnych porastov
	Smrekovica-Strieborná hora	NRBk	Branisko, Levočské vrchy			komplex lúk, pasienkov a rozptýlenej zelene pôvodnej krajinej štruktúry
	Sľubica-Dreveník	NRBk	Branisko, Hornádska kotlina			lúky a pasienky s rozptýlenou zeleňou
	Levočský potok	RBk	Hornádska kotlina			brehové porasty a aluviálne lúky
Medzilaborce	Palotská jedlina	NRBc	Laborecká vrchovina	NPR Palotská jedlina		typické bučiny, jedľové bučiny, refúgium vzácnnej fauny
	Medzi Haburkami	RBc	Laborecká vrchovina			lesné porasty s významnými druhmi chránenej avifauny
	Za Kýčerou	RBc	Laborecká vrchovina			lesné porasty s významnými druhmi chránenej avifauny
	Beskyd	RBc	Laborecká vrchovina			typické bučiny, lipové bučiny s významnou faunou

Generál dopravnej infraštruktúry Prešovského kraja - Správa o hodnotení strategického dokumentu

5	Pramenište Výravy	RBC	Laborecká vrchovina		staršie vekové skupiny lesných porastov s významnými hniezdiskami avifauny
6	Danová	RBC	Ondavská vrchovina		staršie vekové skupiny lesných porastov s významnými hniezdiskami avifauny
7	Husárske	RBC	Ondavská vrchovina		staršie vekové skupiny lesných porastov s významnými hniezdiskami avifauny
8	Kamenná	RBC	Ondavská vrchovina		enkláva starého bukového porastu s významnou avifaunou
9	Závozy	RBC	Laborecká vrchovina		enkláva starého bukového porastu s významnou avifaunou
10	Turie	RBC	Ondavská vrchovina		porasty borovice, buka a smrekovca s hniezdiskami významných druhov avifauny
11	Tisovec	RBC	Ondavská vrchovina		porasty borovice, buka a smrekovca s hniezdiskami významných druhov avifauny
12	Laborec	RBk			
13	Oľka	RBk			
15	Výrava	RBk			
16	Gazdoráň-Stavenec-Závozy	RBk			
17	Korunkov	NRBc	Ondavská vrchovina		
Poprad	1 Tatry (Belianske Tatry)	BBC	Tatry	NPR Belianske Tatry	endemické druhy na pestrom geologickom podklade
	2 Tatry (Liptovské Kopy)	BBC	Tatry	NPR Tichá dolina	ochrana hodnotných spoločenstiev a endemických druhov
	3 Kráľovoohorské Nízke Tatry (Nízke Tatry)	PBc	Nízke Tatry		zachovalé, sčasti pôvodné lesné komplexy
	4 Slovenský raj	PBc	Spišsko-gemerský kras	NPR Tri kopce	kompaktné lesné komplexy, vrcholové a svahové lúky so vzácnymi druhmi
	5 Tatry (Vysoké Tatry)	BBC	Tatry	NPR Bielovodská dolina	glaciálny reliéf s výskyтом endemických a cenných spoločenstiev
	6 Mokriny	NRBc	Podtatranská kotlina	NPR Mokriny	pestrá mozaika rašeliných rastlinných spoločenstiev
	7 Čierny vrch	RBC	Nízke Tatry		zachovalé lesné komplexy
	8 Kozí kameň	RBC	Kozie chrby	PR Baba	xerotermné spoločenstvá, dealpínske a predalpínske spoločenstvá
	9 Breziny	RBC	Kozie chrby		xerotermné spoločenstvá
	10 Magura	RBC	Spišská Magura		komplex lesných a lúčnopasienkových spoločenstiev
	11 Veľká Pálenica-Brezové	NRBk	Podtatranská kotlina		komplex lúk, pasienkov a krajinej zelene spájajúci Tatry a Nízke Tatry
	12 Spálený vrch-Čierna	NRBk	Podtatranská kotlina		komplex lesov a pasienkov spájajúci Tatry a Kozie chrby
	13 Rakytovc-Slamenná	RBk	Podtatranská kotlina		komplex lesov a pasienkov spájajúci Tatry a Kozie chrby
	14 Veľký šum-Čierna	RBk	Podtatranská kotlina		komplex lesov a pasienkov spájajúci Tatry a Kozie chrby
	15 Hrebienok-Lósy-Čiapka	NRBk	Podtatranská kotlina		komplex lesov a pasienkov obrubujúcich Podtatranskú kotlinu
	16 Košariská-Dubina	RBk	Podtatranská kotlina		pripotočné spoločenstvá a aluviálne lúky s rozptýlenou zeleňou
	17 Vodný tok Biela	RBk	Podtatranská kotlina		pripotočné spoločenstvá a aluviálne lúky s rozptýlenou zeleňou

Generál dopravnej infraštruktúry Prešovského kraja - Správa o hodnotení strategického dokumentu

	18	Magurka-Pálenica	NRBk	Spišská Magura		komplex lesov a trvalých trávnych porastov s rozptýlenou zeleňou
	19	Rieka Poprad	NRBk	Podtatranská kotlina		pripotočné spoločenstvá a aluviálne lúky
	20	Mraznica	NRBc	Podtatranská kotlina	NPR Mraznica	
	21	Skorušniak	NRBc	Podtatranská brázda		
	22	Pálenica	NRBc	Belianske Tatry	PR Pálenica	
	1	Tichý Potok	NRBc	Levočské vrchy	PR Bišár	jedľové bučiny a vrcholové lesy pod silným klimatickým vplyvom
	2	Čergov – Minčol	NRBc	Čergov	NPR Hradová hora	komplex lesov a trvalých trávnych porastov s rozptýlenou zeleňou
	3	Solisko	RBc	Čergov		lesný komplex (jedliny, dubobučiny a jedľové bučiny)
	4	Bachureň	RBC	Bachureň		komplex lesov (dubové bučiny, jedľové bučiny, so smrekovcom) a vrcholových lúk
	5	Tri chotáre-Lysá hora	NRBk	Beskydské predhorie		remízky, trávne porasty a pripotočné spoločenstvá v poľnohospodársky využívanej krajine
	6	Čergov – Minčol (Minčol)	NRBk	Čergov		lesné komplexy bučín a jedľobučín v kombinácii s vrcholovými a svahovými lúkami
	7	Svinka	RBk	Šarišská vrchovina		aluviálne lúky a zachovalé brehové porasty
	8	Torysa	NRBk	Spišsko-šarišské medzihorie		brehové porasty a aluviálne lúky
Sabinov	1	Poloniny	BBC	Bukovské vrchy	NPR skala, Stužica	Jarabá jedinelé komplexy pôvodných bučín, jedľových bučín, bukových javorín a vrcholových lúčnych spoločenstiev - polonín s faunou a flórou
	2	Stinská	PBc	Bukovské vrchy	NPR Stinská, PR Stinská slatina	lesné komplexy (prevažne bukové) a rozľahlé horské lúky v prechodnej zóne Východných a Západných Karpát so vzácnou flórou
	3	Rožok	PBc	Bukovské vrchy	NPR Rožok	prirodzené pralesovité spoločenstvo vo fáze optima
	4	Malý Bukovec	NRBc	Bukovské vrchy	(Malý Bukovec)	staršie vekové skupiny javora a buka s chránenou faunou
	5	Veľký Bukovec	NRBc	Bukovské vrchy	PR Borsučiny	typické bučiny, lipové bučiny, jedľové bučiny, miestami v pralesovej forme, významné hniezdište
	6	Havešová	RBc	Bukovské vrchy	NPR Havešová, PP Ulička, PR Uličská Ostrá	pralesovité porasty, výskyt chránených a ohrozených druhov rastlín a živočíchov
	7	Udava	NRBc	Laborecká vrchovina		typické bučiny, jedľové bučiny, refúgium vzácnnej fauny
	8	Vihorlatský prales (Morské oko-Vihorlat)	NRBc	Vihorlatské vrchy	NPR Vihorlat, NPR Motrogon, NPR Podstavka, PP Sninský kameň, PR Ďurova mláka	lesné spoločenstvá kyslých bučín, vo vrcholových polohách spoločenstvá skál, významné refúgium fauny
	9	Bzaná	RBC	Bukovské vrchy	PR Bzaná	bohaté mezofytne lúčne a krovinné spoločenstvá s chránenými a vzácnymi druhami

Generál dopravnej infraštruktúry Prešovského kraja - Správa o hodnotení strategického dokumentu

Stará Ľubovňa	10	Vysoký vrch-Ihnatová	RBC	Beskydské predhorie	(Vysoký vrch, Ihnatová)	staršie lesné porasty, s významnou avifaunou
	11	Kýčerský grúň	RBC	Ondavská vrchovina		staršie vekové skupiny lesných porastov s významnými hniezdiskami avifauny
	12	Hlboké	RBC	Ondavská vrchovina	PR Hlboké	komplex starých lesných porastov, najmä bučín, významná hniezdna lokalita
	13	Stavenec	RBC	Laborecká vrchovina		staršie vekové skupiny lesných porastov s významnými hniezdiskami avifauny
	14	Gazdoráň	RBC	Laborecká vrchovina	PR Gazdoráň	spoločenstvá s vyším počtom xerotermných druhov, významné teritórium dravcov
	15	Makovisko	RBC	Laborecká vrchovina		enkláva starého bukového porastu s významnou avifaunou
	16	Veľký Brusný	RBC	Beskydské predhorie		enkláva starého bukového porastu s významnou avifaunou
	17	Svatbiská	RBC	Vihorlatské vrchy		enkláva starého bukového porastu s významnou avifaunou
	18	Brúsny potok-Markov	RBC	Beskydské predhorie		enkláva starého bukového porastu s významnou avifaunou
	19	Brusné Dzedovo	aRBC	Ondavská vrchovina		staré porasty buka, duba, smrekovca s významnou faunou
	20	Svahy nad Cirochou	RBC	Beskydské predhorie		staré porasty buka, duba, smrekovca s významnou faunou
	21	Alúvium Cirochy	RBC	Beskydské predhorie		lužné lesy nížinné s významnou avifaunou
	22	Maguriča	RBC	Laborecká vrchovina		porasty borovice, buka a smrekovca s hniezdiskami významných druhov avifauny
	23	Vihorlat-Poloniny	NRBk	Vihorlatské vrchy, Bukovské vrchy		
	24	Nízke Beskydy	NRBk	Laborecká a Ondavská vrchovina		
	25	Cirocha	RBk			brehové porasty (víba, jelša) a sprievodné lúčne spoločenstvá, významná tåhová cesta vtákov
	26	Ubl'anka	RBk			typické brehové porasty Salix fragilis, Salix purpurea, prirodzené komponenty zoocenáz a fytocenáz
	27	Gazdoráň-Stavenec-Závozy	RBk			
	28	Ulička	RBk			typické zachovalé brehové porasty
	29	Stredný Grúň	RBC	Bukovské vrchy		enkláva starého bukového porastu
	30	Nastaz	RBC	Bukovské vrchy	NPR Havešová	Komplex lesných porastov so zastúpením starších vekových skupín buka a javora
	1	Pieniny	PBc	Pieniny	NPR Prielom Dunajca	komplex hodnotných spoločenstiev na členitom podklade bradlového pásma
	2	Hamšík-Javory	RBC	Spišská Magura		jedľové dvojetážové porasty dolnej provenience
	3	Skvrčina	RBC	Pieniny		ochranné lesy s jedľou a smrekom
	4	Vysoká	RBC	Pieniny		prevažne ochranné lesy tvorené jedľou a smrekom
	5	Vrchriečky	RBC	Pieniny		cez 100-ročné jedľo-smrekové dvojetážové porasty
	6	Pod ostrými skalami	RBC	Pieniny		ochranné lesy ihličnaté (protierázne
	7	Jarabinský prielom	RBC	Pieniny	PR Jarabinský prielom	komplex jedľo-smreko-bukových lesov

Generál dopravnej infraštruktúry Prešovského kraja - Správa o hodnotení strategického dokumentu

Sropkovo	8	Košarky-Bystrina	RBC	Ľubovnianska vrchovina		jedľové lesy so smrekom a borovicou
	9	Pod Chotárnym	RBC	Ľubovnianska vrchovina		dvojetážové jedľové porasty s prímesou smreka
	10	Pod Kráž	RBC	Ľubovnianska vrchovina		smrečiny s prímesou jedle
	11	Čerenkivky	RBC	Ľubovnianska vrchovina		smreková jedlina s bukom
	12	Zbojnícky vrch	RBC	Ľubovnianska vrchovina		jedľo-bukové lesy so smrekom
	13	Žďárik	RBC	Ľubovnianska vrchovina		bukové porasty s hrabom, javorom horským a jedľou
	14	Lidmanský potok	RBC	Ľubovnianska vrchovina		postupná prestavba brehových porastov (topole) a ich rozšírenie
	15	Plavečské štrkoviská	RBC	Spišsko-šarišské medzihorie	CHA Plavečské štrkoviská	revitalizácia brehových porastov, vodné biotopy
	16	Andrejovské štrkoviská	RBC	Spišsko-šarišské medzihorie		revitalizácia brehových porastov, vodné biotopy
	17	Ostrý kameň	RBC	Spišsko-šarišské medzihorie		ihličnaté porasty tvorené jedľou, borovicou a smrekom
	18	Za Plavečským hradom	RBC	Spišsko-šarišské medzihorie		náletom stabilizované erózne ryhy
	19	Sútok Valalskej vody	RBC	Spišsko-šarišské medzihorie		pripotočné spoločenstvá
	20	Slatina a bradlové pásmo	RBC	Spišsko-šarišské medzihorie	PR Slatina pri Šariškom Jastrabí	prislatinné a xerotermné spoločenstvá
	21	Pod Hriňovou horou	RBC	Čergov		bukové lesy dvojetážové nad 110 rokov
	22	Vlčí potok	RBC	Čergov		typické bučiny bez podrastu
	23	Kovalčáká	RBC	Čergov		bučiny vhodnej provenience
	24	Uhliská	RBC	Čergov		lesné komplexy v kombinácii s trávnymi porastami s rozptýlenou zeleňou
	25	Polinuské	RBC	Čergov		prestáre bučiny vhodnej provenience
	26	Minčol	RBC	Čergov	NPR Čergovský Minčol	jedľo-bukové lesy podvrcholovej polohy dvojetážové, nad 110 rokov veku
	27	Minčol-Ostrý vrch	NRBk	Čergov		lesné komplexy v kombinácii s hodnotnými trávnymi porastami
	28	Pálenica-Vysoká	NRBk	Spišská Magura		komplex lesných, lúčnych a pripotočných spoločenstiev
	29	Rieka Poprad	NRBk	Spišsko-šarišské medzihorie		brehové porasty a aluviálne lúky
	30	Potok Ľubotinka	RBk	Spišsko-šarišské medzihorie		brehové porasty a aluviálne lúky
	31	Potok Veľký Lipník	RBk	Spišsko-šarišské medzihorie		brehové porasty a aluviálne lúky
	1	Dukla	NRBc	Laborecká vrchovina	NPR Komárnická jedlina	zachovalé jedľo-bukové porasty, mezofilné až slatinné lúky s výskytom vzácnych druhov
	2	Hrabinov	RBC	Ondavská vrchovina		rozsiahly komplex lesných spoločenstiev s bukovým porastom
	3	Domaša (Domaša-Lysá hora)	NRBc	Ondavská vrchovina		komplex biotopov (bučiny, dubovo-hrabové porasty, trávnaté porasty s rozptýlenou zeleňou, vodné plochy)

4	Čierťaž	RBC	Ondavská vrchovina		lesný komplex (dubovo-hrabové porasty, bučiny), trvalé trávne porasty s rozptýlenou zeleňou
5	Pramenisko Chotčianky	RBC	Laborecká vrchovina		lesný komplex bučín, prameništných a pripotočných spoločenstiev rastlín
6	Ščob-Hájnica	RBC	Ondavská vrchovina		lesný komplex (bučiny, pripotočné porasty s výskytom vzácných druhov rastlín)
7	Baňa	RBC	Ondavská vrchovina		podhorské bučiny, zvyšky dubovo-hrabových lesov, lúky a pasienky so vzácnymi druhami
8	Havaj	RBC	Laborecká vrchovina		komplex spoločenstiev (bučiny, zvyšky dubovo-hrabových lesov, pripotočné spoločenstvá)
9	Ondava-Ladomírka	NRBk	Ondavská vrchovina		brehové porasty, zvyšky lužných podhorských lesov, aluviale spoločenstvá
10	Hradisko	RBk	Ondavská vrchovina		brehové porasty, lúčne a pasienkové spoločenstvá s rozptýlenou zeleňou a brezovými lesíkmi
11	Vojtovec	RBk	Ondavská vrchovina		brehové porasty s vŕbou a jelšou, aluviale pšiarkové lúky s rozptýlenou zeleňou
12	Brusnička	RBk	Ondavská vrchovina		brehové porasty s vŕbou a jelšou, aluviale pšiarkové lúky s rozptýlenou zeleňou
13	Bystrá	RBk	Laborecká vrchovina		brehové porasty s vŕbou a jelšou, aluviale pšiarkové lúky s rozptýlenou zeleňou
14	Kožuchovský potok	RBk	Ondavská vrchovina		brehové porasty, aluviale lúky s mokrinami a rozptýlenou zeleňou

Vzťahy ÚSES k dopravnej infraštruktúre.

Protikladom k prvkom územného systému ekologickej stability, predovšetkým k biokoridorom a kejkoľvek hierarchie a k biocentrám, ktoré zároveň plnia zo širšieho geografického hľadiska aj funkcie biokoridorov sú líniové bariéry, ktoré zabraňujú migrácii bioty v krajinе, výmene genetických informácií a narušujú jej ekologickú stabilitu. Dopravné koridory ako vyslovene antropogénne prvky v krajinе vyvolávajú bariérový efekt a drobenie krajinu na segmenty so sťaženým prístupom k výmene genetických informácií. Na nadregionálnej i regionálnej úrovni k nim patria najzačlenejšie cesty a železnice. .

Kultúrne a historické hodnoty.

Neoddeliteľnou súčasťou krajinu a jej sociosféry sú jej kultúrne a historické hodnoty, ktoré v nej mnohokrát dominantne vystupujú a vo viacerých prípadoch sa podieľajú na historickej štruktúre krajinu (jej segmentu), často krát v spojení s prírodnými hodnotami.

Región Prešovského kraja, ktorý v zásade pokrýva historické územie stredného a horného Spiša, Šariša a horného Zemplína, je mimoriadne bohatý na kultúrno-historické pamiatky. Na území regiónu sa stretávajú z európskeho hľadiska dve významné oblasti charakterizované určitými kultúrnymi prvkami a to nížinná kultúra, ktorá v ľudovej architektúre predstavuje stavbu hlinenú, príp. kamennú a horská kultúra, ktorá v ľudovej architektúre predstavuje stavbu zrubovú a drevenú.

V krajinе Prešovského kraja vo vzťahu k pozitívam i negatívam dopravnej infraštruktúry vystupujú predovšetkým pamiatkové rezervácie, pamiatkové zóny, ochranné pásmá pamiatkového územia, ochranné pásmá národných kultúrnych pamiatok.

Pamiatkové rezervácie:

- Mestské pamiatkové rezervácie Bardejov, Kežmarok, Levoča, Poprad – Spišská Sobota, Prešov, Spišské Podhradie – Spišská Kapitula, Podolíneč.
- Pamiatkové rezervácie ľudovej architektúry Ždiar a Osturňa.

Pamiatkové zóny:

- Hanušovce nad Topľou, Hniezdne, Stará Ľubovňa, Vysoké Tatry - Tatranská Lomnica, Spišské Podhradie, Sabinov, Nižné Repaše, Torysky, Lipovce – Lačnov, Ľubica, Spišská Belá.

Ochranné pásmá pamiatkového územia:

- Ochranné pásmo Mestských pamiatkových rezervácií Bardejov, Podolíneč, Prešov, Levoča.
- Ochranné pásmo Pamiatkových zón Lipovce – Lačnov, Stará Ľubovňa, Torysky, Nižné Repaše.
- Ochranné pásmo Spišského hradu s areálom.

- Ochranné pásmá Pamiatkovej rezervácie Spišská Kapitula, Pamiatkovej zóny Spišské Podhradie, Národnej kultúrnej pamiatky Kostol rím.-kat. Žehra a ďalších národných kultúrnych pamiatok v ich okolí.

V súčasnosti sú spracované návrhy a prebiehajú konania:

- Ochranné pásmo Mestskej pamiatkovej rezervácie Poprad – Spišská Sobota.
- Ochranné pásmo Pamiatkovej rezervácie ľudovej architektúry Osturňa.
- Ochranné pásmo Mestskej pamiatkovej rezervácie Kežmarok.

Svetové dedičstvo UNESCO:

V rámci Prešovského kraja sú do Zoznamu svetového dedičstva UNESCO zapísané

- Spišský hrad a pamiatky jeho okolia (MPR Spišská Kapitula a Levoča, PZ Spišské Podhradie).

- Historické jadro mesta Bardejov.

- Výber najhodnotnejších drevených kostolíkov severovýchodného Slovenska (Hervartov, Kežmarok, Bodružal, Ladamírová).

- NKP - Stredoveké nástenné maľby.

Skanzeny:

- Múzeum ľudovej architektúry v Bardejovských Kúpeľoch.
- Múzeum ľudovej architektúry v Humennom.
- Múzeum ľudovej architektúry v Staréj Ľubovni.
- Múzeum ľudovej architektúry vo Svidníku.

Archeologické lokality:

Najväčšia koncentrácia archeologických nálezísk sa nachádza v okresoch Kežmarok, Poprad, Levoča, Sabinov, Prešov a Vranov nad Topľou.

Pamiatky vojnových udalostí:

Samostatnou a špecificky významnou skupinou stavieb kultúrneho dedičstva Prešovského kraja sú stavby a pamätné miesta viaže sa na udalosti prvej a predovšetkým druhej svetovej vojny. Sú to predovšetkým miesta Karpatsko-duklianskej operácie v Údolí smrti so svojim prírodným múzeom v kat. území Kapišová, pamätníky 1. čs armádneho zboru na Dukle a sovietskej armády vo Svidníku. V tejto súvislosti je treba spomenúť aj cintorín nemeckých vojakov v Prešove, Hunkovciach a v Zborove.

1.8. Predpokladaný vývoj životného prostredia vrátane zdravia, ak sa strategický dokument nebude realizovať

Horninové prostredie.

- Nebudú realizované nové zásahy do horninového prostredia,
- nebudú eliminované poškodzovanie ciest II. a III. triedy v súvislosti s dopravou z dobývacích priestorov, ktoré nie sú na extrémnu záťaž dimenzované,
- nebudú eliminované negatívna dopravy z dobývacích priestorov Fintice, Vyšná Šebastová, Sedlice, Večec (kde je prioritná potreba preložky cesty II/576 vedúca cez obec Večec z dôvodu bezpečnosti obyvateľov obce Večec od tăžkej nákladnej dopravy, vyvolanej zvýšenou tăžbou stavebného kameňa – andezitu, v množstve 500 000 t /rok, kde dobývanie prebieha denne v čase od 6⁰⁰ – 22⁰⁰ hod. s hybnosťou 156 prejazdov 32 t nákladných áut odvozu kameňa denne),
- z hľadiska zdravia obyvateľov nebudú eliminované stresové zdroje – hluk a prašnosť z dopravy z dobývacích priestorov,
- súčasťou výstavby novej dopravnej infraštruktúry a jej modernizácie je realizácia opatrení na predchádzanie rizikám zosuvov a iných geodynamických javov, event. ich sanácia. Nerealizovanie projektov a opatrení zaradených do strategického dokumentu bude znamenať nevyužitie potenciálu na čiastočné zlepšenie súčasného nepriaznivého stavu.

Klimatické pomery.

- Vzhľadom na súčasné trendy je možné predpokladať zvyšovanie emisií z dopravy, súvisiace s rastom prepravných výkonov v doterajších dopravných koridoroch, nebudú vytvorené priaznivé podmienky pre zmenu trendu del'by prepravnej práce v prospech environmentálne priaznivejších druhov dopravy.

Vodné pomery.

- Nerealizácia strategického dokumentu by znamenala z hľadiska zásahu do existujúcich vodohospodárskych území zachovanie súčasného stavu,
- z hľadiska kvalitatívnej ochrany existuje riziko havarijného znečistenia vôd v dôsledku nezabezpečených úsekov ciest prechádzajúcich týmito územiami. Výstavba modernej dopravnej infraštruktúry by toto riziko mala zmeniť.

Pôdne pomery.

- Nebude dochádzať k trvalým a dočasným záberom pôdy pre jednotlivé stavby, ktoré sú významnejšie iba pri budovaní nových úsekov ciest.

Flóra, fauna, charakteristika, chránené vzácné a ohrozené druhy a biotopy.

- Súčasné ovplyvňovanie niektorých druhov rastlín, živočíchov a biotopov ostane na súčasnej úrovni,
- pri znížení dostupnosti regiónov spôsobenej nekvalitnými cestami je riziko vysídl'ovania krajiny vyššie (súčasný trend), čím dochádza k obmedzovaniu extenzívneho hospodárenia a hrozí zarastanie krajiny, čo priamo ohrozenie druhy, viazané na tieto biotopy,
- ovplyvňovanie chránených lokalít rastlín, živočíchov a biotopov ostane na súčasnej úrovni,
- ovplyvňovanie migračných trás živočíchov ostane na súčasnej úrovni.

Územný systém ekologickej stability.

- Ovplyvnenie krajiny a jej ekologickej stability ostane na súčasnej úrovni.

Kultúrne a historické hodnoty.

- V meste Sabinov cesta I/68, ktorá prechádza pamiatkovou zónou nebude preložená mimo centra mesta.

2. Informácia vo vzťahu k environmentálne obzvlášť dôležitým oblastiam

2.1. Chránené územia a chránené objekty

Územie Prešovského kraja sa vyznačuje pomerne veľkou variabilitou prírodných podmienok. Výskyt prírodných fenoménov a zachovalých a hodnotných ekosystémov i celých území bol dôvodom, pre ktorý boli v priebehu času postupne štátom vyhlasované za chránené v rôznom stupni ochrany.

Ochrannu prírody a krajiny upravuje zákon č. 543/2002 Z. z. o ochrane prírody a krajiny v znení neskorších predpisov.

Podľa § 1 zákona č.543/2002 Z.z. „Ochrana prírody a krajiny sa podľa tohto zákona rozumie starostlivosť štátu, právnických osôb a fyzických osôb o voľne rastúce rastliny, voľne žijúce živočíchy a ich spoločenstvá, prírodné biotopy, ekosystémy, nerasty, skamenelinu, geologické a geomorfologické útvary, ako aj starostlivosť o vzhľad a využívanie krajiny. Ochrana prírody a krajiny sa realizuje najmä obmedzovaním a usmerňovaním zásahov do prírody a krajiny, podporou a spoluprácou s vlastníkmi a užívateľmi pozemkov, ako aj spoluprácou s orgánmi verejnej správy.“

Vstupom do Európskej únie Slovensko prijalo európsky systém ochrany prírody, čím dochádza k zmene oproti doterajšej koncepcii ochrany prírody, kde sa zdôrazňovala najmä ochrana území a zameriava sa na účinnú ochranu biotopov a biotopov druhov, pre ktoré sa vyhlasujú chránené územia. Rovnako i Koncepcia ochrany prírody a krajiny, schválená vládou SR uznesením č.471/2006 reaguje na záväzky Slovenskej republiky, vyplývajúce zo vstupu Slovenska do Európskej únie. Jedným zo strategických ceľov ochrany prírody je i cel – prehodnotiť súčasnú sústavu chránených území a vytvoriť reprezentatívnu národnú sústavu chránených území zabezpečujúcu ochranu biotopov národného významu a biotopov druhov národného významu, významných krajinných prvkov a území medzinárodného významu pri rešpektovaní ďalšieho navýšenia plochy národnej sústavy chránených území.

Územná ochrana.

Chránené územia vyhlásené podľa zákona č.543/2002 Z.z. sú členené na chránené územia národnej sústavy chránených území a chránené územia európskej sústavy chránených území (NATURA 2000).

Národná sústava chránených území.

V Prešovskom kraji bolo vyhlásených, resp. sem plošne zasahuje 5 národných parkov a 2 chránené krajinné oblasti. Celková výmera národných parkov v kraji je 74 997 ha, čo predstavuje 8,3 % z výmery kraja. Ďalších 5,9 % tvoria ich ochranné pásma. Chránené krajinné oblasti zaberajú v kraji 31 594 ha, čo znamená 3,5 % z celkovej plochy kraja.

Tab.4: Veľkoplošné chránené územia a ich ochranné pásma v Prešovskom kraji.

Názov chráneného územia	Rok vyhlásenia /zmeny	Výmera v ha		Výmera v okresoch v ha		Zonácia
		celková	z toho v kraji			
NP Nízke Tatry	1978/ 1997	72843	5736	Poprad	5 736	
Ochranné pásmo NP Nízke Tatry		110162	1584	Poprad	1 584	
NP PIENAP	1967/ 1996	3749	3749	Kežmarok	438	Schválená r.2004
				St. Ľubovňa	3 312	
		22444	22444	Kežmarok	22 444	
				St. Ľubovňa	6 181	
NP Poloniny	1997	29 805	29 805	Snina	29 805	
Ochranné pásmo NP Poloniny		10 975	10 975	Snina	10 975	
NP Slovenský raj	1964, 1988	19 763	5 004	Poprad	5 004	Rozpracovaná v r.2014
Ochranné pásmo NP Slovenský raj		13 011	3 883	Poprad	3 383	
TANAP	1948, 1987, 2003	73 800	30 703 48 818	Poprad	48 818	Rozpracovaná v r.2014
				Poprad	9 197	
		30 703	14 352	Kežmarok	5 155	
CHKO Vihorlat	1973,1999	17 485	6 577	Snina	2 557	
				Humenné	4 020	
CHKO Východné Karpaty	1977,199, 2001	25 307	25 307	Snina	1 645	
				Humenné	1 922	
				Medzilaborce	13 673	
				Stropkov	482	
				Svidník	7 584	
Výmera spolu				178 232		

Zdroj: ŠOP SR

V Prešovskom kraji bolo postupne vyhlásených (okrem chránených území, ktoré boli zrušené) 179 maloplošných chránených území, z toho v okresoch Poprad 19, Bardejov 9, Humenné 12, Kežmarok 11, Levoča 11, Medzilaborce 5, Poprad 53, Sabinov 6, Snina 22, Stará Ľubovňa 11, Stropkov 1, Svidník 5, Vranov nad Topľou 14.

Z celkového počtu 179 maloplošných chránených území 91 je súčasťou veľkoplošných chránených území (národných parkov a chránených krajinných oblastí), 1 chránené územie je súkromnou prírodnou rezerváciou. Evidovaných je 690 jaskyň považovaných zo zákona za prírodné pamiatky.

Tab.5.: Maloplošné chránené územia národnej sústavy v Prešovskom kraji (stav k 01.10.2014).

Okres	ID	Názov územia	Kat. územie	Kategória chráneného územia	Plocha chrán. územia v ha	Rok vyhlásenia /zmeny	a rok Predmet ochrany	Nachádzajú sa na území NP/OP NP/CHKO + poznámka
Bardejov	1	Becherovská tisina	Becherov	NPR	24,1300	1954, 1988	najväčší pôvodný výskyt tisu na flyši	
	2	Čergovský Minčol*	Livovská Huta (+ Kyjov (SL), Kamenica (SB))	NPR	218,9005	1986	vrcholové a svahové lúky s charakteristickou horskou kvetenou	

Generel dopravnej infraštruktúry Prešovského kraja - Správa o hodnotení strategického dokumentu

Humenné	3	Livovská jelšina	Livov, Lukov	PR	13,1700	1986	vzácný typ karpatských potočných jelší	
	4	Pod Beskydom	Nižná Polianka	PR	8,4546	1988, 2004	botanicky významné slatinné lúky	
	5	Pramenisko Tople	Livovská Huta	NPR	28,6600	2002	pramenisko Tople s prirodzenými porastami jedľobučín a horských lúk v pohorí Čergov	
	6	Regetovské rašelinisko	Regetovka	NPR	2,5519	1979, 2004	zachovalý, zriedkavý biotop na starom rašelinnom podklade	
	7	Slatina pod Lieskovcom	Bardejovská Nová Ves	PR	0,7118	1979, 2004	typický slatinný biotop flyšovej oblasti	
	8	Stebnická Magura	Stebník, Zborov	NPR	184,2400	1964, 2000	pralesovitý porast Abieto-Fageta	
	9	Zborovský hradný vrch	Zborov	PR	25,5100	1926, 1988	zachovalá typická vegetácia zmiešaných lesov flyšového pásma	
	1	Čierny potok	Valaškovce	PP	2,7642	1988	skalné útvary	CHKO Vihorlat
	2	Durova mláka	Valaškovce	PR	2,1400	1980, 1993	zazemnený prírodný kruhový výtvor typický pre vyvrelinové pohorie Vihorlat so slatinnou vegetáciou	CHKO Vihorlat
	3	Humenská	Ptičie	NPR	70,3700	1980	zachovalá xerotermná, lesostepná a lesná vegetácia	
	4	Humenský Sokol	Humenné, Ptičie, Chlmec	NPR	241,5000	1980	drieňové dubiny s dubom plstnatým so zriedkavými druhmi fauny a flóry	
	5	Chlmecká skalka**	Chlmec, (+Oreské (MI))	PR	1,1008	1988, 2004	zriedkavé teplomilné stepné vápencové spoločenstvá	
	6	Il'ovnica	Adidovce	PR	8,4500	1980, 2004	dubové bučiny s waldsteiniou kuklíkovou	
	7	Jasenovská bučina	Jasenov	PR	21,4700	1993	geomorfologicky a biologicky mimoriadne cenný priestor so zachovalým komplexom lesov na extrémnom karbonátovom stanovišti Humenských vrchov	
	8	Kyjovský prales	Valaškovce -stred, Valaškovce -juh	NPR	397,4197	1974, 2007	vzácný zbytok nenarušeného pôvodného bukového porastu pralesovitého charakteru	

Generel dopravnej infraštruktúry Prešovského kraja - Správa o hodnotení strategického dokumentu

Kežmarok Levoča	9	Motrogon	Valaškovce	NPR	60,6300	1980	prirodzené bukové a jaseňové javoriny s jazierkom a rašeliniskom	CHKO Vihorlat
	10	Postávka	Valaškovce	NPR	25,9100	1980	vedecky jedno z najzaujímavejších rašelinísk na Slovensku	CHKO Vihorlat
	11	Sninský kameň	Valaškovce	PP	5,5900	1982	erózna troska lávového prúdu	CHKO Vihorlat
	12	Vihorlat**	Kamienka, (+Jovsa (MI))	NPR	50,8900	1986	rastlinné spoločenstvá vrcholu Vihorlat	CHKO Vihorlat
	1	Belianske lúky	Spišská Belá	PR	89,4206	1983, 2004	fluvioglaciálne náplavy s druhovo bohatými slatinno-rašelinínymi spoločenstvami	OP TANAP
	2	Beliansky potok	Spišská Belá	PP	2,5201	2012	ochrana druhu európskeho mihuľa významu: (Lampetra planeri), SKUEV0332	
	3	Jazero	Osturňa	PP	14,3578	1984	výskyt plavúnika splošteného na zosuve	OP PIENAP
	4	Jezerské jazero	Jezersko	PR	2,1800	1967	odtokové jazero s výskytom mloka karpatského	OP PIENAP
	5	Kút	Huncovce	PR	11,2200	1991, 2004	ochrana celého ekosystému	OP TANAP
	6	Malé jazerá	Osturňa	PR	7,3874	1984, 1993	významné druhy flóry	OP PIENAP
	7	Mokriny*	Rakús, (+ Tatranská Lomnica (PP))	NPR	882,8200	1991	ochrana celého ekosystému	TANAP
	8	Pálenica*	Lendak (+T. Lomnica (PP))	PR	291,2000	1991	ochrana celého ekosystému	OP TANAP
	9	Poš*	Stará Lesná (+ Tatranská Lomnica (PP))	PR	20,8200	1991, 2004	ochrana celého ekosystému	TANAP
	10	Slavkovský jarok	Malý Slavkov	PR	2,4800	1991, 2004	vzácne a chránené druhy rastlín	OP TANAP
	11	Veľké Osturnianske jazero	Osturňa	PR	86,7300	1984, 1993	mohutnými krychovými zosuvmi zahradené bočné údolie s výskytom vachty trojlistej	OP PIENAP
	1	Dreveník**	Spišské Podhradie, (+Žehra (SN))	NPR	101,8186	1925, 1988	najväčšie travertínové územie v SR Drevenícky kras so skalným mestom a s horskou i teplomilnou vegetáciou	

Generál dopravnej infraštruktúry Prešovského kraja - Správa o hodnotení strategického dokumentu

Medzilaborce	2	Hájik	Dolňany, Klčov	PR	4,1800	1988, 2004	xerotermná vegetácia so vzácnymi a ohrozenými druhmi	
	3	Jazerec	Spišský Hrhov	PP	0,8966	1990, 2006	zachovalý, nenarušený biotop rašeliniska	
	4	Jazierko na Pažiti	Spišské Podhradie	PP	0,1101	1990, 2004	občasné travertínové jazierko v travertínovom kráteri	
	5	Na Bani	Vyšný Slavkov	PR	7,8500	1988, 2004	významná lokalita vstavačovitých rastlín (12 druhov)	
	6	Ostrá hora	Spišské Podhradie	PP	29,32	1990	travertínová kopa zo systému spišskopodhradských travertínov	
	7	Podhoranské	Spišský Hrhov	PP	0,4585	1990, 2006	výnimočná lokalita z geologického a geomorfologického hladiska, významný biotop	
	8	Rajtopiky	Dúbrava, Harakovce	NPR	119,6700	1982	botanicky významná lokalita s endemitom <i>Coeleria tristis</i>	
	9	Sivá Brada	Spišské Podhradie	NPR	19,5472	1979, 2004	travertínová kopa so systémom prameňov a teplomilnou a slanomilnou vegetáciou	
	10	Travertínová kopa Žehra	Sobotisko	PP	13,3200	1987	súčasť komplexu travertínových kôp okolia Spišského Podhradia	
	11	Zlatá brázda	Spišské Podhradie	PP	1,6161	1990, 2004	zachovalá ukážka lokálneho vzniku travertínu, biotop so vzácnou faunou a flórou	
	1	Beskyd	Svetlice	PR	49,4400	1981	zachovalé prirodzené lesné spoločenstvá bučín, lipových bučín a bukových javorín	CHKO V.Karpaty
	2	Čertižianske lúky	Čertižné	PR	1,3636	1979, 2004	zachované slatinno- rašelinové spoločenstvá s výskytom zriedkavých a ohrozených druhov	CHKO V.Karpaty
	3	Haburské rašelinisko	Habura	PR	1,3400	1981, 2004	zachované slatinno- rašelinové fytocenózy	CHKO V.Karpaty
	4	Jarčiská	Roškovce	PR	0,4540	1982, 2004	zriedkavé lúčne a slatinne fytocenózy	
	5	Palotská jedlina	Palota	NPR	157,1500	1982	prirodzené jedľové bučiny na severozápadných flyšových svahoch	CHKO V.Karpaty
	6	Pod Demjatou	Habura	PR	2,0400	1986, 2004	výnimočné sústredenie chránených druhov plavúňov (plavúnik zrušené sploštený) v oblasti 01.01.2014 Nízkych Beskýd	CHKO V.Karpaty

Generál dopravnej infraštruktúry Prešovského kraja - Správa o hodnotení strategického dokumentu

Poprad	1	Baba	Lučivná, Sp. Teplica, Svit	PR	205,15	1988	reliktné nálezisko teplomilných rastlín	
	2	Barbolica	Vernár	PR	11,9700	1988	jedinečný vápencový masív s teplomilnou araj chladnomilnou flórou	NP Slovenský raj
	3	Batizovská dolina	Starý Smokovec	NPR	523,1900	1991	ochrana celého ekosystému	TANAP
	4	Belianske Tatry	Tatr. Lomnicka, Tatr. Kotlina, Ždiar, Tatr. Javorina	NPR	5407,6500	1991	ochrana celého ekosystému	TANAP
	5	Bielovodská dolina	Tatr. Javorina, Tatr. Lomnicka, Štrbské Pleso	NPR	76,0200	1991	ochrana celého ekosystému	TANAP
	6	Blatá	Štrba	PR	37,7000	1991, 2004	ochrana celého ekosystému	OP TANAP
	7	Bor	Tatr. Javorina	PR	133,6100	1991	ochrana celého ekosystému	TANAP
	8	Bôrik	Mengusovce, Lučivná	PR	20,7400	1991	ochrana celého ekosystému	OP TANAP
	9	Brezina	Mengusovce, Lučivná	PR	1,1600	1991	vzácene a chránené druhy rastlín	TANAP
	10	Briežky	Gánovce	PP	1,1800	1985	travertínové pramene so slanomilnou vegetáciou	
	11	Čikovská	Tatr. Javorina	PR	6,2000	1991	ochrana celého ekosystému	TANAP
	12	Dolina Bielej vody	Tatr. Lomnicka, Tatr. Javorina	NPR	3712,1400	1991	ochrana celého ekosystému	TANAP
	13	Fľak	Tatr. Lomnicka	PR	37,9300	1991	ochrana celého ekosystému	TANAP
	14	Furkotská dolina	Štrbské Pleso	NPR	842,430	1991	ochrana celého ekosystému	TANAP
	15	Goliasová	Tatr. Javorina, Ždiar	PR	27,2900	1991	ochrana celého ekosystému	TANAP
	16	Gánovské travertíny	Gánovce, Filice	NPP	2,1494	1972, 1985, 2004	asi 15 m vysoká travertínová kopa paleontologická lokalita	
	17	Grapa	Tatr. Javorina	PR	40,8600	1991	ochrana celého ekosystému	TANAP
	18	Hnilecká jelšina**	Vernár (+) Dobšiná, Stratená (RV), Telgárt (BR))	NPR	84,5900	1988	úsek rieky s výskytom chránených stromov	NP Slovenský raj

Generál dopravnej infraštruktúry Prešovského kraja - Správa o hodnotení strategického dokumentu

19	Hrádok nad Pavúčou dolinou	Štrbské Pleso	PR	105,1000	1991	ochrana celého ekosystému	TANAP
20	Hranovnická dubina	Spišské Bystré, Hranovnica	NPR	68,8100	1966, 1993	zachovaný prirozený porast duba zimného na severnej hranici rozšírenia	
21	Hranovnické pleso	Hranovnica	PP	68,0900	1984, 2004	travertínový útvar	NP Slovenský raj
22	Javorová dolina	Tatr. Lomnica, Tatr. Javorina	NPR	2250,890	1991	ochrana celého ekosystému	TANAP
23	Jedliny	Tatr. Lomnica	PR	32,8900	1991, 2004	ochrana celého ekosystému	OP TANAP
24	Jelšina	Mengusovce, Batizovce, Štôla	PR	16,4300	1991, 2004	ochrana celého ekosystému	OP TANAP
25	Kôprová dolina	Štrbské Pleso	NPR	3220,920	1991	ochrana celého ekosystému	TANAP
26	Martalúzka**	Liptovská Teplička, (+Šumiac (BR), Telgárt (BR))	PR	154,8200	1999	skalné útvary a vegetácia	TANAP
27	Mengusovská dolina	Štrbské Pleso	NPR	1612,960	1991	ochrana celého ekosystému	TANAP
28	Mlynická dolina	Štrbské Pleso	NPR	704,2900	1991	ochrana celého ekosystému	TANAP
29	Mokrá	Vernár	PR	60,2000	1968	zachované varianty vápencových bučín a bukových jedlín	NP Slovenský raj
30	Mokriny*	Tatr. Lomnica, (+Rakúsy (KK))	NPR	882,8200	1991	ochrana celého ekosystému	TANAP
31	Mraznica	St. Smokovec, Batizovce	NPR	159,8000	1991	ochrana celého ekosystému	TANAP
32	Pálenica*	Tatr. Lomnica, (+Lendak (KK))	PR	291,2000	1991	ochrana celého ekosystému	OP TANAP
33	Pastierske	Štrba	PR	2,9300	1988, 2004	nálezisko chránených a ohrozených druhov rastlín	
34	Pavlová	Tatr. Javorina	PR	58,4900	1991	ochrana celého ekosystému	TANAP
35	Pod Čerchľou	Tatr. Javorina	PR	31,8200	1991	ochrana celého ekosystému	TANAP
36	Poš*	Tatr. Lomnica, St. Smokovec (+ St. Lesná (KK))	PR	20,8200	1991	ochrana celého ekosystému	OP TANAP
37	Pramenište	Tatranská Lomnica	NPR	45,5700	1991	ochrana celého ekosystému	TANAP

Generál dopravnej infraštruktúry Prešovského kraja - Správa o hodnotení strategického dokumentu

38	Prímovské skaly	Hôrka	PR	7,6081	1982, 2004	západne svahy s reliktínymi rastlinami na melafýroch, teplomilná a vysokohorská flóra	
39	Rašelinisko	Štrbské Pleso	PR	0,3200	1991	vzácne a chránené druhy rastlín	TANAP
40	Skalka	Tatr. Lomnica	PR	36,15	1991	ochrana celého ekosystému	OP TANAP
41	Skalnatá dolina	Tatranská Lomnica	NPR	1069,050	1991	ochrana celého ekosystému	TANAP
42	Slavkovská dolina	St. Smokovec, Tatranská Lomnica	NPR	979,0000	1991	ochrana celého ekosystému	TANAP
43	Sokol**	Vernár, (+ Straténá (RV), Hrabišice SN))	NPR	700,9300	1964, 1976	kaňonovité doliny až rokliny so stenami a vysokými až 300 m	NP Slovenský raj
44	Studené doliny	St. Smokovec, Tatr. Lomnica, Tatr. Javorina	NPR	2222,4100	1991	ochrana celého ekosystému	TANAP
45	Surovec	Štrbské Pleso	PR	41,7500	1991	ochrana celého ekosystému	TANAP
46	Štôlska dolina	Štrbské Pleso, Starý Smokovec	NPR	739,9600	1991	ochrana celého ekosystému	TANAP
47	Švábovská stráň	Švábovce, Hôrka	PR	18,2579	1993, 2004	nálezisko chránených druhov rastlín	
48	Tichá dolina**	Štrbské Pleso (+ Pribylina (LM))	NPR	5966,6400	1991	ochrana celého ekosystému	TANAP
49	Tri kopce**	Vernár (+ Hrabišice SN))	NPR	246,2300	1984	bralnatý reliéf so zachovanými spoločenstvami kvetnatých a vápnomilných bukových lesov	NP Slovenský raj
50	Uhliščatká	Štrbské Pleso	NPR	385,5100	1991	ochrana celého ekosystému	TANAP
51	Važecká dolina	Štrbské Pleso	NPR	1185,8600	1991	ochrana celého ekosystému	TANAP
52	Velická dolina	St. Smokovec, Tatr. Lomnica, Tatr. Javorina	NPR	1217,2200	1991	ochrana celého ekosystému	TANAP

Generál dopravnej infraštruktúry Prešovského kraja - Správa o hodnotení strategického dokumentu

	53	Vernárska tiesňava	Vernár	NPR	82,9400	1966, 1993	zachované reliktové porasty borovicové s bukom, smrekom a smrekovcom na vápencovom bralnatom úbočí	NP Slovenský raj
Prešov	1	Čergovská javorina	Hradisko pri Terni	NPR	10,7200	1982	zachovalé lesné spoločenstvá bukových javorín	
	2	Demjatské kopce	Demjata, Veľký Slivník	PR	8,6817	1982	svojrázne biotopy bradlového pásma	
	3	Dubová hora	Okružná	PR	61,3400	1983	typické lesné spoločenstvá na vyvrelinách	
	4	Dubnícke bane	Červenica pri Prešove	CH A	6,0000	1964	staré opálové bane s výskytom netopierov	
	5	Dunitová skalka	Sedlice	PR	0,3507	1964, 2004	jedinečný výskyt hadca a vzácných papradín	
	6	Fintické svahy	Fintice	PR	44,8700	1980, 2004	reliktná xerotermná vegetácia	
	7	Gímešský jarok	Drienov	NPR	20,6200	1981	lesné spoločenstvá v poľnohospodárskej krajine, štúdium sukcesie	
	8	Hrabkovské zlepence	Hrabkov	PP	0,8719	1989, 2004	náučná hodnota geologického odkryvu bazálneho paleogénu	
	9	Kamenná Baba	Lačnov, Lipovce	NPR	128,6700	1964	reliktné rastlinné spoločenstvá a vodopády	
	10	Kapušiansky hradný vrch	Kapušany, Fulianka	PR	18,1000	1980	významné botanické nálezisko na vulkanitech	
	11	Kokošovská dubina	Kokošovce	NPR	20,0000	1965	Spoločenstvo „kokošovského“ duba, lesnícky výskum	
	12	Mirkovská kosatcová lúka	Žehňa	PR	1,1394	1979, 2004	nálezisko kosatca sibírskeho	
	13	Podmorský zosuv	Vítaz	PP	0,5063	1989, 2004	odkryv-styk bazálneho súvrstvia paleogénu so žulorulami tatraveporidného kryštalínika	
	14	Pusté pole	Zlatá Baňa	PR	6,2370	1983, 2004	najbohatšia lokalita ponikleca veľkokvetého	
	15	Salvatorské lúky	Šindliar, Lipovce	PR	2,6765	1980, 2004	botanicky výnimočná lokalita (jazyčník sibírsky)	
	16	Šarišský hradný vrch	Veľký Šariš	NPR	148,6384	1964	pestrost' biocenóz všetkých expozícii	

Generel dopravnej infraštruktúry Prešovského kraja - Správa o hodnotení strategického dokumentu

17	Šimonka*	Zlatá Baňa, (+Zámutov, Hermanovce n/T (VV))	NPR	33,5200	1950, 1986	jedinečné fytocenózy pralesovitného charakteru	lesné	
18	Šindliar	Šindliar	PR	7,6900	1993	ojedinelý a svojprázný biotop s chránenou faunou a flórou		
19	Zbojnícky zámok	Ruská Nová Ves	PR	8,0000	1964	teplomlné spoločenstvá na skalnom komplexe		
Sabino v	1 Bišar	Tichý Potok	PR	1,674+ OP 4,381	1979, 2004	výskyt ľaliev cibuľkonosnej	proces zrušovania PR ukončený VZV do t.č. nevydaná.	
	2 Bradlové pásmo	Kamenica	PP	20,1214	1989, 2004	vysoká krajinárska a biologická hodnota bradiel		
	3 Čergovský Minčol*	Kamenica (+ Kyjov (SL), Liv.Huta (BJ))	NPR	218,9005	1986	vrcholové a svahové lúky s charakteristickou horskou kvetenou		
	4 Hradová hora	Bodovce	NPR	13,4900	1981	významná lokalita čemerice purpurovej, východokarpatský charakter lesov		
	5 Valalská voda	Bajerovce	PR	14,4279	1980, 2004	najrozsiahlejšie územie s vachtoú trojlistou na východnom Slovensku		
	6 Vlčia	Olejníkov	SPR	21,2400	2004	ochrana evolučných procesov v lesných porastoch horských lúkach Čergova	súkromná prírodná rezervácia	
Hrubá planina	1 Bahno	Zboj	PR	2,7800	1988	rašelinné ekosystémy	NP Poloniny	
	2 Borsučiny	Ruský Potok, Zboj, Uličské Krivé	PR	83,7200	1993	bralné a lesné ekosystémy	NP Poloniny	
	3 Bzaná	Kolbasov	PR	15,4600	1993, 2004	lúčne a krovinaté ekosystémy	NP Poloniny	
	4 Gazdoráň	Starina	PR	17,3000	1993, 2004	lúčne ekosystémy	NP Poloniny	
	5 Grúnik	Stakčín	PR	4,6000	1982, 2004	zachovalé spoločenstvá bukových dúbrav s východokarpatskou flórou	NP Poloniny	
	6 Havešová	Kalná Roztoka, Stančínska Roztoka	NPR	171,3200	1964, 1984, 1988	pralesovité bučiny s jedľou a mohutnými javormi	NP Poloniny	
	7 Hlboké	Osadné	PR	2,2800	1988	lesné ekosystémy	NP Poloniny	
	8 Hostovické lúky	Hostovice	PR	4,6861	1980, 1993, 2004	nivné biocenózy na flyšovom podloží s kosatcom sibírskym	CHKO V.Karpaty	

Generel dopravnej infraštruktúry Prešovského kraja - Správa o hodnotení strategického dokumentu

9	Jarabá skala	Runina, Zboj	NPR	359,9400	1964, 1992	pralesovité bučiny a bukové javoriny s pestrým drevinovým zložením a zriedkavé druhy flóry, sutinové ekosystémy	NP Poloniny	
10	Pľaša	Ruské	NPR	110,8000	1967, 1984, 1988	pralesová bučina s jedľou	NP Poloniny	
11	Pod Ruským	Ruské, Veľká Poľana	NPR	11,1400	1988, 2004	lúčne ekosystémy	NP Poloniny	
12	Roztoky	Hrabová Roztoka	PR	1,0300	1988, 2004	spoločenstvá s plavúňom splošteným	NP Poloniny	
13	Rožok	Uličské Krivé, Ulič	NPR	67,1300	1965	pralesovitá bučina so všetkými vývojovými fázami	NP Poloniny	
14	Ruské	Ruské	PR	1,4600	1988, 2004	slatinné ekosystémy	NP Poloniny	
15	Stinská	Zboj	NPR	90,7800	1986	lúčne a lesné ekosystémy	NP Poloniny	
16	Stinská slatina	Zboj	PR	2,7600	1988	slatinné ekosystémy	NP Poloniny	
17	Stružnická dolina	Zvala	PR	2,2400	1982, 2004	lesné ekosystémy	NP Poloniny	
18	Stužica	Nová Sedlica	NPR	761,4900	1965, 1993	komplex lesov pralesovitého charakteru	NP Poloniny	
19	Šípková	Ruské, Smolník	PR	156,3200	1993	sutinové a lúčne ekosystémy	NP Poloniny	
20	Udava	Osadné, Hostovice	PR	391,9800	1982, 2004	ochrana prirodzených procesov bukového a jedľovo-bukového lesa	NP Poloniny	
21	Ulička	Kolbasov	PP	7,2492	1994	vodné ekosystémy	NP Poloniny	
22	Uličská Ostrá	Ulič, Kolbasov	PR	25,2400	1993	lesné ekosystémy	NP Poloniny	
Stará Lubovňa	1	Čergovský Minčol*	Kyjov (+ Liv.Huta (BJ), Kamenica (SB)	NPR	218,9005	1986	vrcholové a svahové lúky s charakteristickou horskou kvetenou	
	2	Kyjovské bradielko	Kyjov	PP	0,6428	1989, 2004	esteticko-krajinárska hodnota bradla, paleontologická lokalita	
	3	Kráter (Travertínové jazierko Kráter)	Vyšné Ružbachy	PP		1996	travertínové jazierko s hĺbkou 3 m a priemerom 20 m	Vyhľáškou MŽP SR č.293/1996 Z.z., zaradené do zoznamu PP
	4	Litmanovský potok	Kamienka, Jarabina, Hniezdne, Stará Lubovňa, Litmanová	PP	14,4191	1990	potok horského typu s mimoriadne zachovalým spoločenstvom pôvodnej ichyofauny	
	5	Lysá hora	Kyjov	PP	1,1389	1989, 2004	bohaté zastúpenie vápnomilnej flóry	
	6	Okrúhly kopec	Šarišské Jastrabie	PP	5,4883	1989, 2004	bohaté zastúpenie vápnomilnej flóry a chránených druhov	
	7	Plavečské štrkoviská	Plaveč	CHA	73,0813	1990	lokalita bobra vodného	
	8	Rebrá	Kyjov, Šarišské Jastrabie	PP	2,9871	1989, 2004	vysoko estetický krajinný fenomén, výskyt chránených druhov a ohrozených malakocenóz	

Generál dopravnej infraštruktúry Prešovského kraja - Správa o hodnotení strategického dokumentu

	9	Skalná ihla	Chmelnica	PP	0,1400	1989, 2004	jedinečný študijný a výskumný objekt, jurské vápencové bradlo	
	10	Slatina pri Šariškom Jastrabí	Kyjov	PR	2,1403	1982, 2004	vzácné slatinné spoločenstvá typu Molynietum coeruleae a Caricetum davallianae	
	11	Údolské skalky	Údol	PP	0,7549	1989, 2004	bradlá s bohatou vápnomilnou flórou a paleontologické nálezisko	
Stropkov	1	Driečna	Driečna	CHA	0,3817	1990, 2004	slatinné spoločenstvá s vlhkomilnými druhmi	
Svidník	1	Dranec	Nižný Komárnik	PR	34,2200	1925, 1983	karpatská kostravová bučina a jedľová bučina pralesovitého charakteru so vzácnou avifaunou	CHKO Východné Karpaty
	2	Komárnická jedlina	Nižný Komárnik Príkra	NPR	74,7000	1984	pieskovcový chrbát vybiehajúci z hraničného hrebeňa s ostricovo-kostravovou typickou bučinou - trvalé lesnícke výskumné plochy	CHKO Východné Karpaty
	3	Miroľská slatina	Miroľa	PR	0,9600	1980, 2004	zachované slatinné a lúčne fytocenózy so vzácnymi a chránenými druhami flóry	
	4	Radomka	Giraltovce	PR	15,5402	1988,	ukážky zachovalých a botanicky významných pôvodných aluviálnych lúk flyšového územia východného Slovenska	
	5	Radomská slatina	Radoma	CHA	0,9980	1992, 2000	svojprázny biotop s vyvíjajúcou sa halofytou vegetáciou	
Vranov nad Topľou	1	Hermanovské skaly	Hermanovce n/T.	PR	33,0700	1980	najroziahlejší andezitový skalný komplex Slanských vrchov	
	2	Hlinianska jelšina	Hlinné	PR	46,1500	1981	úpätne terénnne zníženiny s pramenišťom, zachovanými jaseňovými jelšinami a trsmi papradníka močiarneho	
	3	Medzianske skalky	Medzianky	CHA	4,0000	1990	významná lokalita teplomilnej a suchomilnej vegetácie na vápencových výstupoch bradlového pásma	
	4	Oblík	Petrovce	NPR	90,0000	1964	mimoriadne rozmanitá biocenóza na vulkanitech	
	5	Petkovský potok	Petkovce	PP	6,7600	1990	geomorfologická a botanická lokalita s výskytom teplomilnej vegetácie a vápencovými sintrovými kaskádami v potoku	
	6	Radvanovské skalky	Radvanovce	CHA	1,5238	1990	typický biotop bradlového pásma s výskytom suchomilných rastlinných spoločenstiev	

Generel dopravnej infraštruktúry Prešovského kraja - Správa o hodnotení strategického dokumentu

7	Skaly pod Pariakovou	Juskova Voľa	PP	60,0000	1987	vypreparované skalné útvary s mozaikou rastlinných spoločenstiev	
8	Šimonka*	Hermanovce n/T., Zámutov, (+ Zlatá Baňa (PO))	NPR	33,5200	1950, 1986	lesné fytocenózy pralesovitého charakteru	
9	Štefanovská borina	Štefanovce	CHA	2,0400	1993	okrajové lesné stanovište s bohatou teplomilnou vegetáciou a chránenými druhmi flóry	
10	Zámutovská jelšina	Rudlov	PR	0,6600 + OP 2,321	1981	terénnna zníženina napájaná prameňmi so zachovanými jaseňovými jelšinami	
11	Zámutovské skaly	Rudlov, Zámutov	PR	30,6700	1981	andezitové bralá a zachované biocenózy bučín, dubín, suťových javorín a skál	
12	Zapíkan	Davidov	PP	1,0000	1993	rokliina Komorského potoka	
13	Zárez Stravného potoka	Pavlovce	PP	4,0500	1994	erózny zárez potoka odrážajúci úložné pomery paleogénneho súvrstvia	
14	Žipovské mŕtve rameno	Vyšný Žipov	PP	2,2724	1990	zvyšok mŕtveho ramena Tople so zachovanými brehovými porastami	

Zdroj: ŠOP SR, OÚ Prešov, www.sopsr.sk

Vysvetlivky:

* - maloplošné chránené územie zasahujúce do viacerých okresov v Prešovskom kraji

** - maloplošné chránené územie zasahujúce do iného kraja

V nižšie uvedenej tabuľke sú uvedené návrhy na vyhlásenie územnej ochrany v jednej z kategórií chráneného územia národnej siete, ktoré sa nachádzajú buď mimo lokalít území európskeho významu etapy A a B, alebo sú situované v lokalitách NATURA 2000, ale ich ochrana nie je primárne zameraná na predmet ochrany lokalít NATURA 2000. V tabuľke, ktorá je uvedená v nasledujúcej kapitole je tiež uvedený zoznam území, ktoré majú byť vyhlásené v jednej z kategórií chráneného územia podľa § 17 zákona č.543/2002 Z.z.. Ide však o návrhy chránených území, ktoré boli vypracované s primárnym cieľom zabezpečiť ochranu území SKUEV (lokalít NATURA 2000) zaradených do etapy A a B.

Tab.6: Návrhy na vyhlásenie chránených území (primárne nezabezpečujúce predmet ochrany územia európskeho významu) (stav k 01.10.2014)

P.č.	Okres	Názov územia	Katastrálne územie	Ppredpokl adaná kategória ochrany	Predpokla daná výmera územia v ha	Predmet ochrany	Poznámka
1.	Prešov	Kokošovská dubina (úprava výmery územia)	Kokošovce	PR	49,99	ochrana ekosystému	návrh spracovaný
2.	Sabinov	Bišár (zrušenie PR)	Tichý Potok	PR	0,3650	ochrana spoločenstva fytocenózy, druhová ochrana rastlín	návrh prerokovaný v r.2014, do t.č. nevydaná VZV o zrušení
3.	Stará Ľubovňa	Litmanovský potok (úprava hraníc)	Hniezdne, Jarabina, Kamienka	PP	13,82	Ochrana prírodných biotopov a druhov	návrh prerokovaný v r.2014

regionálny
operačný
program

Realizácia projektu: "Generel dopravnej infraštruktúry Prešovského kraja"
je finančne podporovaná z prostriedkov Regionálneho operačného programu,
pričom na os 4. Regenerácia sídel, opatrenie 4.1 Regenerácia sídel,
kód výzvy: "ROP-4.1 id:201201"
a z vlastných zdrojov obstarávateľa

Generel dopravnej infraštruktúry Prešovského kraja - Správa o hodnotení strategického dokumentu

4.	Stropkov	Javoriny	Nižný Komárnik, Vyšný Komárnik, Príkra	PR	881,0 (záona A a B)	ochrana prírodných procesov lesných spoločenstiev a ochrana biotopov a druhov európskeho významu	návrh prerokovaný v roku 2012, malá časť územia 2000A mimo SKUEV0048 Dukla
5.	Snina	Rydošová	Osadné	PR	47,71	Ochrana prírod.biotopov a druhov, ochrana prírodných procesov	návrh prerokovaný v r.2014, časť 2000A-časť z SKUEV0387 Beskyd a časť z SKUEV0229 Bukovské vrchy
6.	Poprad	Koč	Vernár	PR	65,93	Ochrana prírod.biotopov a druhov	návrh prerokovaný v r.2014, 2000A –časť z SKUEV0112 Slovenský raj
8.	Humenné (+ Sobrance, Michalovce	Vihorlatské pralesy	Poruba pod Vihorlatom, Remetské Hámre, Valaškovce – sever, Valaškovce – stred, Valaškovce – juh	PR	910,56	Ochrana prírod.biotopov a druhov, ochrana prírodných procesov	návrh prerokovaný v r.2012, WH, 2000A-časť z SKUEV0209 Morské oko, časť zo SKUEV025 Vihorlat
9.	Humenné, Snina (+ Sobrance)	Nežabec	Kolonica, Ladomirov, Rem. Hámre, Snina, Stakčín, Stríhovce, Valaškovce – sever, Vyš. Rybnica, Zem. Hámre	PR	1 237,29	Ochrana prírod.biotopov a druhov, ochrana prírodných procesov	návrh prerokovaný v r.2012, WH, 2000A-časť z SKUEV0209 Morské oko
10	Snina	Borsukov vrch (návrh z roku 2011)	Zboj, Nová Sedlica, Runina	PR	499,17	Ochrana prírod.biotopov a druhov, ochrana prírodných procesov	návrh prerokovaný v r.2012, WH, 2000A-časť z SKUEV0229 Bukovské vrchy
11	Snina	Černiny	Smolník n/C, Zvala	PR	386,37	Ochrana prírod.biotopov a druhov, ochrana prírodných procesov	návrh prerokovaný v r.2012, WH, 2000A- časť z SKUEV0229 Bukovské vrchy
12	Snina	Pramenisko Cirochy	Ruské	PR	279,99	Ochrana prírod.biotopov a druhov, ochrana prírodných procesov	návrh prerokovaný v r.2012, WH, 2000A-časť z SKUEV0229 Bukovské vrchy
13	Medzilaborce	Medzi Haburkami	Habura	PR	188,26	Ochrana prirodzených lesných spoločenstiev s pôvodným drevinovým zložením, kde výskyt cenných listnáčov je reprezentatívny pre širšiu oblasť Východného Slovenska.	návrh spracovaný, v 2000A – SKUEV0048 Dukla, v CHKO V.Karpaty
14	Medzilaborce	Grúniky	Čertižné	PR	0,4851	výskyt anexového rastlinného kriticky ohrozeného druhu v SR v pôvodných rastlinných spoločenstvách s optimálnymi ekolog. podmienkami	návrh spracovaný, v 2000A – SKUEV0048 Dukla, v CHKO V.Karpaty

Tab.7.: Chránené stromy v Prešovskom kraji, stav k 01.10.2014

Evid.číslo podľa katalógu	Názov	Slovenský názov taxónu	Vedecký názov taxónu	Kraj	Okres	K.ú.	Organizačný útvar ŠOP SR
S 508	Vyšnoorlická lipa	lipa malolistá	Tilia cordata	PSK	Svidník	Vyšný Orlík	RCOP v Prešove
S 371	Platan v Nižnom Hrabovci	platan západný	Platanus occidentalis L.	PSK	Vranov nad Topľou	Nižný Hrabovec	RCOP v Prešove
S 376	Lipy malolisté v Radome	lipa malolistá	Tilia cordata Mill.	PSK	Svidník	Radoma	RCOP v Prešove
S 378	Lipy vo Vyšnej Jedľovej	lipa malolistá	Tilia cordata Mill.	PSK	Svidník	Vyšná Jedľová	RCOP v Prešove
S 377	Lipa malolistá vo Svidníku	lipa malolistá	Tilia cordata Mill.	PSK	Svidník	Svidník	RCOP v Prešove
S 381	Lipa Belejovciach v	lipa malolistá	Tilia cordata Mill.	PSK	Svidník	Belejovce	RCOP v Prešove
S 382	Duby v Krajnom Čiernom	dub letný	Quercus robur L.	PSK	Svidník	Krajné Čierno	RCOP v Prešove
S 384	Lipy v Roztokách	lipa malolistá	Tilia cordata Mill.	PSK	Svidník	Roztoky	RCOP v Prešove
S 385	Dub Hunkovciach v	dub letný	Quercus robur L.	PSK	Svidník	Hunkovce	RCOP v Prešove
S 386	Lipy vo Vyšnom Orlíku	lipa malolistá	Tilia cordata Mill.	PSK	Svidník	Vyšný Orlík	RCOP v Prešove
S 387	Dub letný vo Svidníku	dub letný	Quercus robur L.	PSK	Svidník	Svidník	RCOP v Prešove
S 388	Lipa v Miňovciach	lipa malolistá	Tilia cordata Mill.	PSK	Stropkov	Miňovce	RCOP v Prešove
S 389	Lipa v Brezničke	lipa malolistá	Tilia cordata Mill.	PSK	Stropkov	Breznička	RCOP v Prešove
S 392	Lipa malolistá v Miroli	lipa malolistá	Tilia cordata Mill.	PSK	Svidník	Miroľa	RCOP v Prešove
S 405	Lipa malolistá v Suchej	lipa malolistá	Tilia cordata Mill.	PSK	Stropkov	Suchá	RCOP v Prešove
S 407	Prešovský platan	platan západný	Platanus occidentalis L.	PSK	Prešov	Prešov	RCOP v Prešove
S 408	Duby v Pečovskej Novej Vsi	dub letný	Quercus robur L.	PSK	Sabinov	Pečovská Nová Ves	RCOP v Prešove
S 455	Lipy Eugena Suchoňa	lipa malolistá lipa malolistá	Tilia cordata Tilia cordata Mill.	PSK	Poprad	Štrba	Správa TANAP
S 479	Stromy v obci Batizovce	lipa malolistá	Tilia cordata Mill.	PSK	Poprad	Batizovce	Správa TANAP
S 492	Javor v Osturni	javor horský	Acer pseudoplatanus	PSK	Kežmarok	Osturňa	Správa PIENAP
S 501	Borovica Spišskom Štvrtku	v borovica lesná	Pinus sylvestris	PSK	Levoča	Spišský Štvrtok	Správa NP Slovenský raj
S 502	Lipa v Spiškom Bystrom	lipa malolistá	Tilia cordata	PSK	Poprad	Spišské Bystré	Správa TANAP
S 504	Skalniansky jaseň	jaseň štíhly	Fraxinus excelsior	PSK	Svidník	Vyšná Pisaná	Správa CHKO Východné Karpaty
S 50	Bresty pri obci Spišský Štiavnik	brest horský	Ulmus glabra Huds.	PSK	Poprad	Spišský Štiavnik	Správa NP Slovenský raj
S 49	Duby Bijacovciach v	dub letný	Quercus robur L.	PSK	Levoča	Bijacovce	Správa NP Slovenský raj
S 321	Sekvoja Uzovskom Šalgove	v sekvojovec mamutí	Sequoiadendron giganteum (Lindl.) Buchholz	PSK	Sabinov	Uzovský Šalgov	RCOP v Prešove
S 503	Mazgalická lipa	lipa veľkolistá	Tilia platyphyllos	PSK	Svidník	Dlhôňa	Správa CHKO Vých.Karpaty
S 367	Dub v Rudlove	dub letný	Quercus robur L.	PSK	Vranov nad Topľou	Rudlov	RCOP v Prešove
S 369	Tis v Nižnom Hrabovci	tis obyčajný	Taxus baccata L.	PSK	Vranov nad Topľou	Nižný Hrabovec	RCOP v Prešove
S 370	Borovica v	borovica	Pinus jeffreyi Grev. Et Balf.	PSK	Vranov	Zámutov	RCOP v Prešove

	Zámutove	Jeffreyova			Topľou		
S 366	Platan v Tovarnom	platan západný	Platanus occidentalis L.	PSK	Vranov nad Topľou	Tovarné	RCOP v Prešove
S 314	Javor v Kamienke	javor horský	Acer pseudoplatanus	PSK	Stará Ľubovňa	Kamienka	Správa PIENAP
S 315	Lipa v obci Veľká Lesná	lipa veľkolistá	Tilia platyphyllos Scop.	PSK	Stará Ľubovňa	Veľká Lesná	Správa PIENAP
S 313	Pagaštanová alej	pagaštan konský	Aesculus hippocastanum L.	PSK	Stará Ľubovňa	Stará Ľubovňa	Správa PIENAP
S 345	Vejmutovka Dúbrave	v borovica hladká	Pinus strobus L.	PSK	Snina	Dúbrava	Správa NP Poloniny
S 344	Ľaliovník Dúbrave	v ľaliovník tulipánokvetý	Liriodendron tulipifera	PSK	Snina	Dúbrava	Správa NP Poloniny
S 343	Dub v Dúbrave	dub letný	Quercus robur L.	PSK	Snina	Dúbrava	Správa NP Poloniny
S 318	Lipanská lipa	lipa malolistá	Tilia cordata Mill.	PSK	Sabinov	Lipany	RCOP v Prešove
S 347	Topoľ v Oľke	topoľ sivý	Populus x canescens (Aiton) Sm.	PSK	Medzilaborce	Nižná Oľka	Správa CHKO Vých.Karpaty
S 17	Lipa na Pustovci	lipa veľkolistá	Tilia platyphyllos Scop.	PSK	Kežmarok	Toporec	Správa PIENAP
S 350	Platan v Kamenici nad Cirochou	platan javorolistý	Platanus hispanica Münchh.	PSK	Humenné	Kamenica nad Cirochou	Správa CHKO Vých.Karpaty
S 368	Topoľ v Nižnej Sitnici	topoľ sivý	Populus x canescens (Aiton) Sm.	PSK	Humenné	Nižná Sitnica	Správa CHKO Vých.Karpaty
S 351	Platan Udashkom	v platan javorolistý	Platanus hispanica Münchh.	PSK	Humenné	Udashkom	Správa CHKO Vých.Karpaty
S 349	Lipa v Kamenici nad Cirochou	lipa veľkolistá	Tilia platyphyllos Scop.	PSK	Humenné	Kamenica nad Cirochou	Správa CHKO Vých.Karpaty
S 348	Dub v Humennom	dub sivý	Quercus pedunculiflora K.Koch	PSK	Humenné	Humenné	Správa CHKO Východné Karpaty
S 346	Ginko Humennom	v ginko dvojlaločné	Ginkgo biloba L.	PSK	Humenné	Humenné	Správa CHKO Východné Karpaty
S 317	Čelovský dub	dub letný	Quercus robur L.	PSK	Prešov	Čelovce	RCOP v Prešove

Súvislá európska sústava chránených území

Územia európskeho významu.

Podľa § 27 č.543/2002 Z.z. územím európskeho významu podľa tohto zákona sa rozumie územie v Slovenskej republike tvorené jednou alebo viacerými lokalitami, na ktorých sa nachádzajú biotopy európskeho významu alebo druhy európskeho významu, na ochranu ktorých sa vyhlasujú chránené územia a ktoré sú zaradené v národnom zozname týchto lokalít obstaraným ministerstvom a prerokovaným s ministerstvom pôdohospodárstva.

Národný zoznam prerokúva vláda, ktorá ho po odsúhlásení posielá Európskej komisii na schválenie.

Národný zoznam sa priebežne aktualizuje podľa stavu ochrany biotopov európskeho významu a druhov európskeho významu, na ktorých ochranu sa vyhlasujú chránené územia alebo na základe návrhu Európskej komisie.

Navrhované územie európskeho významu uvedené v národnom zozname ustanovenom podľa § 27 ods. 5 sa považuje za chránené územie vyhlásené podľa zákona č.543/2002 Z.z. so stupňom ochrany, uvedenom v národnom zozname.

Pri posudzovaní vplyvov akejkoľvek činnosti na životné prostredie podľa osobitného predpisu, pri povoľovaní tejto činnosti, ako aj inej činnosti sa postupuje v súlade so stupňom ochrany navrhovaného územia európskeho významu, tak ako vo vyhlásenom chránenom území.

Navrhované územia európskeho významu schválené Európskou komisiou vyhlási vláda za chránené územie alebo zónu chráneného územia najneskôr do dvoch rokov od schválenia zoznamu Európskou komisiou.

Tab.8: Zoznam území európskeho významu (ÚEV) v Prešovskom kraji (etapy A a B) k 01.10.2014

P.č.	Por. číslo podľa výnosu a podľa doplnku	Identifikačný kód	Názov územia	Stupeň ochrany podľa Výnosu (navrhovaná kategória CHÚ)	Výmera UEV (ha) Podľa Výnosu a uzniesenia vlády SR	Územne príslušný útvar SR (spracovateľ) ŠOP dokumentácie SKUEV, Katastrálne územie (okres)
ETAPA A (územia sú zoradené podľa Výnosu MŽP SR č. 3/2004-5.1., názov územia je upravený podľa Rozhodnutia Úradu geodézie, kartografie a katastra SR č.P-101/2009 z 12.1.2009)						
1.	222	SKUEV0049	Alúvium Rieky	2 (CHA)	13,08	S-CHKO Východné Karpaty N.Jablonka, V.Jablonka (HE)
2.	223	SKUEV0144	Belianske lúky	2, 4	131,43	S-TANAP, Spišská Belá (KK)
3.	224	SKUEV0333	Beliansky potok (vyhlásený ako PP v r.2012)	4	0,20	S-PIENAP Spišská Belá (KK)
4.	225	SKUEV0387	Beskyd*	2,5	5415,38	S-CHKO Východné Karpaty V.Jablonka (HE), Čabalovce, Vydraň, Žagov, Olšinkov, Palota, Svetlice, Výrava (ML), Osadné (SV)
5.	226	SKUEV0229	Bukovské vrchy	3,4,5	29215,13	S-NP Poloniny Dara, Hostovice, K.Roztoka, Klenová, Kolbasov, N.Sedlica, Osadné, Ostrožnica, Parhuzovce, Pčolinné, Príslip, Runina, Ruské, R.Volová, R.Potok, Smolník n/C., S.Roztoka, Stakčín, Starina n/C., Topoľa, Ulič, U.Krivé, V.Poľana, Zvala, Zboj (SV)
6.	227	SKUEV0146	Blatá	2,4,5	356,19	S-TANAP, Štrba (PP)
7.	228	SKUEV0231	Brekovský hradný vrch	2 (CHA)	26,72	S-CHKO Východné Karpaty Brekov (HE)
8.	229	SKUEV0196	Pastierske	4 (PR)	13,49	S-TANAP, Štrba (PP)
9.	230	SKUEV0332	Čergov*	2,3,5	6063,43	RCOP Prešov Fričkovce, Hertník, Kríže, Livov, Šiba (BJ), B.Potok, Hradisko (PO), Bodovce, Olejníkov, Ratvaj (SB)
10.	231	SKUEV0331	Čergovský Minčol*	2,3,4,5	4144,69	RCOP Prešov Livov, L.Huta (BJ), Hanigovce, Kamenica, Milpoš, Olejníkov (SB), Kyjov (SL)
11.	232	SKUEV0211	Daňová	2	891,34	S-CHKO Východné Karpaty Kalinov, Medzilaborce, Vydraň (ML)
12.	233	SKUEV0323	Demjatské kopce	4	8,68	RCOP Prešov Demjata, Veľký Slivník (PO)
13.	234	SKUEV0139	Gánovské slaniská	4 (CHA)	19,25	S-TANAP Hôrka, Švábovce, Hozelec (PP)
14.	235	SKUEV0005	Drieňová	2 (CHA)	21,01	S-CHKO Východné Karpaty Kamenica n.C, Kamienka (HE)
15.	236	SKUEV0110	Levočská dubina	2 (CHA)	559,25	S-NP Slovenský raj, Levoča (LE)
16.	237	SKUEV0108	Ordzovianska dubina	2 (CHA)	211,87	S-NP Slovenský raj Ordzovany, S.Podhradie, Studenec (LE)
17.	238	SKUEV0401	Dubnicke bane*	2,4	234,75	RCOP Prešov Červenica, Zlatá Baňa (PO)
18.	239	SKUEV0048	Dukla	2,4,5	6874,27	S-CHKO Východné Karpaty Čertižné, Habura (ML), Driečna (SP), Dlhňa, Havranec, Kečkovce, K.Bystrá, K.Porúbka, N.Komárnik, Príkra, Roztoky, Šarbov, Vápeník, V.Písaná, V.Komárnik (SK)
19.	240	SKUEV0330	Dunitová skalka	3,4	1,48	RCOP Prešov, Sedlice (PO)

Generál dopravnej infraštruktúry Prešovského kraja - Správa o hodnotení strategického dokumentu

20.	241	SKUEV0322	Fintické svahy	2,3,4,5	753,90	RCOP Prešov Fintice, Fulianka, Kapušany, Terňa, Tulčík, V.Šariš, Záhradné (PO)
21.	242	SKUEV0290	Horný Hornádu** tok	2,3	290,06	S-NP Slovenský raj Hranovnica, Kravany, S.Bystré, S.Štiavnik, Vikartovce (PP) + 2 k.ú.v okrese SNV (KE kraj)
22.	243	SKUEV0386	Hostovické lúky	2,4	13,38	S-CHKO Východné Karpaty Hostovice (SV)
23.	244	SKUEV0205	Hubková	2 (CHKO/C HA)	2796,71	S-CHKO Východné Karpaty Brestov, Humenné, Kochanovce n/L., Ľubia, N.Ladičkovce, Ohradzany, Sopkovce, Gružovce, S.Volová, Udavské, Veľopolie (HE)
24.	245	SKUEV0206	Humenská	2,4,5	198,92	S-CHKO Východné Karpaty Humenné, Ptície (HE)
25.	246	SKUEV0050	Humenský Sokol	2,3,4,5	233,48	S-CHKO Východné Karpaty Humenné, Chlmec, Jasenov, Ptície (HE)
26.	247	SKUEV0230	Makovica	2,4	484,53	S-CHKO Východné Karpaty Adidovce (HE)
27.	248	SKUEV0224	Jereňaš	2 (CHA)	137,09	S-NP Slovenský raj, Sp.Podhradie (LE)
28.	249	SKUEV0043	Kamenná*	2 (CHA)	836,55	S-CHKO Východné Karpaty Habura, Borov, Rokytovce, Medzilaborce (ML), M.Poľana, Miková (SP)
29.	250	SKUEV0207	Kamenná Baba	2,3,5	339,98	RCOP Prešov, Lačnov, Lipovce (PO)
30.	251	SKUEV0016	Košariská	2	10,00	S-CHKO Východné Karpaty Čabálovce (ML)
31.	349	SKUEV0310	Kráľovoholské Tatry**	2,3,5	35513,27	S-NAPANT L.Teplička, Vernár, Vikartovce (PP) + 9 k.ú. v okrese Brezno (BB kraj), 5 v okrese L.Mikuláš (ZA kraj)
32.	252	SKUEV0250	Krivoštianka	2,5	707,13	S-CHKO Východné Karpaty Brekov, Chlmec, Jasenov (HE)
33.	253	SKUEV0051	Kyjovský prales	2,5	325,14	S-CHKO Východné Karpaty Valaškovce-Juh, Stred (HE)
34.	254	SKUEV0014	Lázky	2	45,25	S-CHKO Východné Karpaty Svetlice (ML)
35.	351	SKUEV0308	Machy**	2,3,4,5	305,04	S-TANAP Š.Pleso (PP) + 1 k.ú. v okr.LM (ZA kraj)
36.	255	SKUEV0335	Malé osturnianske jazero	4,5	7,65	S-PIENAP Osturňa (KK)
37.	256	SKUEV0325	Medzianske skalky	4	10,78	RCOP Prešov, Medzianky (VT)
38.	143	SKUEV0209	Morské oko**	2,3,4,5	14962,15	S-CHKO Vihorlat Valaškovce-Sever (HE), H.Roztoka, Kolonica, Ladomirov, Snina, Stakčín, Stríhovce, Z.Hámre (SV) + 13 k.ú. v okrese Sobrance (KE kraj)
39.	257	SKUEV0339	Pieninské bradlá	2 (CHA)	74,65	S-PIENAP Jarabina, Kamienka, Litmanová (SL)
40.	258	SKUEV0337	Pieniny*	2,3,4,5	1301,22	S-PIENAP Č.Klastor, Lechnica (KK), Haligovce, Kamienka, Lesnica, Stráňany, V.Lipník (SL)
41.	259	SKUEV0338	Plavečské štrkoviská	4	66,24	S-PIENAP Plaveč (SL)
42.	260	SKUEV0385	Pliškov	2	85,27	S-CHKO Východné Karpaty Osadné (SV)
43.	261	SKUEV0318	Pod Bukovou	2 (CHA)	533,24	S-CHKO Východné Karpaty Roškovce (ML)
44.	262	SKUEV0011	Svetlica	2	1,93	S-CHKO Východné Karpaty Svetlice (ML)

Generál dopravnej infraštruktúry Prešovského kraja - Správa o hodnotení strategického dokumentu

45.	263	SKUEV0390	Pusté pole	2,3,4	90,35	S-RSOPK Prešov, Zlatá Baňa (PO)
46.	264	SKUEV0324	Radvanovské skalky	4	1,17	RCOP Prešov Radvanovce (VT)
47.	265	SKUEV0109	Rajtopíky	2,4,5	256,00	S-NP Slovenský raj Dúbrava, Harakovce (LE)
48.	266	SKUEV0232	Laborec	3 (CHA)	15,97	S-CHKO Východné Karpaty Čertižné, Habura, Borov (ML)
49.	267	SKUEV0309	Poprad	2,3,4	34,33	S-TANAP Bativovce, Mengusovce, Štôla, Poprad, Sp.Teplica, Svit (PP)
50.	268	SKUEV0336	Torysa	2 (CHA)	22,12	S-PIENAP, Blažov (KK)
51.	269	SKUEV0321	Salvátorské lúky	4	2,68	RCOP Prešov, Lipovce, Šindliar (PO)
52.	155	SKUEV112	Slovenský raj**	2,3,4,5	15696,07	S-NP Slovenský raj Hranovnica, vernár (PP) + 3 k.ú. v okrese Rožňava, 6 k.ú. v okrese SNV (KE kraj), 1 k.ú. v okrese Brezno (BB kraj)
53.	270	SKUEV0140	Spišskoteplické slatiny	4 (PR)	24,49	S-TANAP Spišská Teplica (PP)
54.	271	SKUEV0210	Stinská	3,4,5	1532,79	S-NP Poloniny N.Sedlica, Ulič, Ul.Krivé, Zboj (SV)
55.	272	SKUEV0111	Dravčianska stráň	3 (CHA)	4,71	S-NP Slovenský raj Dravce (LE)
56.	273	SKUEV0107	Spišskopodhradské stráne	3 (CHA)	51,64	S-NP Slovenský raj Jablonov, Nemešany, Sp.Podhradie (LE)
57.	274	SKUEV0320	Šindliar	4	7,69	RCOP Prešov, Šindliar (PO)
58.	275	SKUEV0307	Tatry**	2,3,4,5	61735,30	S-TANAP Lendak (KK), Štúla, S.smokovec, Š.Pleso, T.Lomnica, T.Javorina, Ždiar (PP) + 14 k.ú. okr.L.Mikuláš , 3 k.ú. okr.Tvrdošín (ZA kraj),
59.	276	SKUEV0233	Sútok Udavy s Il'ovnicou	3 (CHA)	21,55	S-CHKO Východné Karpaty Adidovce, Zubné (HE)
60.	277	SKUEV0105	Spišskopodhradské travertíny**	2,3,4,5	232,31	S-NP Slovenský raj Baldovce, S.Podhradie (LE),+ 1 k.ú. v okrese S.Nová Ves (KE kraj)
61.	278	SKUEV0063	Ublianka	2 (CHA)	45,42	S-NP Poloniny K.Roztoka, Klenová, Ubla (SV)
62.	279	SKUEV0234	Ulička	2,5	101,81	S-NP Poloniny Kolbasov, N.Sedlica, Topoľa, Ulič, U.Krivé, Zboj (SV)
63.	280	SKUEV0334	Veľké Osturnianske jazero	3,4,5	51,77	S-PIENAP Osturňa (KK)
64.	281	SKUEV0025	Vihorlat	2,5	296,69	S-CHKO Vihorlat Valaškovce-Juh, Valaškovce-Stred (HE)

ETAPA B (územia sú zoradené podľa doplnku schváleného uznesením vlády SR č.577/2011)

65.	36	SKUEV1387	Beskyd	2	79,00	S-CHKO Východné Karpaty Olšinky (ML)
66.	37	SKUEV0759	Horný tok Chotčianky	2	2,56	RCOP v Prešove Driečna (SP)
67.	38	SKUEV0763	Horný tok Výravy	2	18,73	S-CHKO Východné Karpaty Svetlice, Výrava (ML)
68.	39	SKUEV0712	Osturniansky potok	2	8,18	S- PIENAP Osturňa, Veľká Franková (KK)
69.	40	SKUEV1337	Pieniny*	3	1389,95	S – PIENAP Halígovce, Kamienka, Lesnica, Stráňany, Veľký Lipník (SL), Lechnica (KK)
70.	41	SKUEV0709	Poš*	4	34,60	S- TANAP, Stará Lesná (KK), Starý Smokovec, Tatranská Lomnica (PP)
71.	42	SKUEV0708	Primovské skaly	4	7,61	S-TANAP Hôrka pri Poprade (PP)

72.	43	SKUEV0755	Regetovské rašelinisko	4	2,73	RCOP v Prešove Regetovka (BJ)
73.	44	SKUEV0754	Stebnická Magura	5	184,65	RCOP v Prešove Stebník, Zborov (BJ)
74.	45	SKUEV0761	Vydranka	2	8,08	S- CHKO Východné Karpaty Vydraň, Palota (ML)
75.	46	SKUEV0782	Vydrnícka slatina	2	11,37	S-TANAP, Vydrník (PP)
76.	81	SKUEV1310	Kráľovoholské Tatry**	2,3,4	70,93	S-NAPANT, Liptovská Teplička (PP), 4 k.ú. v okr.Lipt.Mikuláš (ZA kraj),

Zdroj: Výnos MŽP SR č.3/2004-5.1, uznesenie vlády SR č.577/2011, ŠOP SR, www.enviro.gov.sk

Tab.9: Zoznam návrhov území európskeho významu (v tzv. etape C) v Prešovskom kraji pripravovaných na ich zaradenie do Národného zoznamu území európskeho významu.

P. č.	Kód územia	Názov územia	Výmera územia (ha)	k.ú (okres)	Územne príslušný útvar ŠOPSR (spracovateľ návrhu)
1	SKUEV0711	Rieka	3,56		S PIENAP
2	SKUEV0710	Spišská Magura	7,444		S PIENAP
3	SKUEV0713	Sulínsky potok	1,354		S PIENAP
4	SKUEV0714	Malý Lipník	4,687		S PIENAP
5	SKUEV0715	Šambronka	0,396		S PIENAP
6	SKUEV0716	Hrádok	1,923		S NP Slov. raj
7	SKUEV0717	Travertíny na Branisku	1,323		S NP Slov. raj
8	SKUEV0731	Roháčka	1137,325		S NP Slov. raj
9	SKUEV0743	Rakytnová hora	1206,1272		RCOP Prešov
10	SKUEV0747	Gímešský jarok	40,0683	Drienov (PO)	RCOP Prešov
11	SKUEV0748	Šimonka	4564,1112	Zámutov, Rudľov, Zlatá Baňa (VT, PO)	RCOP Prešov
12	SKUEV0751	Valalská voda	18,4999	Bajerovce (SB)	RCOP Prešov
13	SKUEV0752	Bradlové pásmo	50,2379	Kamenica (SB)	RCOP Prešov
14	SKUEV0753	Livovská jelšina	84,8811	Livov, Lukov, Venecia (BJ)	RCOP Prešov
15	SKUEV0756	Kustrica	389,8430	Becherov (BJ)	RCOP Prešov
16	SKUEV0757	Horný tok Tople	505,8128	Bardejov, B.N.Ves, Brezov, Dubinné, Gerlachov, Gíraltovce, Harhaj, Hrabovec, Kalnište, Komárov, Kružľov, Kučín, Kurima Lascov, Lužany, Marhaň, Mokroluh, Nemcovce, Poliakovce, Porúbka, Rokytov, Tarnov, Vyš.Krušov (BJ, SK)	RCOP Prešov
17	SKUEV0758	Horný tok Ondavy	356,8699	Breznica, Duplín, Mestisko, Miňovce, Niž.Olšava, Niž.Orlík, Stročín, Stropkov, Svidník, Tisinec (SK, SP)	RCOP Prešov
18	SKUEV0762	Za hôrkou	41,242		S CHKO V.Karpaty
19	SKUEV0764	Pod Čierťažou	178,601		S CHKO V.Karpaty
20	SKUEV0765	Hankovce	72,037		S CHKO V.Karpaty
21	SKUEV1048	Dukla	218,465		S CHKO V.Karpaty
22	SKUEV1105	Spiškopolodhradské travertíny	63,590		S NP Slovenský raj
23	SKUEV1250	Krivoštianka	530,808		S CHKO Latorica
24	SKUEV1318	Pod Čelom	243,224		S CHKO V.Karpaty
25	SKUEV1339	Pieninské Bradlá	92,667		S PIENAP

26	SKUEV	Kolačkovský potok		Kolačkov, Nová Ľubovňa (SL)	S PIENAP

Na územia pripravované na ich zaradenie do národného zoznamu území európskeho významu (územia etapy C) sa nevzťahuje predbežná ochrana prináležiaca navrhovaným územiam európskeho významu podľa § 27 zákona č.543/2002 Z.z..

Chránené vtáchie územia.

Národný zoznam chránených vtáčích území bol schválený uznesením vlády SR č.630/2003 zo dňa 9.7.2003 a spolu s národným zoznamom území európskeho významu bol 27.4.2004 zaslaný Európskej Komisii do Bruselu.. Na území Prešovského kraja bolo v zmysle uznesenia vlády SR č.630/2003 navrhnutých 7 chránených vtáčích území. V roku 2010 vláda SR svojim uznesením č.345/2010 z 25.05.2010 schválila doplnok národného zoznamu chránených vtáčích území, ktorým bol národný zoznam rozšírený o 5 návrhov chránených vtáčich území a dve územia z pôvodného zoznamu boli vypustené. Národný zoznam CHVÚ v SR tak obsahuje 41 území.

V priebehu rokov 2008 až 2012 prišlo v Prešovskom kraji k prerokovaniu návrhov CHVÚ a následne i k vyhláseniu všetkých 10 CHVÚ, ktoré sa nachádzajú resp. zasahujú do Prešovského kraja.

**Tab.10 : Zoznam vyhlásených chránených vtáčich území (CHVÚ) v Prešovskom kraji
(stav k 01.10.2014)**

Por. číslo CHVÚ	Názov CHVÚ	Výskyt v kraji/v okrese/v k.ú./	Vyhláška MŽP SR	Výmera CHVÚ /ha/	
				Celková	V kraji
SKCHVU 002	Bukovské vrchy	PO kraj, okres Snina	č.25/2008 zo 07.01.2008	40 932,42	40 932,42
SKCHVU 011	Laborecká vrchovina	PO kraj, okresy Snina, Humenné, Medzilaborce, Stropkov, Svidník	č.438/2009 zo 17.09.2009	102 813,91	102 813,91
SKCHVU 018	Nízke Tatry	PO, BB, ZA a KE kraj, okres Poprad (k.ú. L.Teplicka, Vikartovce, Vernára)	č.189/2010 zo 16.04.2010	98 168,52	9 757,0
SKCHVU 025	Slanské vrchy	PO, KE kraj, Okresy Prešov, Vranov nad Topľou	č.193/2010 zo 16.04.2010	60 247, 42	29 942,0
SKCHVU 030	Tatry	PO , ZA kraj, okres Poprad (k.ú. Štrbské Pleso, T.Lomnica, T.Javorina, Ždiar)	č. 4/2011 z 22.12.2010	54 611,29	cca 25 000
SKCHVU 035	Vihorlatské vrchy	PO, KE kraj, okres Humenné, Snina	č.195/2010 zo 16.04.2010	48 286,26	14 512,91
SKCHVU 036	Volovské vrchy	PO, KE kraj, okres Prešov (k.ú.Hrabkov,Klenov, Miklušovce, Sedlice)	č.196/2010 zo 16.04.2010	121 420,65	2 051
SKCHVU 051	Levočské vrchy	PO kraj okres Levoča, Sabinov, Kežmarok (k.ú. Ihľany, Kežmarok, Kr.Ves, Ľubica, VO Javorina), St.Ľubovňa (Forbasy, Hniezdne, Kolačkov, Lomnička, N.Ružbachy, N.Ľubovňa, Podolíneč),	č.434/2012 z 19.12.2012	50 082,55	50 082, 55
SKCHVU 052	Čergov	PO kraj okres Prešov, Sabinov, Levoča, S.Ľubovňa, (k.ú. Čirč, Kyjov, Eubotín, Obručné, Ruská Voľa n/P, Šar.Jastrabie)	č. 28/2011 z 01.02.2011	35 849,71	35 849,71
SKCHVU 053	Slovenský raj	PO, KE, BB kraj okres Poprad (k.ú. Hranovnica, Sp.Bystré, Sp.Štiavnik, Vernár)	č. 3/2011 z 22.12.2010	25 243,00	cca

Územia v Prešovskom kraji chránené podľa medzinárodných dohovorov.

Dohovor UNESCO o ochrane svetového kultúrneho a prírodného dedičstva (World Heritage).

Lokality zapísané do Zoznamu svetového prírodného dedičstva na území PSK:

Karpatské bukové pralesy staré Slovenska a Ukrajiny a Staré bukové lesy Nemecka (vyhlásené v roku 2007 a rozšírené v roku 2011), od roku 2011 trilaterálne územie pozostávajúce z viacerých lokalít na území Ukrajiny, Slovenska a Nemecka. Na území Slovenska má jadrová zóna pozostávajúca zo 4 sublokalít - Havešová, Rožok, Stužica-Bukovské vrchy a Vihorlat výmeru 5 766 ha (podľa textu nominačného projektu).

Tab.11: Sublokality Karpatských bukových pralesov v Slovenskej republike

Názov sublokality	Rozloha jadrovej zóny podľa graf. časti nominačného projektu (ha)	Rozloha nárazníkovej zóny (ha)
Havešová	2 476,8	12 925,0
Rožok	67,1	41,4
Stužica	2 950,0	11 300,0
Vihorlat	2 578,0	2 413,0
spolu	8 071,9	26 679,4

Zdroj: nominačný projekt

Lokality navrhované do Zoznamu svetového prírodného dedičstva na území Prešovského kraja:

- Doliny mezozoika Západných Karpát (12 dolín z územia SR, v Prešovskom kraji Prielom Dunajca v PIENAPe a dolina Sokol v NP Slovenský raj)
- Prírodné rezervácie Tatier
 - Mykoflóra Bukovských vrchov

Medzinárodná dohoda UNESCO o ochrane významných prírodných krás v rámci programu „Človek a biosféra“ (MAB).

- Biosférická rezervácia Tatry (vyhlásená v roku 1993 spoločne s Poľskou časťou Tatranského národného parku, výmera spolu: 113221 ha, z toho jadrová zóna – 49 633 ha),
- Medzinárodná biosférická rezervácia Východné Karpaty (vyhlásená vo februári 1993 ako bilaterálna rezervácia medzi SR a PR a v roku 2008 vyhlásená ako trilaterálna rezervácia medzi SR, PR a Ukrajinou). Ide o prvú trilaterálnu biosférickú rezerváciu na svete s plochou 208 089 ha (z toho poľská časť zaberá 52,25%, slovenská časť 19,59% a ukrajinská časť 28,16%) a zahŕňa 6 veľkoplošných chránených území. Na území Slovenska zahŕňa Národný park Poloniny, na území Poľska Park Krajobrazowy Doliny Sanu, Bieszczadzki Park Narodowy a Ciśniańsko - Wetliński Park Krajobrazowy a na území Ukrajiny zahŕňa Užanskij nacional'nyj pryrodnij park a Nadsanskij regional'nyj landşaftnij park.

Bilaterálne chránené územia Slovenska s Poľskom.

- Pieninský národný park a Pieniński park narodowy
- CHKO Východné Karpaty – Jaśliski Park Krajobrazowy
- NP Poloniny – Ciśniańsko-Wetliński Park Krajobrazowy a Bieszczadzki Park Narodowy.

Dohovor o ochrane mokradí majúcich medzinárodný význam (Ramsarský dohovor).

Na území Prešovského kraja nie je vyhlásená Ramsarská lokalita medzinárodného významu. Jedna lokalita – NPR Sivá Brada, je navrhovaná na zaradenie medzi Ramsarské lokality.

V priloženej tabuľke je uvedený výber najvýznamnejších mokradí nachádzajúcich sa na území Prešovského kraja v skupinách „národne významné mokrade“ a „regionálne významné mokrade“.

Tab.12: Národne významné mokrade (N) a regionálne významné mokrade (R) na území Prešovského kraja (rok 2000)

Názov mokrade (kategória CHÚ)	Názov obce	Okres	Plocha v ha	Kategória
okres Bardejov				
Livovská jelšina (PR)	Livov, Lukov	BJ	13,17	R
Mokré lúky pod Pálenicou – Cigeľka	Cigeľka	BJ	9,00	R
Pod Beskydom (PR)	Nižná Polianka	BJ	8,45	R

Generál dopravnej infraštruktúry Prešovského kraja - Správa o hodnotení strategického dokumentu

Regetovské rašelinisko (NPR)	Regetovka	BJ	2,55	N
okres Kežmarok				
Slavkovský jarok, 1,5 km Z od obce Stráne p.T. (PR)	Malý Slavkov	KK	2,48	R
Belianske lúky (PR)	Spišská Belá	KK	89,25	N
Rašelinisko Krivý kút	Spišská Belá	KK	32,00	N
Kút, cca 1 km SZ od Stráni pod Tatrami (PR)	Huncovce	KK	11,22	N
okres Levoča				
Hradská lúka	Baldovce	LE	40,00	R
Bicír	Dravce, Dlhé Stráže, Iliašovce, Levoča	LE	6,00	R
Rašelinisko Sihot' (Sihot' - smer Vyšný Slavkov)	Poľanovce	LE	2,50	R
Podhoranské (PP)	Spišský Hrhov	LE	0,46	R
Jazerec (PP)	Spišský Hrhov	LE	0,31	R
Slatina (medzi Dúbravou a Slatvinou)	Dúbrava	LE	0,30	R
Jazierko na pažiti (PP)	Spišské Podhradie	LE	0,11	R
Branisko - "recentný travertín"	Poľanovce	LE	0,06	R
okres Medzilaborce				
Mokré lúky pod Čertižným (PR)	Čertižné	ML	1,36	R
Jarciská (PR)	Roškovce	ML	0,45	R
Haburské rašelinisko (PR)	Habura	ML	1,34	N
okres Poprad				
Poš, cca 1 km Z od obce Stará Lesná (PP)	Stará Lesná, Smokovec	PP	20,82	R
Pastierske (PR)	Štrba	PP	2,93	R
Brezina, cca 500 m Z od žel. st. Vyšné Hágy (PR)	Starý Smokovec	PP	1,16	R
Rašelinisko cca 100 m V od Štrbského plesa (PR)	Starý Smokovec	PP	0,32	R
okres Prešov				
Mokrade v nive Torysy	Veľký Šariš	PO	12,00	R
Salvatorské lúky (PR)	Šindliar, Lipovce	PO	2,6765	N
okres Sabinov				
Rožkovanské rybníky pri Lipanoch	Lipany	SB	23,00	R
okres Snina				
Vodárenská nádrž Starina	Stakčín	SV	281,00	R
Ulička (PP)	Kolbasov	SV	12,00	R
Sihla	Stakčín	SV	11,00	R
Kolbasovské lúky	Kolbasov	SV	8,00	R
Bahno (PR)	Zboj	SV	2,10	R
Hypkania	Zemplínske Hámre	SV	2,09	R
Kotlík	Zemplínske Hámre	SV	1,03	R
Stinská slatina (PR)	Zboj	SV	0,92	R
Udavská slatina	Osadné	SV	0,50	R
Ďurova mláka	Zemplínske Hámre	SV	0,27	R
Hostovické lúky (PR)	Hostovice	SV	11,58	N
Slatiny pod Solišcom	Stakčín	SV	7,20	N
Podstavka	Zemplínske Hámre	SV	25,91	N

okres Stará Ľubovňa				
Plaveč - Podpílie slepé rameno	Plaveč	SL	12,00	R
Vengelský rybník	Stará Ľubovňa	SL	10,00	R
Andrejovka	Orlov	SL	1,00	R
Plavečské štrkoviská (CHA)	Eubotín, Plaveč	SL	150,00	N
okres Stropkov				
Vodná nádrž Domaša - sever	Lomné	SP	200,00	R
Driečna (CHA)	Vladiča	SP	0,50	R
okres Svidník				
Radomka (PR)	Giraltovce, Matovce	SK	15,54	R
Lúky nad Vyšnou Písanou	Vyšná Písaná	SK	15,00	R
Rakovčík	Rakovčík, Beňadikovce	SK	10,00	R
Kuchtovce – alúvium pot. Mostovka	Kečkovce	SK	10,00	R
Rašelinisko Belejovce	Belejovce, Kečkovce	SK	5,00	R
Lúky v Šivárnej	Nižný Komárnik	SK	3,00	R
Miroľská slatina (PR)	Miroľa	SK	0,96	R
Slatina pri Šarišskom Štiavniku (CHA)	Radoma	SK	0,80	R
okres Vranov nad Topľou				
Malá Domaša	Malá Domaša, Slovenská Kajňa	VT	105,00	R
Hlinianská jelšina (PR)	Hlinné	VT	12,00	R
Zárez Stravného potoka (PP)	Pavlovce	VT	4,05	R
Žipovské mŕtve rameno (PP)	Vyšný Žipov	VT	2,27	R
Kelčianska jelšina	Nová Kelča	VT	1,00	R
Zámutovská jelšina (PR)	Rudlov	VT	0,66	R
Stavenec-Čierna mláka	Pavlovce	VT	0,04	R
Veľká Domaša	Kvakovce, Holčíkovce až Lomné	VT	1 422,00	N
Petkovský potok (PP)	Petkovce	VT	6,76	N

Zdroj: KEP VÚC PSK

hraničné prechody z pohľadu správy o hodnotení sú menej rozhodujúce v porovnaní s cestnými ľahmi a železnícami, sú však na ne naviazané a na ich situovanie (predovšetkým v prípade nových prechodov) sa vo vzťahu k chráneným územiam, predovšetkým k európskej sústave chránených území budú viazať také isté podmienky individuálneho posudzovania a schvaľovania, ako pri plánoch a zámeroch cestnej a železničnej siete. To znamená, že bude potrebné už v konkrétnych prípadoch zabezpečovať proces hodnotenia podľa čl. 6.3 a 6.4 smernice Rady 92/43/EHS v nadväznosti na implementáciu v našich právnych normách (zákon o ochrane prírody a zákon EIA/SEA).

V podstate to isté sa týka aj trasovania plánovaných cyklotrás – zvlášť v územiach NATURA 2000 a zvlášť v chránených územiach národnej sústavy, nachádzajúcich sa mimo území NATURA 2000 (podľa zákona o ochrane prírody).

Všeobecne cyklotrasy (až na niektoré výnimcočné prípady) nie sú činiteľom významného negatívneho vplyvu na integritu územia.

V podmienkach Prešovského kraja ostatné druh dopravy – kombinovaná, letecká, vodná a pešia sú málo významné, pre zámery plánované v územiach európskej sústavy chránených území tiež podliehajú procesu hodnotenia v nadväznosti na zákon EIA/SEA.

V prípade vodnej dopravy, t.z. využitia na ciele vodnej turistiky (prípadne športu) sú vytypované okrem Dunajca (ktorý sa tradične využíva na splav na pltiach) rieky Topľa, Ondava, Laborec a Poprad. V prípade plánovania, resp. realizovania tohto typu vodnej dopravy potenciálne môžu byť ovplyvnené SKUEV0757 Topľa a SKUEV0758 Ondava – Topľa v úseku od Bardejovskej Novej Vsi po Giraltovce, Ondava v úseku od Nižného Orlíka po vtok do vodnej nádrže Domaša. Je potrebné pripomenúť, že uvedené vodné toky sú zároveň

v územnom systéme ekologickej stability krajiny významnými nadradenými prvkami – hydričko-terestrickými biokoridormi nadregionálneho alebo regionálneho významu.

Jednotlivé konkrétné plány a zámery stavieb s predpokladom ovplyvňovania alebo ovplyvňujúce územia súvislej európskej sústavy chránených území (Natura 2000) budú podliehať procesu hodnotenia podľa čl. 6.3 a 6.4 smernice Rady 92/43/EHS o ochrane prirodzených biotopov a voľne žijúcich živočíchov a rastlín, vychádzajúc z § 28 zákona č. 543/2002 Z.z. o ochrane prírody a krajiny v znení neskorších predpisov v spojitosti s ustanoveniami zákona č. 24/2006 Z.z. o posudzovaní vplyvov na životné prostredie a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov.

Odporúča sa hodnotenie vplyvov na územia súvislej európskej sústavy chránených území riešiť podľa Metodiky hodnotenia významnosti vplyvov plánov a projektov na územia sústavy NATURA 2000 v Slovenskej republike, ŠOP SR 2014 (ktorá sleduje tzv. primerané posúdenie vplyvov plánov a projektov na územia sústavy NATURA 2000).

To ale neznamená, že všetky plány a zámery nadväzujúce na kontakt s územím NATURA 2000 budú automaticky odmietnuté; výsledok bude závisieť od primeraného posúdenia a od relevancie splnenia stanovených podmienok, zameraných na elimináciu, minimalizáciu a kompenzáciu negatívnych vplyvov.

Schvaľovaniu budú podliehať nielen chránené územia sústavy NATURA 2000, ale aj ostatná krajina v súvislosti s vplyvmi na národnú sieť chránených území, na chránené územia vyhlásené podľa osobitných predpisov, na chránené územia vyhlásené podľa medzinárodných dohovorov a na prvky územného systému ekologickej stability, napríklad podľa zákona o ochrane prírody a krajiny, vodného zákona, zákona o lesoch, banského zákona a ī.

Vodo hospodársky chránené územia.

Podľa § 7 zákona č. 364/2004 Z. z. o vodách v znení neskorších predpisov sú predmetom ochrany vodárenské zdroje, ktorými sú útvary povrchových a podzemných vôd využívané na odbery vôd pre pitnú vodu alebo využiteľné na zásobovanie obyvateľstva pre viac ako 50 osôb, alebo umožňujúce odber vody na takýto účel v priemere väčšom ako 10 m³ za deň. Na ich ochranu sú v SR určené tri druhy ochrany, a to:

- ochranné pásmá vodárenských zdrojov,
- povodia vodárenských tokov,
- chránené vodohospodárske oblasti.

Ochranné pásmá vodárenských zdrojov.

Z územia Prešovského kraja k vodárenským zdrojom a ich ochranným pásmam patria čiastkové povodia riek Hornád a Bodrog a Správne územie povodia Visly.

Chránené vodohospodárske oblasti (CHVO).

V SR je vyhlásených 10 CHVO, ktoré sú vymedzené v zmysle § 31 zákona č. 364/2004 Z. z. o vodách v znení neskorších predpisov. Ich zoznam je uvedený v nariadení vlády SR č. 46/1978 Zb. o chránenej oblasti prirodzenej akumulácie vôd na Žitnom ostrove v znení neskorších predpisov a v nariadení vlády SR č. 13/1987 Zb. o niektorých chránených oblastiach prirodzenej akumulácie vôd.

CHVO sú územia, v ktorých sa v dôsledku priaznivých prírodných podmienok vytvárajú prirodzené akumulácie podzemných a povrchových vôd.

V Prešovskom kraji k chráneným vodohospodárskym oblastiam patria severné svahy Vihorlatských vrchov (k CHVO patria Vihorlatské vrchy ako celok).

Chránené povodia vodárenských tokov.

V SR je vyhlásených 102 vodárenských tokov, ktoré sú využívané alebo využiteľné ako vodárenské zdroje na odber pitnej vody. Ich zoznam je uvedený vo vyhláške MŽP SR č. 211/2005 Z. z., ktorou sa ustanovuje zoznam vodohospodársky významných vodných tokov a vodárenských vodných tokov.

Na území Prešovského kraja sa nachádzajú nasledujúce chránené **povodia vodárenských tokov** (poradové číslo podľa prílohy MP SR č.56/2001 Z.z., povodie vodárenského toku, lokalizácia):

Skratka VVT = vodohospodársky významný tok.

- 1 – povodie Javorinky, VVT č.3, Tatry
- 2 – povodie Lipníka, VVT č.15, Spišská Magura
- 3, 4, 5 – povodie Ľadového potoka, VVT č.16, Popradu, VVT č.17 a Veľkého Šumu, VVT č.18, Tatry
- 6 – povodie Hromadnej vody, VVT č. 21, Tatry
- 7, 8, 9 – povodie Slavkovského, VVT č. 22 a Studeného potoka, VVT č. 25, Tatry
- 10 – povodie Kežmarskej Bielej vody, VVT č. 29, Tatry
- 11 – povodie Lomnického potoka, VVT č.34, JV od Podolínsca
- 12 – povodie Jakubianky, VVT č. 37, Levočské vrchy
- 49 – povodie VVT Udava č. 494, Bukovské vrchy
- 50 – povodie VVT Cirocha č. 495 s VVT Stružnicu č. 496, Dara č. 497, Berezovec č. 948, Bukovské

vrchy s VN Starina

- 51 – povodie VVT Barnov č. 501, Beskydské predhorie – Humenské podolie, južne od Sniny
- 52 – povodie VVT Čierny potok č. 502, Beskydské predhorie – Humenské podolie, južne od Sniny
- 53 – povodie VVT Hybkaňa č. 503, sever Vihorlatských vrchov
- 56 – povodie VVT Zbojský potok č. 512, SV cíp Bukovských vrchov
- 57 – povodie VVT Ráztoča č. 513, SV cíp Bukovských vrchov
- 58 – povodie VVT Bystriansky potok č. 514, SV cíp Bukovských vrchov
- 62 – povodie Ondavy, VVT č. 528 s Rusinec č.529, Lodomirka č. 530, Zimný potok č. 531, Chotčianka č. 532, Vojtovec č. 533, Oľka č. 534, Sitnička č. 535, Mutelka č. 536, Tovarniansky potok č. 537, Ondavka č. 538, Kazimírsky potok č. 539, Ondavská vrchovina
- 63 – povodie Tople VVT č. 542 s VVT Uhliško č.541, Večný potok č. 543, Slatvinec č.545, Sveržovka č. 546, Šibská voda č.547, Tisovec č. 548, Kamenec č. 549, bezmenný prítok Tople č. 552, Koprivnička č. 553, Ondavská vrchovina a Čergov
- 64 – povodie VVT Lysá č.556, Slanské vrchy, južne od Hanušoviec nad Topľou
- 65 – povodie VVT Hermanovský potok č. 558, Slanské vrchy, južne od Hanušoviec nad Topľou
- 73 – povodie Hornádu, VVT č.611, Bystrej, VVT č.612, Tepličného potoka, VVT č. 613, Veľkej Bielej vody, VVT č. 614, Dubnice, VVT č. 615, južne od Svitu a Popradu
- 75 – Čierny potok, VVT č. 617, Hornádska kotlina, západne od Levoče
- 76 – povodie Peklisko, VVT 619, západne od Levočskej doliny
- 77 – povodie Smrdiace mláky, VVT č.621, západne od Levočskej doliny
- 90 – povodie Torysy (VVT č.652), Rovinného potoka (VVT č.653) a Olšavice (VVT č.654), Levočské Vrchy
- 91 – povodie VVT Ľutinka č. 657, Čergov
- 92 - povodie VVT Veľký potok č. 659, nad Veľkým Šarišom
- 93 – povodie VVT Pastevník č. 662, Čergov
- 94 – povodie VVT Fričovský potok č. 663, Čergov
- 96 – povodie VVT Šebastovík č. 666, Slanské vrchy, západne od Prešova
- 97 – povodie VVT Sigordský potok č. 670, Slanské vrchy, západne od Prešova

Pásma hygienickej ochrany 2.stupeň podzemných vôd.

- Belianske Tatry (nad Tatranskou kotlinou) v povodí Bielej, západne od Spišskej Belej,
- povodie Rieky v Spišskej Magure, medzi Reťovom a Lysou nad Dunajcom,
- pri Hniezdnom, západne od Starej Ľubovne,
- medzi Chmel'nicou, Hajtovkou a Matysovou, východne od Starej Ľubovne,
- v povodí Torysy a Slavkovského potoka v Levočských vrchoch, v priestore Blažobskej doliny, Tichého potoka, Brezovice a Striebornej hory
- západne pri Lipanoch, po oboch stranách nivy Torysy
- JV pri Lipanoch, po oboch stranách Torysy, zasahuje do Bachurne
- SZ, Z a J pri Sabinove po oboch stranách Torysy, zasahuje do Bachurne
- SV pri Medzilaborciach

Ochranné pásma prírodných liečivých zdrojov a/alebo prírodných zdrojov minerálnych stolových vôd.

- 1 – Baldovce – Sivá Brada
- 6 – Lipovce (Salvator)
- 10 – Nová Ľubovňa (Ľubovnianske kúpele)
- 12 – Starý Smokovec
- 29 - Sulín
- 33 – Vyšné Ružbachy (Ružbašské kúpele)
- 15 – Bardejov (Bardejovské kúpele)
- 18 – Cígeľka

Poznámka: Plošné vymedzenie ochranných pásiem stanovujú príslušné právne predpisy.

Primerané posúdenie strategického dokumentu: Generel dopravnej infraštruktúry Prešovského kraja podľa vyššie uvedenej metodiky obsahuje príloha tejto správy o hodnotení.

Primerané posúdenie je jedným z troch nástrojov vyzadovaných smernicou o biotopoch na ochranu sústavy Natura 2000:

- Prvý – proaktívny, je definovaný článkom 4 Smernice Európskeho parlamentu a Rady 2009/147/ES z 30. novembra 2009 o ochrane voľne žijúceho vtáctva (ďalej len „smernica o vtákoch“) a článkom 6.1 smernice o biotopoch, kde je upravená povinnosť prijať potrebné ochranné opatrenia pre územia

sústavy Natura 2000.

- Druhý – preventívny, je definovaný článkom 6.2 smernice o biotopoch; určuje potrebu prijatia primeraných krokov, ktoré zabránia poškodzovaniu biotopov a rušeniu druhov, pre ktoré boli územia vyhlásené.
- Tretí – reaktívny, je vlastné primerané posúdenie (podľa článku 6.3) a prípadný následný postup aplikovaný pri plánoch/projektoch, ktoré môžu mať významný vplyv na územia sústavy Natura 2000 (podľa článku 6.4 – hodnotenie alternatívnych riešení, kompenzačné opatrenia).

3. Charakteristika životného prostredia vrátane zdravia v oblastiach, ktoré budú významne ovplyvnené

Navrhované zámery rozvoja dopravnej infraštruktúry na úrovni Prešovského kraja sú rozmiestnené na celom území kraja.

Vplyvy dopravnej prevádzky (primárne i sekundárne) na zdravie obyvateľov výrazne ovplyvňuje dopravná záťaž a umiestňovanie dopravnej infraštruktúry v osídlenom území.

3.1. Dopravné zaťaženie - environmentálna regionalizácia

Environmentálne problémy v širšom zmysle slova a teda i probematika súvisiaca s vplyvmi na zdravie obyvateľov úzko súvisí s intenzitou dopravy.

Najvýraznejšie sa vplyvy dopravy na životné prostredie v našich podmienkach prejavujú v cestnej doprave. Podľa údajov EEA Kodáň sa cestná doprava zúčastňuje na 17,5 % celkových emisiách skleníkových plynov v Európe a emisie z nej sa od roku 1990 do roku 2009 zvýsili o 23 %.

Nielen intenzita cestnej dopravy, ale aj stav komunikácií vplýva cez svoju výkonnosť (schopnosť komunikácie uniesť dopravné zaťaženie) na životné prostredie a zdravie obyvateľov.

Environmentálne členenie Slovenska aktuálne vyjadruje Environmentálna regionalizácia SR, ktorú spracovala SAŽP v roku 2010. Vznikla z analýz stavu zaťaženia zložiek životného prostredia a pôsobenia rizikových faktorov v regiónoch Slovenska. Výstupom analýz je environmentálna regionalizácia SR a vyjadrenie stupňa environmentálnej kvality územia, čo sa týka kvality životného prostredia ako jedného z ukazovateľov.

Kvalita životného prostredia.

Územie Prešovského kraja v prevažnej miere leží v prostredí vysokej kvality, v údoliach väčších riek v prostredí vyhovujúcim, v niektorých sídlach a menších aglomeráciách pozdĺž riek v prostredí menej narušenom. Zvlášť sú vyčlenené okrsky kvality; sídlo Prešov a jeho blízke okolie leží v okrsku so značne narušeným prostredím.

Zdroj: SAŽP 2010, 5 bodová stupnica kvality ŽP: prostredie vysokej kvality – vyhovujúce – menej narušené – narušené – silno narušené.

Tab.13: Podiel jednotlivých stupňov environmentálnej kvality krajiny v Prešovskom kraji v roku 2005

Kraj	Plocha v km ²					Plocha v %				
	1. stupeň	2. stupeň	3. stupeň	4. stupeň	5. stupeň	1. stupeň	2. stupeň	3. stupeň	4. stupeň	5. stupeň
Bardejov	700,54	168,62	57,19	9,53	0,00	74,85	18,02	6,11	1,02	0,00
Humenné	190,14	311,38	195,82	56,92	0,00	25,21	41,28	25,96	7,55	0,00
Kežmarok	756,54	80,74	2,04	0,00	0,00	90,14	9,62	0,24	0,00	0,00
Levoča	163,89	97,73	86,60	8,94	0,00	45,89	27,36	24,25	2,50	0,00
Medzilaborce	285,92	121,46	19,96	0,00	0,00	66,91	28,42	4,67	0,00	0,00
Poprad	1 066,28	56,57	0,00	0,00	0,00	94,96	5,04	0,00	0,00	0,00
Prešov	165,21	310,52	217,57	157,55	83,60	17,68	33,23	23,28	16,86	8,95
Sabinov	343,08	80,66	53,66	5,44	0,00	71,05	16,70	11,11	1,13	0,00
Snina	571,14	145,48	74,15	13,01	0,00	71,06	18,10	9,23	1,62	0,00
St. Ľubovňa	488,51	125,23	10,01	0,00	0,00	78,32	20,08	1,60	0,00	0,00
Stropkov	220,97	146,48	21,32	0,00	0,00	56,84	37,68	5,48	0,00	0,00
Svidník	341,30	163,72	40,21	3,71	0,00	62,17	29,83	7,33	0,68	0,00
Vranov n. T.	126,30	197,28	195,91	162,96	86,83	16,42	25,65	25,47	21,18	11,29

Zdroj SAŽP

Prevzaté z ÚPN VÚC Prešovského kraja

Tab.14: Podiel obyvateľov žijúcich v jednotlivých stupňoch environmentálnej kvality krajiny v Prešovskom kraji v roku 2005

Kraj	Počet obyvateľov					% dotknutých obyvateľov				
	1. stupeň	2. stupeň	3. stupeň	4. stupeň	5. stupeň	1. stupeň	2. stupeň	3. stupeň	4. stupeň	5. stupeň
Bardejov	28 607	39 876	4 402	2 908	0	37,74	52,61	5,81	3,84	0,00
Humenné	456	10 707	14 811	38 871	0	0,70	16,51	22,84	59,94	0,00
Kežmarok	52 664	10 756	0	0	0	83,04	16,96	0,00	0,00	0,00
Levoča	2 140	7 821	21 919	0	0	6,71	24,53	68,75	0,00	0,00
Medzilaborce	3 174	9 319	175	0	0	25,06	73,56	1,38	0,00	0,00
Poprad	38 366	65 982	0	0	0	36,77	63,23	0,00	0,00	0,00
Prešov	6 435	25 783	10 593	16 803	102 168	3,98	15,94	6,55	10,39	63,15
Sabinov	20 240	13 052	20 775	0	0	37,44	24,14	38,42	0,00	0,00
Snina	5 402	7 363	26 868	0	0	13,63	18,58	67,79	0,00	0,00
St. Ľubovňa	38 725	10 129	1 830	0	0	76,40	19,99	3,61	0,00	0,00
Stropkov	4709	15 451	867	0	0	22,40	73,48	4,12	0,00	0,00
Svidník	7 014	19 508	6 784	0	0	21,06	58,57	20,37	0,00	0,00
Vranov n. T.	2 475	10 083	13 834	42 196	7 916	3,23	13,18	18,08	55,15	10,35

Zdroj SAŽP

Prevzaté z ÚPN VÚC Prešovského kraja

Regióny environmentálnej kvality.

Prešovský kraj v prevažnej mierе leží v území s regiónmi 1.environmentálnej kvality, t.z. s nenarušeným prostredím.

V území s regiónmi 2. environmentálnej kvality, t.z. s mierne narušeným prostredím leží Levoča na severnom okraji Spišského regiónu, okolie Prešova v Toryskom regióne (priamo Prešov však vytvára z tohto hľadiska samostatný okrsok so značne narušeným prostredím), Vranov nad Topľou s výbežkom severne pozdĺž Tople (Topliansky región) a Ubliansky regón.

Zdroj: SAŽP 2010, 3 bodová stupnica: regióny s nenarušeným prostredím – s mierne narušeným prostredím – so silno narušeným prostredím.

Ako je zrejmé z priloženej tabuľky „Podiel obyvateľov žijúcich v jednotlivých stupňoch environmentálnej kvality krajiny v Prešovskom kraji v roku 2005, plány dopravnej infraštruktúry na severe Prešovského kraja budú vo vyjadrení kvality životného prostredia realizované prevažne v prostredí vysokej kvality a prostredí vyhovujúcim a z hľadiska regionalizácie v regióne s nenarušeným prostredím (Tatranský regón) až mierne narušeným prostredím. Plány v regiónoch Prešovskom a Vranovskom budú realizované v prostredí, disponujúcim celou škálou prostredia od prostredia vysoko kvalitného po silno narušené, pričom vysoko kvalitné prostredie v oboch regiónoch je v porovnaní s ostatnými stupňami environmentálnej kvality malé (silnejšie sú v Prešovskom regióne 2. a 3.stupeň, vo Vranovskom 2., 3. a 4.stupeň, pričom 5. stupeň so silno narušeným prostredím nie je v oboch regiónoch zanedbateľný).

3.2. Oblasti riadenia kvality ovzdušia

Územnú zaťaženosť emisiami možno charakterizať na základe oblastí riadenia kvality ovzdušia.

Od roku 2003 je v platnosti vyhláška MŽP SR č. 705/2002 Z.z. o kvalite ovzdušia, ktorou sa vykonáva zákon o ochrane ovzdušia. Táto vyhláška okrem iného stanovuje limitné hodnoty, termíny ich dosiahnutia, medze tolerancie, priemerované obdobia a cieľové hodnoty vybraných znečistujúcich látok. Taktiež uvádzajú zoznam aglomerácií a zón, na ktoré sa člení územie Slovenskej republiky z hľadiska sledovania, hodnotenia a riadenia kvality ovzdušia.

V § 9 ods. 1 vyhlášky sa stanovujú oblasti vyžadujúce osobitnú ochranu ovzdušia, všeobecne sú to

- oblasti riadenia kvality ovzdušia,
- vymedzené časti zón alebo aglomerácií o rozlohe najmenej 50 km^2 , ak sa v nich vyskytujú pachové znečistujúce látky v koncentráciách, ktoré znepríjemňujú život obyvateľstvu,
- národné parky, chránené krajinné oblasti,
- kúpeľné miesta.

Na území Prešovského kraja sa nachádzajú, resp. do územia kraja plošne zasahujú oblasti vyžadujúce osobitnú ochranu ovzdušia:

- oblasť riadenia kvality ovzdušia pre znečistujúcu látku PM_{10} - územie mesta Prešov a obce Ľubotice,
- oblasť riadenia kvality ovzdušia pre znečistujúcu látku PM_{10} - územie mesta Vranov nad Topľou a obcí Hencovce, Kučín, Majerovce a Nižný Hrabovec,

- Tatranský národný park,
- Národný park Nízke Tatry,
- Pieninský národný park,
- Národný park Slovenský raj,
- Národný park Poloniny,
- Chránená krajinná oblasť Vihorlat,
- Chránená krajinná oblasť Východné Karpaty,
- Kúpeľné miesto Vysoké Tatry,
- Kúpeľné miesto Vyšné Ružbachy,
- Kúpeľné miesto Bardejovské kúpele.

4. Environmentálne problémy vrátane zdravotných problémov, ktoré sú relevantné z hľadiska strategického dokumentu

4.1. Všeobecné environmentálne problémy a zdravie

Doprava je jedným z určujúcich činiteľov sociálneho a ekonomickejho života štátu. Na druhej strane negatívne vplýva na životné prostredie (a jeho základňu – prírodné prostredie) a zdravie. Negatívne dopady sa charakterovo líšia počas výstavby novej alebo zásadnej údržby existujúcej dopravnej infraštruktúry a počas plnej prevádzky.

Nárast individuálnej automobilovej dopravy na úkor verejnej osobnej dopravy a presun výkonov nákladnej dopravy zo železničnej na cestnú dopravu predstavuje veľkú záťaž v životnom prostredí, vedie k upchávaniu na hlavných dopravných ťahoch a v mestách, kde sa koncentruje obyvateľstvo a jeho produkčné aktivity.

Znížené prepravné objemy verejnej osobnej dopravy vedú ku kolapsom dopravy, čoho dôsledkom sú časové a ekonomicke straty. Tento vývoj v doprave prispieva k čoraz väčšiemu zaťažovaniu životného prostredia a obytných zón emisiami škodlivých látok a hlukom z dopravnej prevádzky (Zdroj: Správa o hodnotení SD: Strategický plán rozvoja a údržby ciest II. a III. triedy, VÚD 2014).

Tak ako v celej Slovenskej republike, aj na území Prešovského kraja patria medzi rozhodujúce druhy nákladnej dopravy cestná a železničná doprava. Letecká doprava má na celkovom množstve prepraveného tovaru, ako aj na prepravnom výkone nevýznamný podiel, o vodnej preprave tovaru sa v podmienkach kraja nedá hovoriť.

Z hľadiska dlhodobej udržateľnosti dopravného systému a jeho environmentálneho nastavenia je žiaduce posilnenie postavenia predovšetkým železničnej osobnej a nákladnej dopravy a intermodálnej dopravy. Toto sa dá dosiahnuť presunom vhodných druhov prepráv a tovarov z cestnej dopravy na nedostatočne využívanú železničnú dopravu, resp. intermodálnu dopravu. Tým by sa dosiahol environmentálny efekt v súvislosti s odľahčením preťažených cestných komunikácií, vrátane zníženia nehodovosti, upchávania úsekov hlavných cestných ťahov, rýchleho opotrebovania ciest a techniky, vysokej závislosti na fosílnych palivách, dopadov na životné prostredie. Všeobecne doprava na zdravotný stav obyvateľstva vplýva negatívne predovšetkým z hluku, z emisií znečisťujúcich látok, hluku a z hľadiska nehodovosti.

Hluk.

Z hľadiska bezprostredného vnímaného pôsobenia je najvýznamnejším faktorom hluk z dopravy. Doplácajú na to územia lokalizované tesne pri exponovaných dopravných trasách.

Odborné zdravotné pramene udávajú hranicu 65 dB, pri ktorej začína trpieť vegetatívny nervový systém.

Kritériami zaťaženia hlukom sa zaobráva vyhláška MZ SR č. 549/2007 Z.z., ktorá stanovuje podrobnosti o prípustných hodnotách hluku, infrazvuku a vibrácií a o požiadavkach na ich objektivizáciu v životnom prostredí. Vyhláška vo vonkajšom priestore v obytnom území v okolí diaľnic, ciest I. a II. triedy, miestnych komunikácií s hromadnou dopravou, železničných dráh, letísk stanovuje najvyššie prípustné ekvivalentné hladiny hluku:

Cez deň (6,00 – 18,00) pre pozemnú a vodnú dopravu, železničnú a leteckú zhodne 60 dB.

Večer (18,00 – 22,00) pre všetky druhy dopravy zhodne 60 dB. V noci (22,00 – 6,00) pre pozemnú a vodnú dopravu 50 dB, železničnú 55 dB, leteckú 50 dB.

Emisie.

Výfukové plyny z motorových vozidiel obsahujú viac stoviek chemických látok v rôznych koncentráciách, s rôznymi účinkami na zdravie (niektoré majú karcinogénne účinky), niektoré sú nebezpečné už v stopových množstvach.

Naviac vplyvmi dopravy motorových vozidiel sa do ovzdušia a teda do dýchacích orgánov obyvateľstva dostávajú rôznorodé prachové časticie, negatívne pôsobiace na dýchacie a potom aj na iné orgány ľudského tela (prach z trenia z vozovky, z brzdových obložení a ī.).

Limitné koncentrácie znečistujúcich látok v ovzduší stanovuje vyhláska MPŽPRR SR č. 360/2010 Z.z. o kvalite ovzdušia.

Pri výstavbe dopravnej infraštruktúry a následne jej plnej prevádzky vystupujú do popredia viaceré environmentálne problémy, ktoré je potrebné riešiť ešte v predprojektovej príprave a počas projektovania, čiastočne aj počas výstavby (záleží na kvalite predprojektovej prípravy a projektovania) a čiastočne aj počas prevádzky.

Vypracovaný Generel dopravnej infraštruktúry PSK pri dodržaní platnej legislatívy a zohľadnení podmienok hodnotenia vplyvov na verejné zdravie nepredstavuje negatívny vplyv na verejné zdravie. Cieľom GDI je výstavba nových, prekládky začažených, rekonštrukcie a zlepšenia existujúcich dopravných trás, dobudovanie obchvatov ako aj cyklotrás. Realizáciou vypracovaného dokumentu by malo dôjsť k zlepšeniu zdravotného stavu obyvateľov Prešovského samosprávneho kraja.

Významné environmentálne problémy súvisiace s výstavbou a prevádzkou dopravnej infraštruktúry.

Významné environmentálne problémy súvisiace s výstavbou dopravnej infraštruktúry.

- Záber poľnohospodárskej pôdy a lesných pozemkov,
- s predchádzajúcim problémom súvisiaci zánik alebo redukcia biotopov,
- fragmentácia krajiny a bariérový efekt,
- ovplyvňovanie chránených území národnej siete a európskej sústavy chránených území,
- iniciovanie prenikania inváznych druhov rastlín, prípadne živočíchov,
- ovplyvnenie vodných zdrojov,
- vplyvy na zdravie a pohodu života.

Významné environmentálne problémy súvisiace s prevádzkou dopravnej infraštruktúry.

- Spotreba prírodných zdrojov – energií,
- znečisťovanie ovzdušia,
- produkcia emisií skleníkových plynov,
- tvorba hluku (synergický a kumulatívny účinok súvisiaci so znečisťovaním ovzdušia),
- stály bariérový efekt pre migračné koridory vo fragmentovanej krajine.

Špecifické environmentálne problémy cestnej dopravy.

- Vysoký podiel emisií znečisťujúcich látok z cestnej dopravy,
- ohrozenie dopravnej infraštruktúry geodynamickými javmi (predovšetkým zosuvmi).

Bariérový efekt dopravných stavieb sa zvyšuje v súvislosti so zvýšením intenzity dopravy a zvýšenej prejazdovej rýchlosťi. Dochádza tým k riziku kolízii zveri s motorovými vozidlami pri lokálnej migrácii za potravou a teda k fyzickému úbytku jedincov. Relativne často sú usmrčované zajac, chrček, hraboš, lasica, jež, jelenia a srnčia zver, sviňa divá, vydra, bobor, medveď. Najčastejšie dochádza ku kolíziám živočíchov s automobilmi v miestach križovania migračných koridorov.

K najčastejším kolíziam predovšetkým väčších druhov cicavcov s motorovými vozidlami dochádza v úsekoch ciest v lesných komplexoch, v mozaikovitých komplexoch lúk a lesných porastov.

Známe je usmrcovanie veľkého množstva obojživelníkov pravidelne migrujúcich v reprodukčnom období zo zimovísk do vodných nádrží a prírodných mokradí (predovšetkým ropuch a skoranov). Bez špeciálnych technických opatrení (podchody, navádzacie steny a pod.) sú straty pre miestne populácie likvidačné.

Pri nových stavbách dopravnej infraštruktúry, ale aj pri opravách a úpravách napríklad ciet II. a III. triedy je potrebné zosúladiť tieto aktivity s požiadavkami ochrany životného prostredia. Musia byť realizované spôsobom, ktorý predstavuje minimálny negatívny vplyv na ekosystémy a biodiverzitu.

Na kondíciu a zdravý vývoj voľne žijúcich živočíchov stresovo pôsobia hluk z dopravy, svetelné efekty. Najmä na bezstavovce a rastlinné druhy nepriaznivo pôsobia exhaláty z dopravy, prašnosť prostredia, posypávanie ciest v zimnom období neinertnými posypovými materiálmi.

Hlukové a svetelné začaženie okolia ciest bude pôsobiť rušivo na voľne žijúce živočíchy. Prejavuje sa stresový vplyv dopravného ruchu na kondíciu a reprodukčný potenciál živočíšnych druhov. Pozorovateľne sú zmeny správania pod vplyvom stresu. Medzi ďalšie negatíva ovplyvňujúce rastové a vývinové procesy rastlinných a živočíšnych druhov patria exhaláty z dopravy, prašnosť prostredia, chemické látky z posypových solí.

K degradácii biotopov pôvodných rastlín a živočíchov dochádza sekundárnym šírením nepôvodných inváznych druhov pozdĺž komunikácií.

Zvlášť citlivé na vplyvy z výstavby, modernizácie existujúcich ciest, podstatných opráv a údržieb sú vodné ekosystémy. Aplikovaním technických úprav sú poškodzované až degradované nielen porasty drevín a bylín viazané na vodné biotopy (brehové porasty), ale vodné biotopy ako také. Vodné biotopy sú poškodzované až likvidované pri preložkách ciest, regulácii technickými metódami, pri zrýchlení prietokov, strácajú sa neresiská, zhoršuje sa migrácia rýb, pri stavbách sa mení sedimentačné dno tokov.

5. Environmentálne ciele vrátane zdravotných cielov zistených na medzinárodnej, národnej a inej úrovni, ktoré sú relevantné z hľadiska strategického dokumentu, ako aj to, ako sa zohľadnili počas prípravy strategického dokumentu

Strategické dokumenty EÚ a SR v častiach týkajúcich sa ochrany a tvorby životného prostredia a zdravia sú podkladom rámca pre hodnotenie vplyvov strategického dokumentu.. Okrem dopravnej obsluhy ide predovšetkým o zdravotný stav obyvateľov, o ochranu ovzdušia, ochranu obyvateľov pred hlukom a inými rizikovými faktormi a ochranu prírody.

5.1. Strategické dokumenty Európskej únie

Na vytváraní rámca súčasnej politiky EÚ v uvedenej oblasti sa podielajú predovšetkým dokumenty:

- Európa 2020: Stratégia pre inteligentný, udržateľný a inkluzívny rast (2010),
- Biela kniha - Plán jednotného európskeho dopravného priestoru - vytvorenie konkurencieschopného dopravnému systému efektívne využívajúceho zdroje (2011).
- Biela kniha - Adaptácia na zmenu klímy: Európsky rámec opatrení.
- Stratégia EÚ v oblasti biodiverzity do roku 2020 (*An EU biodiversity strategy to 2020*).

Európa 2020: Stratégia pre inteligentný, udržateľný a inkluzívny rast (2010).

Stratégiu prijali v roku 2010. Vytýčila si cieľ vymaniť sa z krízy a pripraviť hospodárstvo Európskej únie na nasledujúce desaťročie. Jeden z kľúčových cielov na zabezpečenie inteligentného, udržateľného a inkluzívneho rastu, týkajúceho sa odvetvia hospodárstva a dopravy je cieľ „20/20/20“, predovšetkým zameraný na dopady zmeny klímy: znížiť emisie skleníkových plynov o minimálne 20 % v porovnaní s úrovňami z roku 1990; zvýšiť podiel obnoviteľných zdrojov energie na konečnej spotrebe energie o 20 % a zvýšiť energetickú účinnosť o 20 %.

Z cielov vyplývajú pre členské štáty v oblasti dopravy tieto úlohy:

- Vyvinúť inteligentné, dokonalejšie a plne prepojené infraštruktúry v oblasti dopravy a energetiky a využívať v plnej miere informačné a komunikačné technológie,
- zabezpečiť v rámci základnej siete EÚ koordinované vykonávanie projektov v oblasti infraštruktúry, ktoré významne prispejú k efektívite celého systému dopravy EÚ,
- zamierať sa na mestský rozmer dopravy, ktorý výrazne prispieva k dopravnému preťaženiu a produkcií emisií.

V rámci stratégie hlavnou iniciatívou je iniciatíva „Európa efektívne využívajúca zdroje“, ktorej cieľom je vytvoriť rámec pre politiky na podporu posunu smerom k nízkouhlíkovému a zdrojovo efektívному hospodárstvu.

V súlade s uvedenou hlavnou iniciatívou je zásadným cieľom európskej dopravnej politiky pomôcť vytvoriť systém, ktorý podporuje európsky hospodársky pokrok, posilňuje konkurencieschopnosť a ponúka vysoko kvalitné služby mobility, pričom efektívnejšie využíva zdroje. V praxi je potrebné, aby doprava využívala menej energie a navyše ju získavala z ekologickejších zdrojov, aby lepšie využívala modernú infraštruktúru a znižovala svoj negatívny vplyv na životné prostredie a zásadné prírodné zdroje, akými sú voda, pôda a ekosystémy. Obmedzenie mobility pritom nie je riešením.

Biela kniha - Plán jednotného európskeho dopravného priestoru - vytvorenie konkurencieschopného dopravnému systému efektívne využívajúceho zdroje (2011).

Biela kniha s výhľadom do roku 2050 obsahuje 40 iniciatív na dosiahnutie konkurencieschopného dopravnému systému efektívne využívajúceho zdroje. Do popredia kladie potrebu zjednotenia dopravných systémov východnej a západnej časti Európy a tiež potrebu znižovania závislosti od ropy.

Víziou je dosiahnutie 60 % zníženia emisií skleníkových plynov v kontexte rozrastajúcej sa dopravy a podpory mobility.

Biela kniha - Adaptácia na zmenu klímy: Európsky rámec opatrení.

Biela kniha stanovuje rámec na zmiernenie možných dôsledkov zmeny klímy na EÚ. Na riešenie problémov so zmenou klímy je potrebné aplikovať dva spôsoby reagovania; V rámci tzv. zmierňovacích opatrení je potrebné znížiť naše emisie skleníkových plynov a v rámci adaptačných opatrení okrem zvládnuť nevyhnuteľné následky.

V súvislosti s požiadavkami na zvýšenie odolnosti existujúcej dopravnej infraštruktúry je potrebná spoločná a koordinovaná koncepcia, podľa ktorej projekty v oblasti infraštruktúry, ktoré sú finančne podporované z prostriedkov EÚ, by mali zohľadňovať aspekt odolnosti voči zmene klímy.

Stratégia EÚ v oblasti biodiverzity do roku 2020 (An EU biodiversity strategy to 2020)

S rozvojom dopravnej infraštruktúry bezprostredne súvisí hlavný cieľ stratégie: Zastaviť zhoršovanie stavu všetkých druhov a biotopov, na ktoré sa vzťahujú právne predpisy EÚ o prírode a dosiahnuť výrazné a merateľné zlepšenie ich stavu do roku 2020, aby v porovnaní so súčasnými posúdeniami: 1. o 100 % viac posúdení biotopov a o 50 % viac posúdení druhov v rámci smernice o biotopoch vykazovalo zlepšený stav ochrany; a 2. o 50% viac posúdení druhov v rámci smernice o vtákoch vykazovalo bezpečný alebo zlepšený stav.

5.2. Strategické dokumenty a legislatíva na národnej úrovni

Na vytváraní rámca súčasnej politiky EÚ v uvedenej oblasti sa podielajú predovšetkým dokumenty:

Stratégia, zásady a priority štátnej environmentálnej politiky (1993) 21 (schválená uznesením NR SR č. 339/1993 a uzneseniami vlády SR č. 619/1993, 894/1993 a 531/1994).

Vo vzťahu k doprave sú z politiky v súčasnosti relevantné tieto zásady:

- Zmodernizovanie dopravy, zníženie jej negatívnych vplyvov na ŽP odľahčením niektorých zaťažených komunikácií;
- zníženie emisií v súlade s medzinárodnými dohovormi;
- širšie uplatnenie pohonných látok a druhov dopravy neznečistujúcich životné prostredie (napr. plyn, elektrina, bezolovnatý benzín);
- zavedenie opatrení na podporu zadržiavania vody a spomalenie odtoku najmä z povodí deficitných oblastí;
- zníženie vplyvu hluku, zdraviu škodlivých žiareni, vibrácií, elektromagnetického poľa a tepelného znečistenia na ľudí na prípustnú mieru;
- zastavenie procesu znižovania biologickej rôznorodosti, vypracovanie a realizácia záchranných programov vybraných ohrozených druhov fauny a flóry; vypracovanie Národnej stratégie ochrany biodiverzity, udržanie a zlepšenie stavu osobitne chránených území.

Národná stratégia rozvoja cyklistickej dopravy a cykloturistiky v Slovenskej republike

Základným smerovaním, víziou cyklostrategie je uznanie cyklistickej dopravy ako rovnocenného druhu dopravy a jej integrácia s ostatnými druhami dopravy, ako aj zlepšenie vnímania cyklistov ako plnohodnotných účastníkov cestnej premávky.

Súčasťou vízie je tiež výrazné posilnenie cykloturistiky ako dôležitého segmentu cestovného ruchu s veľkým potenciáлом najmä pre vidiecke oblasti, ich rozvoj, zvýšenie zamestnanosti a konkurencieschopnosti, teda ich trvalo udržateľný rozvoj.

V súlade so základnou víziou Cyklostrategie a v snahe priblížiť sa okolitým európskym krajinám je potrebné urobiť všetko potrebné pre to, aby sme do roku 2020 dosiahli 10 % - ný podiel cyklistickej dopravy na celkovej deľbe dopravnej práce.

Pri tvorbe environmentálnych cieľov strategického dokumentu a posudzovaní v rámci SEA boli zohľadnené **d'alejšie národné strategické dokumenty:**

- Zásady štátnej pôdnej politiky, 2001(schválené uznesením vlády SR č. 1141/2001);
- Aktualizovaná surovinová politika SR pre oblasť nerastných surovín, 2004 (schválená uznesením vlády SR č. 722/2004);
- Koncepcia vodohospodárskej politiky SR do roku 2015 (2006);
- Vodný plán Slovenska, 2009 (záväzná časť Vodného plánu schválená nariadením vlády SR č. 279/2011 Z. z.);
- Stratégia pre redukciu PM10, 2012 (schválená uznesením vlády SR č. 77/2013);
- Národná stratégia ochrany biodiverzity na Slovensku, 1997 (schválená uznesením vlády SR č. 231/1997);
- Národný environmentálny akčný program II., (NEAP II, 1999);
- Koncepcia ochrany prírody a krajiny, 2006 (schválená uznesením vlády SR č. 471/2006);
- Aktualizovaný Program starostlivosti o mokrade Slovenska na roky 2008 - 2014 (schválený uznesením vlády SR č. 848/ 2007);
- Aktualizovaný akčný plán pre implementáciu Národnej stratégie ochrany biodiverzity na Slovensku pre roky 2003 - 2010 (schválený uznesením vlády SR č. 1209/2002);

- Aktualizovaná národná stratégia ochrany biodiverzity pre roky 2012 - 2020 (návrh);
- Národný program reforiem 2013;

IV. Základné údaje o predpokladaných vplyvoch strategického dokumentu vrátane zdravia

1. Pravdepodobne významné environmentálne vplyvy na životné prostredie a vplyvy na zdravie

V Prešovskom kraji sú hodnotené plány a zámery realizácie nových ciest, prepojení, obnov doteraz nefunkčných (z rôznych príčin), rekonštrukcie ciest. Až na výnimky hodnotené prognózované projekty by nemali mať zásadný vplyv, pretože (s výnimkou nových ciest a nových prepojení) rekonštrukcie a obnovy sa plánujú realizovať väčšinou na existujúcich telesách cestných komunikácií, a teda by nemali výrazne zasahovať do okolitej prírody (opäť výnimku tvorí „staronová“ cestná sieť v bývalom Vojenskom obvode Javorina v Levočských vrchoch (CHVÚ Levočské vrchy)). Podobne sa to týka aj železničných tratí.

Táto časť je venovaná identifikácii potenciálnych vplyvov dopravy na rozhodujúce zložky, resp. prvky životného prostredia:

- vplyv na obyvateľstvo (osídlené územie)
- vplyv na zdravie ľudí
- vplyv na horninové prostredie
- vplyv na ložiská nerastných surovín
- vplyv na ovzdušie
- vplyv na klimatické pomery
- vplyv na pôdu
- vplyv na vodné pomery
- vplyv na biotu
- vplyv na biodiverzitu
- vplyv na chránené územia
- vplyv na krajinu – územný systém ekologickej stability
- vplyv na krajinu – kultúrne a historické hodnoty

Cieľom analýzy je identifikovať významné vplyvy, ktoré sú rozhodujúce pre posudzovanie na úrovni strategického dokumentu a komplexne ich vyhodnotiť. Súčasťou hodnotenia sú charakterové skupiny vplyvov, v ktorých je identifikovaný charakter vplyvu podľa kritérií:

- vplyv výstavby a prevádzky
- vplyv primárny, sekundárny
- vplyv kumulatívny
- vplyv synergický
- vplyv dočasný, trvalý
- vplyv pozitívny, negatívny, indiferentný
- vplyv zmierniteľný, obtiažne zmierniteľný, nezmierniteľný
- menej významný, významný – s možnou väzbou na možnosti zmierniteľnosti, t.z. na uplatnenie postupov, metód a spôsobov, ktoré sú adekvátnie zmeniť významné vplyvy na menej významné.

1.1. Vplyvy na rozhodujúce problémové okruhy zložiek a prvkov životného prostredia

Vplyvy na horninové prostredie (vrátane geodynamických javov):

Vplyv výstavby - primárny, trvalý, indiferentný, nezmierniteľný, menej významný.

Vplyv prevádzky - nulový.

Vplyvy na ložiská nerastných surovín:

(len v prípade, keď prvak infraštruktúry zasahuje do územia ložiska):

Vplyv výstavby – primárny a sekundárny, dočasný alebo trvalý, negatívny, obtiažne zmierniteľný až nezmierniteľný, menej významný až významný (všetko podľa povahy suroviny).

Vplyv prevádzky – dtto.

Vplyvy na ovzdušie:

Vplyv výstavby – primárny, kumulatívny, synergický, dočasný, negatívny, obtiažne zmierniteľný, významný.
Vplyv prevádzky – primárny, kumulatívny, trvalý, negatívny, obtiažne zmierniteľný až zmierniteľný, významný.

Vplyvy na klimatické pomery:

Vplyv výstavby – sekundárny, kumulatívny a synergický, dočasný, negatívny až indiferentný, zmierniteľný, významný až menej významný (podľa dĺžky líniovej stavby a technickej obtiažnosti realizácie v krajinе).
Vplyv prevádzky – primárny, kumulatívny a synergický, trvalý, negatívny, obtiažne zmierniteľný, významný.

Vplyvy na pôdu:

Vplyv výstavby – primárny, trvalý, negatívny, nezmierniteľný, významný.
Vplyv prevádzky – trvalý, negatívny, zmierniteľný, menej významný.

Vplyvy na vodné pomery:

Vplyv výstavby – primárny, kumulatívny, synergický, dočasný, negatívny, zmierniteľný až obtiažne zmierniteľný, menej významný.
Vplyv prevádzky – sekundárny, kumulatívny, synergický, trvalý, negatívny, zmierniteľný, menej významný až významný.

Vplyvy na biotu - flóru, faunu, biotopy:

Vplyv výstavby – primárny, dočasný i trvalý (podľa druhu a jeho hybnosti), negatívny, nezmierniteľný, významný.
Vplyv prevádzky – primárny i sekundárny, trvalý, negatívny, zmierniteľný až obtiažne zmierniteľný, významný.

Vplyvy na biodiverzitu:

Vplyv výstavby – primárny, trvalý, negatívny, zmierniteľný až obtiažne zmierniteľný (u niektorých druhov bioty nezmierniteľný), významný.
Vplyv prevádzky – primárny, trvalý, negatívny, zmierniteľný, významný.

1.2. Vplyvy na rozhodujúce problémové okruhy chránených území národnej siete a siete NATURA 2000

Vplyvy na chránené územia

(chránené územia a chránené objekty národnej siete, súvislá európska sústava chránených území, územia a objekty chránené podľa medzinárodných dohovorov a územia chránené podľa národných osobitných predpisov):

Vplyv výstavby (za predpokladu, že plánovaná akcia nevchádza do chráneného územia, ale je trasovaná vedľa vo vzdialosti, dovoľujúcej ovplyvňovanie) – primárny, dočasný, negatívny, zmierniteľný, menej významný až významný.

Vplyv výstavby (za predpokladu, že plánovaná akcia vchádza do chráneného územia) – primárny, dočasný, negatívny, obtiažne zmierniteľný až nezmierniteľný, významný.

Vplyv prevádzky (za predpokladu, že prvok infraštruktúry nevchádza do chráneného územia, ale je trasovaná vedľa vo vzdialosti, dovoľujúcej ovplyvňovanie) – primárny, kumulatívny, synergický, trvalý, negatívny, zmierniteľný, menej významný až významný.

Vplyv prevádzky (za predpokladu, že prvok infraštruktúry vchádza do chráneného územia) – primárny, kumulatívny, trvalý, negatívny, nezmierniteľný až obtiažne zmierniteľný, významný.

Vplyvy na krajinu – územný systém ekologickej stability:

Vplyv výstavby – primárny, dočasný i trvalý, negatívny, obtiažne zmierniteľný až nezmierniteľný, menej významný až významný.

Vplyv prevádzky – primárny, trvalý, negatívny, zmierniteľný, menej významný až významný (podľa povahy a funkcie prvkú ÚSES).

Vplyvy na krajinu – kultúrne a historické hodnoty

(ked' stavba ovplyvňuje priamo i nepriamo kultúrno-historické pamiatky alebo historickú štruktúru krajiny):

Vplyv výstavby – primárny (alebo sekundárny), dočasný, negatívny (alebo indiferentný), nezmierniteľný, menej významný až významný.

Vplyv prevádzky – primárny (alebo sekundárny), trvalý, negatívny (alebo indiferentný), zmierniteľný, menej významný až významný.

2. Vplyvy strategického dokumentu v okresoch ako východisko opatrení na odvrátenie, zníženie alebo zmiernenie negatívnych vplyvov

Nižšie uvádzame výber zámerov (plánov a projektov) zo zoznamu v kapitole III.Odporúčania na str. 90 v Koncepte návrhu – Územnej prognóze Generelu dopravnej infraštruktúry Prešovského kraja, ENVIO Prešov, máj 2015.

Zo zoznamu sú extrahované zámery (plány a projekty) v kontakte s chránenými územiami, ktoré určitým spôsobom a v určitem rozsahu budú alebo pravdepodobne budú ovplyvňovať predovšetkým chránené územia európskej sústavy chránených území (t.z. územia európskeho významu, zóny územia európskeho významu a chránené vtácie územia), ale aj chránené územia národnej siete, prípadne územia chránené podľa osobitných predpisov.

Znenie jednotlivých aktivít a ich čislovanie sú prevzaté z Konceptu Územnej prognózy Generelu dopravnej infraštruktúry Prešovského kraja, ENVIO Prešov, máj 2015, z kapitoly III.Odporúčania (str. 91 – 107). Odporúčania sa týkajú viacerých druhov dopravy (i statickej) – cestnej, železničnej, kombinovanej, leteckej, vodnej, cyklistickej a cykloturistickej, pešej a hraničným prechodom.

Kontakty aktivít s územiami európskej sústavy chránených území a aj s chránenými územiami národnej sústavy sú v zozname vyznačené výraznými písmenami.

Z hľadiska možného ovplyvňovania životného prostredia vo vzťahu k európskej sústave chránených území v Prešovskom kraji ľažiskové druhy dopravy sú cestná a železničná.

Cestná doprava.

Okres Bardejov

5.2.1. Dobudovať úsek cesty I/77 Lubotín - Obručné - Bardejov - Nižná Polianka na kategóriu C 11,5/80 s územnou rezervou sídiel Lenartov, Maďarov, Gerlachov, Tarnov, Rokytov a Bardejov (juhozápadný obchvat centra).

Kontakt s ÚEV Čergov v úseku Lenartov – Gerlachov a s ÚEV Horný tok Tople v úseku Maďarov – Gerlachov - Kružľov.

5.2.2. Rekonštruovať cestu I/77 v úseku Bardejov - Svidník, s územnou rezervou obchvatu sídiel Bardejov - časť Dlhá Lúka, Zborov, Smilno, Nižná Polianka.

Kontakt s ÚEV Ondava v úseku Nižný Orlík – Svidník.

5.2.3. V úseku cesty I/77 Nižná Polianka – Svidník dobudovanie na kategóriu C 11,5/80, v úseku Nižný Orlík - Svidník na MZ – 14/80.

Kontakt s ÚEV Ondava v úseku Nižný Orlík – Svidník.

Okres Humenné

5.3.1. Cestné prepojenie v úseku Prešov - Ubla rýchlosťou cestou(R 9) – návrh po roku 2030.

Kontakt s CHVÚ Laborecká vrchovina a ÚEV Ublianka.

5.3.3. Cesta I/74 Humenné – Ubla zmeniť na šírkový parameter 11,5 m.

Kontakt s CHVÚ Laborecká vrchovina a ÚEV Ublianka pri Ubli.

5.3.6. Cestné obchvaty obcí po trase štátnej cesty Humenné - Snina – Ubla.

Kontakt s CHVÚ Laborecká vrchovina a s CHVÚ Bukovské vrchy.

5.3.8 Cesta II/567 v úseku Nižná Jablonka - Hostovice v priebežnej trase cez okres Humenné bude v plnej dĺžke plniť medziokresnú dopravnú funkciu v prepojení miest Medzilaborce a Snina s úpravou v kategórii C 9,5/70.

Kontakt s CHVÚ Laborecká vrchovina a SKUEV0386 Hostovické lúky.

5.3.9. Preložka cesty III/55813 v priestore Podskalka v úseku od napojenia tejto preložky cesty na cestné prepojenie Lipníky – Ubla (preložka I/74) v križovatke v lokalite Krámová po kataster obce Ptičie a jej rekonštrukcia v priebehu katastrom obce Ptičie v jeho súčasnej trase po odbočku do obce Ptičie a rekonštrukcia nadvážujúceho úseku cesty III/558014 v kategórii štvorpruhovej cesty II. triedy, do nástupného priestoru Tematického zábavného parku Vtácie údolie.

Kontakt s SKUEV0206 Humenská, SKUEV0050 Humenský Sokol a CHVÚ Vihorlat.

5.3.10. Rekonštrukcia cesty III/55813 v úseku odbočka Ptičie – Porúbka v kategórii C 7,5/60 za účelom posilnenia rekreačných aktivít v záujmovom území Vtácie údolie.

Kontakt s CHVÚ Vihorlat.

- 5.3.11. Preložku cesty III/55813 v úseku okolo lokality Podskalka (malý obchvat západným smerom od osady Podskalka).

Kontakt s SKÚEV 0050 Humenský Sokol a s CHVÚ Vihorlat.

- 5.3.13. Preložka cesty III/55813 v úseku okolo lokality Podskalka podľa schváleného územného plánu mesta Humenné (za účelom zvýšenia bezpečnosti cestnej premávky a bezproblémového prístupu k zariadeniu PSK - Centrum sociálnych služieb Garden Humenné, Ptičie 158, i z dôvodu posilnenia rekreačných aktivít v atraktívnych lokalitách obcí Ptičie, Chlmec a Porúbka).

Kontakt s CHVÚ Vihorlat, so SKÚEV0050 Humenský Sokol a so SKÚEV0206 Humenská.

- 5.3.14. Preložku cesty III/5587 - Brestovská cesta v úseku severnej časti k.ú. Humenné.

Kontakt so SKUEV0205 Hubková.

- 5.3.15. Cestné prepojenie rekreačného priestoru Chlmec (lyžiarsky areál Ski park so strediskom rekreácie a cestovného ruchu v časti Zemplínskej Šíravy) rekonštrukciou účelovej neverejnej lesnej komunikácie Porúbka – Vinné s následnou zmenou na cestu minimálne III. triedy.

Kontakt s CHVÚ Vihorlat (presekáva).

Okres Kežmarok

preložka št. cesty I/67 - južne od zastavaného územia v obci Stará Lesná (doteraz bola pripravovaná preložka cesty trasovaná súbežne so železnicou - severne od zastavaného územia obce).

V ochrannom pásme TANAP.

- 5.4.6. V rámci hlavných dopravných sieti pre turistickú dopravu akceptovať trasu Kežmarok - Ruskinovce - Levoča - Spišská Nová Ves - Košice, ako cestu I., resp. II. triedy (II/533).

Kontakt s CHVÚ Levočské vrchy.

- 5.4.7. Prepojenie ciest I/67 Ždiar – III/5422 Veľká Franková – II/542 Spišské Hanušovce ako cesta III. triedy v kategórii C 7,5/60 ako trasu pre turistickú dopravu v línii V. Tatry – Zamagurie.

Časť v ochrannom pásme TANAP.

- 5.4.11. Obnoviť bývalú štátну cestu Kežmarok, Levoča, cez kat. územie Ruskinovce v bývalom Vojenskom obvode Javorina, ako cestu II. triedy, ako prepojenie Levočských Vrchov (II/533).

Kontakt: Pozri višie 5.4.6.

- 5.4.12. Prepojiť mesto Kežmarok s mestom Levoča systémom ciest II. triedy cez bývalý vojenský priestor Javorina.

Kontakt: CHVÚ Levočské vrchy.

- 5.4.13. Riešiť dopravnú obsluhu územia zaniknutého vojenského obvodu Javorina podľa výsledkov prerokovania piatich urbanistických štúdií Javorina obstaraných PSK.

Kontakt: CHVÚ Levočské vrchy.

- 5.4.14. Riešiť dopravnú obsluhu bývalého VO Javorina z okolitých miest a obcí.

Kontakt: dtto ako vyšie 5.4.12 a 5.4.13.

- 5.4.15. Cestu II/533 ponechať v pôvodnej trase Levoča – Ruskinovce, s pôvodnými šírkovými parametrami a navrhnutú cestu III. triedy sever – juh Levoča – Stará Ľubovňa (III/54340), východ – západ Kežmarok – Lipany (III/018168) a prepojenie obce Zaľubica a Ihlany (III/5338).

Kontakt: CHVÚ Levočské vrchy, prepojenie obcí Eubica (Zaľubica) – Ihlany priestor nefragmentuje.

- 5.4.18. Prepojiť Kežmarok - Levoča, cestou III. triedy cez Tvarožnú, ktorá susedí v Vlkovcami.

Kontakt s CHVÚ Levočské vrchy.

- 5.4.19. Prepojiť obec Vlkovce (KK) s obcou Dlhé Stráže (LE) (III/018163).

Kontakt s CHVÚ Levočské vrchy.

- 5.4.20. Predĺženie cesty III/06724 do komplexu klimatických kúpeľov navrhovaných severozápadne od obce Malý Slavkov a jej napojenie na preložku I/67 v mimoúrovňovej križovatke.

V ochrannom pásme TANAP.

- 5.4.21. Na východnej a západnej hranici katastra Huncovce, v jeho severnej časti, rešpektovať investičné zámery obce Veľká Lomnica a obce Malý Slavkov, s požiadavkou ich dopravného a technického prepojenia cez riešené územie.

V ochrannom pásme TANAP.

- 5.4.23. Obchvat Veľkej Lomnice na ceste II/540 v smere na Tatranskú Lomnicu v šírkovom usporiadani tak, aby bol v súlade s usporiadáním v katastrálnom území Tatranská Lomnica (dvoj pruh, alebo štvorpruh).

V ochrannom pásme TANAP.

- 5.4.24. Dopravné prepojenie obce Mlynčeky s okolitými podtatranskými obcami smerom z obce Mlynčeky smerom na Vysoké Tatry (Cesta slobody). Účelová komunikácia III/06726 Mlynčeky - Tatranská Lomnica bola v r. 1989 vyradená zo siete štátnych ciest.

V TANAP v SKÚEV0307 Tatry.

5.4.25. Prepojiť obec Stráne pod Tatrami a miestnu časť mesta Vysoké Tatry – Kežmarské Žľaby (III/5378).

V TANAP v SKÚEV0307 Tatry, časť v ochrannom pásme TANAP.

5.4.26. Preložka úseku cesty III/067026 v obci Rakús vo východnej časti obce.

V ochrannom pásme TANAP.

5.4.27. Prepojenie cestou III. triedy z obce Lendak — Tatranskej ulice smerom na „Šarpanec“ v katastrálnom území mesta Spišská Belá v mieste pôvodnej trasy lesnej železnice.

Kontakt so SKUEV0144 Belianske lúky a SKUEV0333 Beliansky potok.

5.4.28. Rekonštruovať cestu III/5424 z obce Matiašovce do obce Zálesie.

V ochrannom pásme PIENAP.

5.4.30. Prepojenie ciest I/67 Ždiar - III/5422 Veľká Franková -II/542 Spišské Hanušovce ako cesta III. triedy v kategórii C 7,5/60 ako trasu pre turistickú dopravu v líniu V. Tatry – Zamagurie.

Pozri više 5.4.7.

5.4.34. Prepojiť obec Osturňa s obcou Lapszanka (PL).

Kontakt so SKUEV0335 Malé Osturnianske jazerá, SKUEV0712 Osturniansky potok, SKUEV0334 Veľké Osturnianske jazero.

5.4.35. Prepojiť Ľubické kúpele – Tichý Potok.

Kontakt: Fragmentácia CHVÚ Levočské vrchy.

V súčasnosti úcelová lesná cesta, v úseku Blažovská dolina – Tichý Potok sa nachádza v budúcom

2.pásme hygienickej ochrany vodného zdroja - budúcej Vodárenskej nádrži Tichý Potok.

Okres Levoča

5.5.4. Cesta II/533 v úseku križovatka D1 Levoča - Spišská Nová Ves s územnou rezervou na súbežnú preložku v kategórii C 11,5/80 s funkciou napojenia dvoch okresných sídiel na diaľnicu D1 a mesto Levoča cez diaľničný privádzač križovatka D1 Levoča - Levoča I/18, cesta II/547 Spišské Podhradie - smer Spišské Vlachy tvorí spojovaciu cestu s prípojkou na diaľnicu D-1 cez cestu I/18. Napojenie vyžaduje preložku cesty po východnom okraji mesta Spišské Podhradie (pod Spišským hradom) pre odklon prejazdnej kamiónovej dopravy mimo historického osídlenia.

V úseku medzi Spišským Podhradím a Spišskými Vlachmi kontakt so SKUEV1105 Spišskopodhradské travertíny a SKUEV0224 Jereňaš.

5.5.5. Prepojenie časti priestoru Hornej Torysy na D1 v trase Vyšný Slavkov (018181) – Poľanovce (018184) cestou III. triedy v kategórii S 7,5/60 (50) v horských podmienkach.

Kontakt (resp. presekávanie) s regionálne významnými mokradľami – slatinami a rašeliniskom medzi Poľanovcami a Vyšným Slavkovom (Ramsarská dohoda).

5.5.6. Cestná komunikácia v smere Brutovce- Podproč- Bijacovce, cez „Babiu Horu“ , po terajšej trase úcelovej komunikácií (celková dĺžka novej trasy cca 5 km - dostupnosť regiónu aj časti okresu Sabinov k diaľničnému úseku pri Spiškom Podhradí).

Kontakt s CHVÚ Levočské vrchy a so SKUEV0108 Dubiny pri Ordzovianoch.

5.5.7. Rešpektovať rozostavanú stavbu „III/018185 Dúbrava - Olšavka, prepojenie ciest“ (územné rozhodnutie č. SP 1723/2002/, časť stavby je zrealizovaná rozh. Obce Dúbrava č. SP 124/2009/Pk).

Kontakt s regionálne významnou mokradľou Slatina medzi Dúbravou a Slatvinou (Ramsarská dohoda).

5.5.8. Navrhované prepojenie Levoča – Zaľubica – (Ľubica) cestou III. triedy v kategórii S 7,5/60(50) v horských podmienkach.

V CHVÚ Levočské vrchy, fragmentácia.

5.5.9. Predĺženie cesty III/018163 Tvarožná – Vlkovce, v smere na Dlhé Stráže v kategórii C 7,5/50.

V CHVÚ Levočské vrchy, fragmentácia.

5.5.10. Cestu Záľubica - Levočská Dolina obnoviť na kategóriu II. triedy (II/533).

V CHVÚ Levočské vrchy.

5.5.12. Prepojiť Levočskú dolinu – Jakubany.

V CHVÚ Levočské vrchy, fragmentácia.

5.5.13.4. Dopravné prepojenie mesta Levoča s lokalitou bývalého Vojenského obvodu Javorina.

V CHVÚ Levočské vrchy

5.5.13.5. Dopravné prepojenie mestskej časti Levočská Dolina s mestom Stará Ľubovňa, s obcou Ľubica a s obcou Torysky.

V CHVÚ Levočské vrchy, fragmetácia.

Okres Medzilaborce

- 5.6.2. Cesta II/559 v úseku Medzilaborce - Čertižné hranica PR rekonštrukcia v kategórii C 7,5/60 ako pre cestu pretínajúcu štátnu hranicu pre prihraničný styk (len osobná doprava).

Úsek od Čertižného k hranici v CHKO Východné Karpaty, kontakt s CHVÚ Laborecká vrchovina, SKUEV0048 Dukla a SKUEV0232 Rieka Laborec.

- 5.6.3. Cesta II/575 v úseku Malá Poľana - Krásny Brod a v úseku Medzilaborce - Palota – štátna hranica PR navrhnutá - upraviť na kategóriu S C-9,5/70 ako plánovaná cestná komunikácia pretínajúca štátnu hranicu pre osobnú dopravu a nákladnú dopravu s obmedzením tovarového styku, do 7,5t celkovej hmotnosti. - cesta II/554 v úseku Repejov - Ruská Kajňa má miestny význam, navrhuje sa v kategórii C 9,5/60.

V úseku Vydraň – Palota v CHKO Východné Karpaty, všetky tri úseky v kontakte s CHVÚ Laborecká vrchovina, v úseku Vydraň – Palota so SKUEV0387 Beskyd.

- 5.6.4. Cesta II/567 s územnou rezervou na jej úpravu na kategóriu C 9,5/60 a na obchvaty sídiel Výrava a Nižná Jablonka.

V CHVÚ Laborecká vrchovina.**Okres Poprad**

- 5.7.2. Cesta I/67 v úseku hranica KSK - Vernár - Poprad, s obchvatom obce Hranovnica a s tunelom v katastri obce Vernár v zmysle ÚPN týchto obcí a zmeniť na šírkový parameter 11,5 m.

V ochrannom pásmе NP Slovenský raj, v kontakte s NPR Hranovnícka dubina, so SKUEV0290 Horný tok Hornádu.

- 5.7.11. Rešpektovať komunikačný systém cestnej dopravy mesta Vysoké Tatry v schválenom ÚPN mesta Vysoké Tatry.

TANAP, SKUEV0307 Tatry, CHVU Tatry.

- 5.7.12. Cesta II/539 Mengusovce - Vyšné Hágy má podobnú funkciu radiálnej obsluhy stredísk Vysokých Tatier, s nárastom dopravy, vzhľadom k liečebnému charakteru strediska Vyšné Hágy upraviť na kategóriu C-9,5/60.

Vlastné územie TANAP a ochranné pásmo TANAP, SKUEV0307 Tatry, CHVU Tatry.

- 5.7.13. Cesta II/534 Poprad mesto - Poprad Veľká (napojenie na D1) - Starý Smokovec, cesta je stavebne a parametrami vyhovujúca (C 11,5/70), v rámci ÚPN M Vysoké Tatry je riešená úprava jej vypojenia na navrhovanú preložku Cesty slobody (II/537).

Vlastné územie TANAP a ochranné pásmo TANAP, SKUEV0307 Tatry, CHVU Tatry.

- 5.7.14. Cesta II/540 Veľká Lomnica - Tatranská Lomnica s navrhovanou preložkou do trasy III/5377 v kategórii C 9,5/60 a v úseku apartmánových domov v areáli Eurocamp v kategórii B2-MZ 14/60. V úseku areál Eurocamp - Veľká Lomnica v kategórii C 9,5/60.

Vlastné územie TANAP a ochranné pásmo TANAP, SKUEV0307 Tatry, CHVU Tatry.

- 5.7.15. Cesta III/5377 s navrhovanou preložkou do trasy II/540 v úseku od križovatky s II/537 po križovatku s II/540 v kategórii C 7,5/60 a B3-MZ 8,5/50.,5.7.16. prepojenie ciest I/67 Ždiar - III/5422 Osturňa - II/542 Spišské Hanušovce ako cesta III. triedy v kategórii C 7,5/60 ako trasu pre turistickú dopravu v líni V. Tatry – Zamagurie.

V úseku Ždiar – severne hranica s okresom Kežmarok v ochrannom pásmе TANAP, v kontakte so SKUEV0307 Tatry a CHVU Tatry, ďalej v ochrannom pásmе PIENAP a v kontakte so SKUEV0712 Ostromiansky potok.

- 5.7.17. Prepojenie cestou III. triedy Ždiar- Osturňa od cesty I/67 v katastrálnom území obce Ždiar v mieste pôvodnej trasy obecnej cesty, ako súčasť prepojenia ciest medzi obcou Ždiar - Osturňa, ako cesta III. triedy v kategórii C 7,5/60, ako trasu pre turistickú dopravu v líni V. Tatry – Zamagurie.

V úseku Ždiar – severne hranica s okresom Kežmarok v ochrannom pásmе TANAP, v kontakte so SKUEV0307 Tatry a CHVU Tatry, ďalej v ochrannom pásmе PIENAP a v kontakte so SKUEV0712 Ostromiansky potok.

- 5.7.18. Prepojenie cestou III. triedy Ždiar – Ždiar, Bachledová dolina od cesty I/67 v katastrálnom území obce Ždiar v mieste pôvodnej trasy obecnej cesty ako súčasť prepojenia ciest medzi obcou Ždiar - Veľká Franková - Spišské Hanušovce, ako cesta III. triedy v kategórii C 7,5/60 ako trasu pre turistickú dopravu v líni V. Tatry – Zamagurie.

V úseku Ždiar – severne hranica s okresom Kežmarok v ochrannom pásmе TANAP a v kontakte so SKUEV0307 Tatry a CHVU Tatry, ďalej v ochrannom pásmе PIENAP.

Okres Prešov

- 5.8.2. Na úseku rýchlostnej cesty R4 PR - Svidník- Giraltovce – Kapušany – Prešov zohľadniť spracovanú štúdiu realizovateľnosti, ktorá odporučila červený variant, v kombinovanom šírkovom usporiadaní a etapizáciu výstavby (usmernenie postup určil Minister dopravy, výstavby a regionálneho rozvoja SR listom z 19. 01. 2015).

V kontakte so SKUEV0758 Ondava, PR Radomka.

- 5.8.16. Preložka cesty III/018202 ako východný obchvat obce Fintice.

Kontakt so SKUEV0322 Fintické svahy.

- 5.8.17. Rekonštrukcia cesty III/06813 na trase Tuhrina - Lúčina – Červenica.

V kontakte s CHVU Slanské vrchy.

- 5.8.28. Generálnu opravu a komplexnú údržbu cesty III/5432 (Terňa, Gregorovce, Demjata), cestu III/018200 (Mošurov, Fintice, Prešov) a cestu III/5434 (Terňa, Hradisko) na ktoré sa napájajú tri kameňolomy.

Kontakt so SKUEV0322 Fintické svahy.

- 5.8.30. Rekonštrukcia cesty III/068002 v úseku Kokošovce - Zlatá Baňa.

Kontakt s CHVU Slanské vrchy, NPR Kokošovská dubina, so SKUEV0390 Pusté pole, SKUEV0401 Dubnické bane a SKUEV0748 Šimonka.

Okres Sabinov

- 5.9.1. Dopravné prepojenie okresu Sabinov a diaľnice D1 s ohľadom aj na nákladnú kamiónovú dopravu:

- 5.9.1.1. Cestná komunikácia v smere Brutovce- Podproč - Bijacovce, cez „Babiu Horu“, po terajšej trase účelovej komunikácie (celková dĺžka novej trasy cca 5 km - dostupnosť regiónu aj časti okresu Sabinov k diaľničnému úseku pri Spišskom Podhradí).

V CHVU Levočské vrchy, v kontakte so SKUEV0108 Dubiny pri Ordzovianoch.

- 5.9.2. V úseku cesty I/68 hranica PR-Lubotín - Lipany s obchvatmi obce Kamenica a v úseku Lipany - Šarišské Michaľany v samostatnej novej trase v kategórii C 11,5/80 súbežnej s pôvodnou trasou a s mimoúrovňovými napojeniami sídel v križovatkách Milpoš, Pečovská Nová Ves, Sabinov-sever, Drienica, Sabinov - Jakubovany a Šarišské Michaľany.

V úseku Pusté pole – Kamenica kontakt s PP Bradlové pásmo.

- 5.9.6. Prepojenie Tichý Potok – Lubické kúpele.

Kontakt: Fragmentácia CHVÚ Levočské vrchy.

V súčasnosti účelová lesná cesta, v úseku Blažovská dolina – Tichý Potok sa nachádza pod hladinou budúcej Vodárenskej nádrže Tichý Potok. V dôsledku vybudovania vodárenskej nádrže má byť postavená nová, prísne účelová lesná cesta v pásme hygienickej ochrany vodného zdroja!

Okres Snina

Cestné prepojenie Lipníky – Ubl'a v koridore cesty I/74.

Kontakt s CHVÚ Bukovské vrchy a SKUEV0063 Ublianka.

- 5.10.2. Cestu I/74 v úseku Kamenica nad Cirochou - Snina - Ubl'a - štátna hranica Ukrajina v jestvujúcej trase s možnosťou úprav prejazdných úsekov na kategórii miestnych komunikácií a za účelom zvýšenia bezpečnosti cestnej premávky.

Kontakt s CHVÚ Bukovské vrchy a SKUEV0063 Ublianka.

- 5.10.3. Cesta II/567 v úseku Hostovice, Pčolinné-Snina s územnou rezervou na jej úpravu na kategóriu C 9,5/60.

V CHVU Bukovské vrchy, v SKUEV0229 Bukovské vrchy.

- 5.10.4. Cestu II/558 ako verejnú cestu v úseku Jalová - Starina - Prísllop zrušiť pre verejnú dopravu z dôvodu jej kolízie s prvým ochranným pásmom hygienickej ochrany vodárenskej nádrže Starina s novým cestným prepojením:

Osadné – hranica PR (Balnica) v kategórii cesty III. triedy (III/55919),

Ulič – hranica Ukrajina (Zabrid''), rekonštrukcia cesty III. triedy,

- Stakčín - Stakčínska Roztoka - Prísllop v kategórii cesty II. triedy ako náhrada za vylúčený úsek II/558 Jalová –Prísllop.

V CHVU Bukovské vrchy, v SKUEV0229 Bukovské vrchy a NP Poloniny.

Okres Stará Ľubovňa

- 5.11.2. Úsek Stará Ľubovňa - Ľubotín je spoločný s cestou I/68, postupne sa homogenizuje do kategórie C 11,5/80 s obchvatom obce Plavnica, most cez rieku Poprad v Starej Ľubovni.

Kontakt so SKUEV0338 Plavečské štrkoviská.

- 5.11.6. Úsek cesty I/68 Ľubotín - Pusté Pole - smer Prešov sa postupne homogenizuje v kategórii C 11,5/80 s odstránením dopravných závod, s obchvatom obce Plavnica.

V úseku Pusté pole a Kamenica kontakt s PP Bradlové pásmo a so SKUEV0752 Bradlové pásmo.

- 5.11.7. Cesta II/543 v úseku Hniezdne (I/77) - Kamienka - Červený Kláštor rekonštrukcia na kategóriu C 9,5/60 s vylúčením priebežnej dopravy sídlami Kamienka a Červený Kláštor (aj Veľký Lipník ako alternatívny koridor pre tzv. Karpatskú cestu resp. Via Montana).

V ochrannom páiske PIENAP, v kontakte so SKUEV0337 Pieniny.

- 5.11.8. Cesty III. triedy číslo 54332, 54336 a 54112 v trase Plavnica - Malý Lipník - Sulín - Medzibrodie – Kače - Mnišek nad Popradom (významná turisticko-rekreačná a hospodárska trasa s obsluhou úzkeho prihraničného páiska rieky Poprad, výrazne rozvinutá turisticko - rekreačná zóna na poľskej strane vyžaduje protívahu aj na slovenskej strane). Cestu III/54336 realizovať v kategórii min. C 7,5/60 a jej prepojenie na I/68 v úseku Sulín - Kremná v kategórii C 7,5/60.

Kontakt so SKUEV0713 Sulínsky potok a so SKUEV0714 Malý Lipník.

- 5.11.9. Prepojenie Jakubany – Levočská Dolina.

V CHVU Levočské vrchy.

- 5.11.11. Prepojenie Lesnica – Sczawnica PL.

V PIENAP, v SKUEV0337 Pieniny.

Okres Stropkov

Rýchlosná cesta R 4 podľa modrého variantu cez okres Stropkov v prípade, že bude riešená R 4 podľa červeného variantu, riešiť prioritne preložku cesty I. triedy I/15 z centra mesta, (vybudovanie obchvatu mesta).

Kontakt so SKUEV0758 Ondava.

- 5.12.2. Prepojenie ciest I/73 a II/575 - Krajná Poľana - Miroľa – Staškovce.

Čiastočne (Staškovce) v CHVU Laborecká vrchovina, kontakt s PR Miroľská slatina.

- 5.12.3. Prepojenie ciest I/73 a II/575 - Ladomirova - Vislava – Chotča.

Kontakt s CHVU Laborecká vrchovina.

- 5.12.4. Rozšírenie cesty II/575 v úseku Stropkov - Chotča – Makovce.

Kontakt s CHVU Laborecká vrchovina.

Okres Svidník

- 5.13.1. Rýchlosná cesta R4 v trase - štátnej hranice SR/PR - Svidník - Giraltovce – Prešov (červený variant).

V kontakte so SKUEV0758 Ondava, PR Radomka.

- 5.13.2. cesta I/77 Čirč – Svidník zmeniť na šírkový parameter 11,5 m.

Kontakt s CHVU Čergov.

Okres Vranov nad Topľou

- 5.14.10. Cesta II/576 – preložka (obchvat sídla Večec) v kategórii C 11,5/80 s napojením na obchvat mesta Vranov nad Topľou.

Kontakt s CHVU Slanské vrchy.

- 5.14.19. Prepojenie Zámutov – Červenica.

Kontakt – presekávanie časti CHVU Slanské vrchy.

Košický samosprávny kraj (požiadavky týkajúce sa Košického a Prešovského regiónu).

- 5.15.1. Rešpektovať preložku cesty II/547 s obchvatmi sídiel Spišské Podhradie (PSK) a Spišské Vlachy (KSK).

V kontakte so SKUEV0105 Travertíny pri Spišskom Podhradí a SKUEV0224 Jereňaš.

- 5.15.3. Rešpektovať cestné prepojenie Dúbrava (PSK) – Olšavka (KSK III/ 018185) v kategórii cesty III. triedy (vydané UR číslo SP 1723 / 2002/ De, dňa 2.01.2003).

Kontakt s regionálne významnou mokradou Slatinou medzi Dúbravou a Slatvinou.

Železničná doprava

- 6.2. Zohľadniť modernizáciu železničných uzlov Kysak a Plaveč.

V kontakte so SKUEV0338 Plavečské štrkoviská.

- 6.3. Zohľadniť modernizáciu a zdvojkolojnenie trate 188 Kysak - Prešov – Plaveč.

V kontakte so SKUEV0338 Plavečské štrkoviská.

- 6.6. Zohľadniť modernizáciu a elektrizáciu trate 191 Humenné – Medzilaborce – Palota, vrátane 1.1.1.1. rekonštrukcie tunela Lupkov.

Kontakt s CHVU Laborecká vrchovina, SKUEV0387 Beskyd, v CHKO Východné Karpaty.

6.9. Rozšíriť TEŽ z Tatranskej Lomnice do Tatranskej Kotlinky, prípadne až do Ždiaru, prepojenie Tatranskej Kotlinky a Spišskej Belej (TEŽ).

Kontakt s vlastným územím TANAP, s ochranným pásmom TANAP, SKUEV0307 Tatry a CHVU Tatry.

Realizácia projektov dopravnej infraštruktúry môže ovplyvniť faunu, flóru a biotopy v dotknutom území a jeho okolí. Vplyvy na faunu, flóru a ich biotopy môžu byť kvalifikované ako primárne, sekundárne a terciárne.

Primárne vplyvy pôsobia najmä počas výstavby (zánik biotopu alebo jeho časti, výrub drevín s ochrannou funkciou v intenzívne poľnohospodársky využívanej krajine, usmrtenie živočíchov neschopných úniku).

Sekundárne vplyvy pôsobia počas výstavby, aj počas prevádzky (napr. usmrcovanie živočíchov pri kolíziach, fragmentácia biotopov, obmedzenie migrácie, znečistenie posypovými materiálmi, výfukovými plynmi, hlukom, svetlom, zmena vodného režimu, mikroklímy).

Terciárne vplyvy pôsobiace počas prevádzky (prenikanie nepôvodných inváznych druhov do okolia, rozvoj sídiel, technickej infraštruktúry, priemyslu, rekreácie na úkor prírodného prostredia, v doprave sprístupnených oblastiach).

Priamym vplyvom je deštrukcia až fyzická likvidácia biotopov. Pri výstavbe dochádza k nevratnému znehodnocovaniu biotopov, alebo až k ich likvidácii. Tento vplyv nie je zmierniteľný.

Výstavbou a následnou prevádzkou dochádza tiež k fragmentácii krajiny a biotopov, k vzniku bariér pre migrujúce voľne žijúce živočíchy. Bariérový efekt znižuje prichodnosť krajiny a zapričinuje zmeny živočíšnych spoločenstiev, vytváranie metapopolácií, znižuje biologickú diverzitu a zvyšuje riziko vymretia miestnej populácie ohrozeného druhu, prípadne druhu ako takého. Druhy živočíchov v rámci týchto malých a izolovaných areálov majú obmedzené potravinové zdroje, výber partnerov a podmienky pre pohyb. U malých a izolovaných populácií môže dochádzať k príbuzenskému križeniu a vyhynutiu. Takto sú ohrozené veľké cicavce. Menšie cicavce, resp. ich populácie majú väčšie možnosti na pohyb, vyhľadávanie potravy, vyhľadávanie partnerov a lepšie podmienky pre rozmnožovanie a výchovu mláďa. Navyše drobné cicavce prekonávajú bariéry cez prieplusty.

Pravdepodobne významné environmentálne vplyvy na zdravie

Vplyvy na obyvateľstvo (osídlené územie):

Vplyv výstavby - primárny, kumulatívny, synergický, dočasný, negatívny, zmierniteľný, významný.

Vplyv prevádzky – primárny a sekundárny, kumulatívny, synergický, trvalý, pozitívny i negatívny, zmierniteľný, významný.

Vplyvy na zdravie ľudí:

Vplyv výstavby - primárny, kumulatívny, synergický, trvalý, negatívny, zmierniteľný, významný.

Vplyv prevádzky – primárny a sekundárny, kumulatívny, synergický, trvalý, pozitívny i negatívny, zmierniteľný, významný.

Predpokladané vplyvy posudzovaného návrhu na zdravie dotknutej populácie

Nakoľko nie sú k dispozícii potrebné materiály /hlukové a rozptylové štúdie/ tak predpokladané vplyvy na zdravie vychádzajú iba z teoretických podkladov. Hluková záťaž by podľa predložených podkladov mala byť nižšia ako je v súčasnosti, prípadne by mala byť v súlade s platnou legislatívou obdobne je to pri vibráciach. Pri chemických faktoroch z dopravy by nemali mať vplyv na zhoršenie zdravotného stavu. Znečistenie vody, pôdy, vplyv elektromagnetického poľa a ionizujúceho žiarenia sa neprekázalo. Psychologické a sociologické vplyvy by mali byť skôr pozitívne.

Odporúčania a návrh opatrení na zmiernenie nepriaznivých vplyvov na verejné zdravie

Výsledky hodnotenia vplyvov na verejné zdravie neprekázali možné negatívne vplyvy na zdravie obyvateľov. Kedže sa vychádza z teoretických podkladov skutočné potvrdenie tohto záveru bude potrebné riešiť počas umiestňovania a realizácie jednotlivých dopravných trás. Krátkodobé zhoršenie vplyvov na zdravie je možné predpokladať pri samotnej realizácii dopravných trás.

Návrh na monitorovanie vplyvov na verejné zdravie

V prípade trasovania dopravnej infraštruktúry v blízkosti obytnej zástavby je potrebné do povoľovacích dokladov včleniť požiadavky na ochranu pred hlukom, vibráciami a prachom z dopravy. Zároveň je potrebné zhodnotiť dopad hluku z dynamickej a statickej dopravy na zdravie ľudí.

Záverečné zhrnutie Stručné a zrozumiteľné zhrnutie hodnotenia vplyvov na verejné zdravie

Vypracovaný Generel dopravnej infraštruktúry PSK pri dodržaní platnej legislatívy a zohľadnení podmienok tohto hodnotenia nepredstavuje negatívny vplyv na verejné zdravie. Cieľom GDI je výstavba nových, prekládky zaťažených, rekonštrukcie a zlepšenia existujúcich dopravných trás, dobudovanie obchvatov ako aj cyklotrás. Realizáciou vypracovaného dokumentu by malo dôjsť k zlepšeniu zdravotného stavu obyvateľov Prešovského samosprávneho kraja.

Predmetnú dokumentáciu spracoval RNDr. Štefan Kuruc, MPH, oprávnená osoba (Osvedčenie o odbornej spôsobilosti na Hodnotenie dopadov na verejné zdravie č.: OOD/2241/2013 zo dňa: 19.03.2013)

Pravdepodobnosť pôsobenia významných environmentálnych vplyvov je vzhľadom na charakter a rozsah strategického dokumentu identifikovaná vo všeobecnejšej úrovni, detailnejšia a konkrétna identifikácia (tiež v rozsahu pravdepodobnosti) je možná a objaví sa pri hodnotení už v etape prípravy toho ktorého konkrétneho plánu, uvedeného v tomto strategickom dokumente.

V. Navrhované opatrenia na prevenciu, elimináciu, minimalizáciu a kompenzáciu vplyvov na životné prostredie a zdravie

1. Opatrenia na odvrátenie, zníženie alebo zmiernenie prípadných významných negatívnych vplyvov na životné prostredie vrátane zdravia, ktoré by mohli vyplynúť z realizácie strategického dokumentu

Stav cestnej infraštruktúry Prešovského samosprávneho kraja (ďalej len PSK) sa vyznačuje relatívne vysokou hustotou ciest, avšak s nízkym podielom ciest vyššej kategórie. Stupeň urbanizácie ukazuje, že viac ako polovica obyvateľstva býva na vidieku a mali by mať zabezpečený aj prístup k významným cestným trasám medzinárodného významu.

V tomto ohľade je plánovaná rýchlosťná cesta R4, ktorá spojí štátну hranicu s Poľskom so Svidníkom, Prešovom, Košicami a štátnej hranicou s Maďarskom. Po R4 bude prechádzať viaceré európskych ciest, napr. E371. V súčasnosti je v prevádzke obchvat Svidníka a úsek R4 Košice–Sebastovce – Milhost – štátна hranica s MR (mimo územia Prešovského kraja).

Plánované je vybudovanie hraničného priechodu na ceste II/559 Čertižné – Jašliská a modernizácia hraničného priechodu na ceste III/067029 Podspády – Jurgov. Cesta III/55724 v úseku Nižná Polianka – štátна hranica s Poľskom bola ukončená v roku 2010, a tým bol sprístupnený hraničný priechod Nižná Polianka – Oženna pre osobnú a nákladnú dopravu do 7,5 tony.

V prípade rozvinutia prepravy na Ukrajinu je potrebné dobudovať prístup na hraničný priechod Ubla. Postupne tiež zvyšovať štandard vybraných ciest zahrnutých do budovania infraštruktúry pre rozvoj cestovného ruchu a zabezpečiť v budúcnosti prístup k dobudovaným časťam D1 a R4.

Okrem priemyslu je v kraji vysoko rozvinutý cestovný ruch (ročne viac ako 600 tisíc návštěvníkov). K najviac navštěvovaným regiónom patria Vysoké Tatry, okresy Bardejov, Kežmarok, Levoča, Prešov a Stará Ľubovňa. Aj z tohto dôvodu je potrebné dostatočne udržiavať cesty II. a III. triedy, ktoré zabezpečia spojenie s infraštruktúrou vyššej kategórie. Význam cestnej siete je zdôraznený v kraji aj tým, že obce okresov Stropkov a Svidník nie sú napojené na železničnú dopravu. Okrem toho v prognóze dopravnej infraštruktúry je snaha z hľadiska dopravy prepojaním zbaviť tzv. koncové obce následkov istej izolovanosti.

Tieto argumenty sú východiskové pre navrhované opatrenia na prevenciu, minimalizáciu a kompenzáciu vplyvov na životné prostredie a zdravie:

Pre hodnotenie vplyvu budúcich navrhovaných zmien strategického dokumentu na ŽP navrhujeme nasledovné kritériá:

- miera ohrozenia prvkov národnej siete chránených území vrátane siete NATURA 2000,
- podpora prepojenia koncových obcí,
- podpora budovania základnej siete cyklocest a cyklotrás PSK

- podpora budovania siete cestnej dopravy na hlavných, ale aj vedľajších dopravných osiach
- podpora budovania železníc v rámci medzinárodných koridorov AGC, AGTC, TEN - T

1.1. Opatrenia na prevenciu, minimalizáciu a kompenzáciu vplyvov na životné prostredie a zdravie

1. Pre hodnotenie vplyvunavrhovaných zmien strategického dokumentu na ŽP navrhujeme nasledovné kritériá:
 - hodnotenia vplyvu návrhu zmeny na chránené územia národnej siete a siete NATURA 2000
 - hodnotenia prepojenia koncových obcí
 - hodnotenia vplyvu na medzinárodnú a nadregionálnu sieť nemotorovej dopravy a cyklotáras
 - hodnotenia na medzinárodnú a nadregionálnu sieť cestnej dopravy vo vzťahu k hlavným a vedľajším dopravným osiam
 - hodnotenia na medzinárodnú a nadregionálnu sieť železničnej dopravy
2. V návrhu GDI PK navrhujeme definovať priority jednotlivých druhov dopravy v nasledovnej postupnosti:
 - Železničná doprava
 - Cestná doprava
 - Letecká doprava
 - Cyklistická doprava
 - Vodná doprava
3. V územiaci, zhodujúcich sa s lokalizáciou environmentálne citlivých území (národná siet chránených území, chránené stromy, prírodné pamiatky chránené priamo zo zákona, súvislá európska sústava chránených území, nadradené prvky územného systému ekologickej stability, chránené územia podľa osobitných predpisov) prioritne preferovať aspekty ochrany prírody.
4. Pri realizácii stavieb projektovať a realizovať opatrenia na odstránenie rizík vyplývajúcich z nestability horninového prostredia.
5. Pri plánovaní a realizácii projektov dopravnej infraštruktúry zohľadňovať požiadavky Rámcovej smernice o vodách, plánov manážmentu čiastkových povodí a zákona o vodách.
6. Pri navrhovaní dopravnej infraštruktúry, rekonštrukcii a údržbe respektovať podmienky ochrany vôd v stanovených chránených vodohospodárskych oblastiach, ochranných pásmach vodárenských zdrojov a ochranných pásmach prírodných liečivých zdrojov a prírodných zdrojoch minerálnych vôd, minimalizovať strety s vodohospodársky významnými územiami a zabezpečiť ich ochranu.
7. Na stavbách cestnej infraštruktúry realizovať také technické opatrenia, ktoré spomaľujú odtok vôd z povodia do vodných tokov.
8. Pri záberoch pôdy postupovať v súlade so zákonom č. 220/2004 Z. z. o ochrane a využívaní poľnohospodárskej pôdy a o zmene zákona č. 245/2003 Z.z. o IPKZ a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov a zákonom č. 326/2005 Z. z. o lesoch v znení neskorších predpisov.
9. Na ochranu vzácných a ohrozených druhov a ich biotopov, biotopov európskeho i národného významu realizovať v rámci projektov nových stavieb, ale aj rekonštrukcií existujúcich predovšetkým tieto opatrenia:
10. V rámci vymedzovania koridorov dopravnej infraštruktúry hľadať optimálne trasy s ohľadom na výskyt cenných biotopov a chránených druhov rastlín a živočíchov.
11. Zaistiť migračnú priepustnosť stavieb pre všetky skupiny živočíchov podľa zistených migračných trás nielen v chránených územiaci, ale aj vo voľnej krajine. Týka sa to nielen veľkých cicavcov, ale i ostatných skupín, predovšetkým obojživelníkov. Vybudované podchody riešiť zároveň s navádzacím oplotením. Technické riešenie ekoduktov pre migrácie väčších živočíchov prispôsobovať migračným nárokom rozhodujúcich druhov.
12. Opatrenia na zaistenie migračnej priepustnosti realizovať nielen u nových stavieb, ale aj pri rekonštrukciách existujúcich komunikácií v miestach križovania trás s biokoridormi.
13. Oplotiť trasy v miestach kontaktu či blízkosti s lesnými komplexmi so zvýšenou pravdepodobnosťou migrácie so súčasným riešením zabezpečenia migračných trás.
14. Premosťovanie hydričkých biokoridorov riešiť tak, aby boli technicky aj etologicky priechodné pre živočíchy migrujúce pozdĺž vodných tokov (predovšetkým vydra riečna, bobor vodný).
15. Priehľadné protihiľkové steny zabezpečiť opatreniami proti kolíziám s vtákmi spôsobom zabezpečujúcim vizuálne vnímanie avifaunou.

16. Všeobecne minimalizovať zásahy do vodných tokov a do sprievodnej vegetácie tokov v skutočne potrebnom rozsahu a miere.
17. Cestami preseknuté líniove porasty drevín (biokoridory lesné i nelesné) opatríť po oboch stranach na okraji porastov siet'ovými stenami s reflexnými prvkami s cieľom zaistiť bezkolízny prelet vtákov.
18. Pri ozelenovaní dopravných stavieb v súvislosti so životnými podmienkami živočíchov sa vyhýbať takým úpravám, ktoré by umožnili niektorým druhom živočíchov usídlíť sa v nebezpečnej blízkosti dopravných komunikácií, náhradné biotopy budovať v bezpečnej vzdialenosťi.
19. Pri projektovaní stavieb dopravnej infraštruktúry rešpektovať charakter krajiny, nenarušovať jej integritu, výberom vhodných materiálov a námetov zohľadniť špecifická regiónov a vhodnými výsadbami znižovať vizuálnu exponovanosť stavieb a podporovať ich začlenenie do krajiny (vylúčiť výsadbu nepôvodných inváznych druhov!).
20. Znižovať nároky na zdroje surovín recykláciou a efektívnym využívaním vyťažených materiálov (materiály kolajového lôžka, materiály z výkopov, razenia tunelov a pod.).
21. Vyťaženým materiálom (pozri odsek vyššie) nezasypávať mokrade a terénné depresie s ekologickou hodnotou.
22. Počas prípravy a realizácie projektov zabezpečiť ich environmentálne riadenie.
23. Realizovať monitoring životného prostredia vo vzťahu k dopravnej infraštrukture. Monitorovať výskyt inváznych rastlín pozdĺž trás, pri zistení výskytu zabezpečiť ich likvidáciu v iniciačnom štádiu a neskôršou systematickou likvidáciou.

V prípade cyklotrás, predovšetkým v chránených vtáčich územiach, je potrebné v budúcnosti počítať aj s možnými sezónnymi uzávermi alebo dočasným presmerovaním z dôvodu hniezdenia vybraných druhov vtákov európskeho i národného významu alebo aj iných teraz nedefinovaných dôvodov (ak tak určí príslušný úrad štátnej správy).

Navrhujeme spracovať samostatný územnoplánovací podklad, ktorý navrhne formy a možnosti zavedenia súkromnej leteckej dopravy v chránených územiach ochrany prírody a zároveň doporučí limity využitia uvedenej dopravy

V nadväznosti na schvaľovacie procesy jednotlivých konkrétnych akcií pre stavby ovplyvňujúce územia súvislej európskej sústavy chránených území (Natura 2000) bude potrebné zabezpečovať proces hodnotenia podľa čl. 6.3 a 6.4 smernice Rady 92/43/EHS o ochrane prirodzených biotopov a voľne žijúcich živočíchov a rastlín, vychádzajúc z § 28 zákona č. 543/2002 Z.z. o ochrane prírody a krajiny v znení neskorších predpisov v spojitosti s ustanoveniami zákona č. 24/2006 Z.z. o posudzovaní vplyvov na životné prostredie a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov.

Odporúča sa hodnotenie vplyvov na územia súvislej európskej sústavy chránených území riešiť podľa Metodiky hodnotenia významnosti vplyvov plánov a projektov na územia sústavy NATURA 2000 v Slovenskej republike, ŠOP SR 2014 (ktorá sleduje tzv. primerané posúdenie vplyvov plánov a projektov na územia sústavy NATURA 2000).

VI. Dôvody pre výber zvažovaných alternatív a popis toho, ako bolo vykonané vyhodnotenie vrátane t'ažkostí s poskytovaním potrebných informácií

Správa o hodnotení strategického dokumentu konštatuje, že v niektorých konkrétnych plánoch výhľadovej dopravnej infraštruktúry sa dostatočne nezohľadnili strategické dokumenty týkajúce sa jednotlivých oblastí životného prostredia, uvedené v kap. III.5. tejto správy. Vyplýva to nepriamo napríklad aj zo stanovísk ku konceptu GDI Okresného úradu, odboru starostlivosti o ŽP, oddelenia ochrany prírody a vybraných zložiek životného prostredia a odborných organizácií ochrany prírody Štátnej ochrany prírody Banská Bystrica (správ národných parkov a chránených krajinných oblastí).

Okrem nulového variantu, t.z. v prípade, ak by sa hodnotený strategický dokument nerealizoval, je v koncepte Územnej prognózy Generelu dopravnej infraštruktúry Prešovského kraja, ENVIO Prešov, máj 2015 riešená problematika v dvoch variantoch.

Variant č.1 je rozsiahly, obsahuje zámery, plány a projekty, ktorých zaradenie do navrhovaného strategického dokumentu sú výsledkom požiadaviek na riešenie, ktoré vyplynuli z prieskumov a rozborov, prerokovaného a odsúhláseného zadania, prehľadu prípadomienok z prerokovania zadania poskytnutého obstarávateľom.

V koncepte sú v primeranej miere zapracované relevantné výstupy zo strategických dokumentov, obstarávaných PSK (najmä ÚPN PSK, PHSR PSK, PRV).

Variant č.2 je zameraný na plány, projekty, ktoré variantne riešia niektoré problémy v dopravnej infraštrukture; sú však obsahovo oveľa menej obsiahle.

Varianty č. 1. a č. 2. vyplynuli z požiadavky na rozsah riešenia konceptu návrhu, z prerokovacieho procesu zadania a z riešenia územnej prognózy, po zhodnotení všetkých súvislostí. Priamo súvisia s možnosťami prieskumového usporiadania a funkčného využívania územia PSK, prognóz vývoja vnútroregionálnych a mimoregionálnych dopravných súvislosti všetkých druhov na medzinárodných, republikových, nadregionálnych a regionálnych úrovniach.

Po vyhodnotení oboch variantov sme dospeli k záveru, že pri hospodárskej základni doporučujeme variant 1.

V cestnej doprave doporučujeme naledovné varianty:

Okres Bardejov – variant 2 vylúčiť

Okres Humenné – variant 2

Okres Kežmarok – variant 2

Okres Stropkov – variant 2 (Lipníky – Giraltovce – Šarišský Štiavnik – Svidník – PR)

Okres Svidník – variant 2 (Lipníky – Giraltovce – Šarišský Štiavnik – Svidník – PR)

Okres Vranov nad Topľou – variant 2 (Lipníky – Giraltovce – Šarišský Štiavnik – Svidník – PR)

V železničnej doprave doporučujeme oba varianty.

V leteckej doprave doporučujeme ponechať letisko Stropkov – Sitníky a vypustiť heliport Štrbské Pleso.

Vo vodnej doprave doporučujeme variant 1.

V cyklistickej doprave doporučujeme variant 1. (prepojenie EUROVELO podľa hlavného výkresu – variant 1)

Hraničný prechod Kurov – Krynica v okrese Bardejov doporučujeme vo variante 1 s vylúčením ľahkej nákladnej dopravy. HP Mníšek n/P – Piwniczna v okrese Stará Ľubovňa doporučujeme variant 2 – osobná a nákladná doprava bez obmedzenia.

Z posudzovania variantnych riešení z aspektov ochrany životného prostredia – ochrany obyvateľstva a zdravia, negatívneho pôsobenia na európsky i národne významné biotopy, na biotopy európsky i národne významných druhov rastlín a živočíchov, na migráčne trasy a na prvky územného systému ekologickej stability, na chránené územia európskej sústavy chránených území a chránených území národnej siete a na chránené územia vyhlásené podľa osobitných predpisov, vyplývajú tieto závery:

• Variant č.1 s ohľadom na rozsah a početnosť zámerov, plánov a projektov vyvolá potrebu vysporiadania sa na úrovni právnych predpisov so spoločenskou nutnosťou realizovania strategického dokumentu na jednej strane a s ochranou trvalo udržateľného života, vrátane ochrany prírodných hodnôt na strane druhej - pozri stanoviská odborných organizácií Štátnej ochrany prírody Banská Bystrica, pod egidu ktorých patrí ochrana prírody územia Prešovského kraja.

Variant č.1 v mnohých prípadoch významným spôsobom zasahuje do integrity chránených území európskej siete (napr. CHVÚ Levočské vrchy) a území, ktoré sú zároveň aj veľkoplošnými chránenými územiami národnej siete (TANAP, PIENAP, CHKO Vihorlat, NP Poloniny a ďalšie), najmä návrhmi budovania nových ciest a prepojení a následnou fragmentáciou územií s negatívnymi dôsledkami na biodiverzitu a krajinný obraz.

• Variant č. 2 je oveľa menej ambiciozny (rozsahom a veľkosťou), sústredzuje sa na plány, ktoré sú z rôznych príčin v súčasnosti viac menej odmietané. Z toho hľadiska oveľa menej atakuje životné prostredie (nielen prírodné, ale aj zdravie obyvateľstva). Jeho akceptovanie – s vylúčením plánov variantu č.1 - však nerieši v optimálnej miere dopravnú infraštruktúru do budúcnosti.

• Z konštatovania miery a kvality vplyvu oboch variantnych riešení na životné prostredie vyplýva potreba vytvorenia optimálneho variantu na základe vzájomného prieniku plánov oboch variantov s vylúčením tých plánov, ktoré budú mať jednoznačne významný negatívny vplyv na predmety ochrany (biotopy a druhy európskeho významu, integrítu európskej siete chránených území i národnej siete najmä veľkoplošných území a na krajinu, jej hodnoty a obraz).

Podstatná je skutočnosť, že strategický dokument poskytuje výhľadovo rámec riešenia dopravnej infraštruktúry pre plánované obdobie, v konkrétnych prípadoch budú väčšinou plány a projekty hodnotené podľa čl. 6.3 a 6.4 smernice Rady 92/43/EHS v nadväznosti na implementáciu v našich právnych normách (zákon o ochrane prírody a zákon EIA/SEA), teda budú prechádzat procesom EIA, v rámci ktorého budú podrobenej aj variantnemu posudzovaniu. Práve tento „detailný“ proces bude rozhodujúci a smerodajný.

To ale neznamená, že všetky plány a zámery nadväzujúce na kontakt s územím NATURA 2000 budú automaticky odmietnuté; výsledok bude závisieť od primeraného posúdenia a od relevancie splnenia stanovených podmienok, zameraných na elimináciu, minimalizáciu a kompenzáciu negatívnych vplyvov.

Schvaľovaniu budú podliehať nielen chránené územia sústavy NATURA 2000, ale aj ostatná krajina v súvislosti s vplyvmi na národnú sieť chránených území, na chránené územia vyhlásené podľa osobitných predpisov, na chránené územia vyhlásené podľa medzinárodných dohovorov a na prvky územného systému ekologickej stability, napríklad podľa zákona o ochrane prírody a krajiny, vodného zákona, zákona o lesoch, banského zákona a ī.

Záver:

Správa o hodnotení strategického dokumentu Generel dopravnej infraštruktúry Prešovského kraja odporúča v cestnej a železničnej doprave vrátane nadväzujúcich hraničných prechodov akceptovať tu priamo neriešený optimálny variant, t.j. plány a zámery variantu č.1, prípadne variantu č.2, ktoré nebudú mať významný negatívny vplyv na predmety ochrany chránených území (čo je predmetom posudzovania už konkrétnych plánov a zámerov).

V rámci cyklistickej dopravy navrhované cyklotrasy medzinárodného významu EuroVelo 11 navrhované varianty č.1 a č.2 sú z hľadiska vplyvu na životné prostredie viacmenej rovnocenné, z hľadiska atraktívnosti sa odporúča variant č.1. U lodnej dopravy správa o hodnotení odporúča variant č.1.

Plán - „Generel dopravnej infraštruktúry Prešovského kraja“ ako celok je možné s výhradami s c h v á l i t,

jednotlivé zámery alebo projekty, ak sa pri konkrétnych posudzovaniach preukáže ich významný negatívny vplyv na územia sústavy NATURA 2000, je potrebné vylúčiť, resp. hľadať prijateľný variant.

Poznámka: Zásadné ťažkosti so získavaním potrebných informácií spracovateľ správy o hodnotení nezaznamená.

VII. Návrh monitorovania enviromentálnych vplyvov vrátane vplyvov na zdravie

V balíku opatrení strategického dokumentu súvisiacich s dopadmi na životné prostredie a obyvateľstvo je aj monitoring životného prostredia.

Hodnotenie vplyvu dopravy na životné prostredie sa v SR vykonáva prostredníctvom vyhodnocovania indikátorov a spracovávania sektorových hodnotiacich správ na úrovni Európskej únie, zastrešovaného aktivitami Európskej Environmentálnej Agentúry (EEA), Organizáciou pre ekonomickú spoluprácu a rozvoj (OECD) a Štatistickým úradom Európskeho spoločenstva (EUROSTAT).

Tento postup navrhujeme aplikovať aj na monitorovanie plnenia environmentálnych cieľov stanovených v rámci posudzovania strategického dokumentu na úrovni Prešovského kraja. Na sledovanie navrhujeme tieto indikátory (upravené na podmienky Prešovského kraja):

- Dĺžka dopravnej infraštruktúry v kraji
- Počet dopravných nehôd a počet usmrtených a zranených osôb v dôsledku dopravnej premávky
- Environmentálna efektivita dopravy
- Sčítanie cestnej dopravy, výkonnosť cestných komunikácií
- Objemy a výkony prepravy osôb a nákladov, podľa dopravných módov, vrátane verejnej osobnej dopravy
- Deľba prepravnej práce osobnej a nákladnej dopravy
- Obsaditeľnosť vozidiel v cestnej osobnej verejnej doprave
- Konečná spotreba energie a palív v sektore dopravy
- Emisie základných znečistujúcich látok z dopravy
- Emisie skleníkových plynov z dopravy
- Expozícia obyvateľstva hlukom z dopravy
- Zabratie pôdy dopravnou infraštruktúrou
- Odpady z dopravy
- Podiel dopravy na havarijnom zhoršení vôd

Poznámka: Prevzaté (s miernymi úpravami) zo Správy o hodnotení strategického dokumentu: Strategický plán rozvoja a údržby ciest II. a III. triedy, VÚD Žilina 2014 – celoslovenský dokument.

Pretože v rámci monitorovania chýba monitoring týkajúci sa chránených častí prírody a chránených druhov, navrhujeme monitoring rozšíriť o tieto indikátory:

- Podiel dopravy na mortalite chránených druhov živočíchov všeobecne
- Podiel dopravy na mortalite chránených druhov vtákov vo vzťahu k chráneným vtáčím územiam
- Križovanie dopravnej infraštruktúry s migračnými cestami živočíchov
- Účinnosť prieplustov, ekoduktov, optických zábran a iných technických zariadení pre elimináciu kolízií živočíchov s dopravou
- Podstatné vplyvy dopravy na chránené územia NATURA 2000 a národnej siete
- Vplyvy dopravy na územný systém ekologickej stability

VIII. Pravdepodobné významné cezhraničné vplyvy vrátane vplyvov na zdravie

Dopravná infraštruktúra nadväzujúca na prihraničné a hranicné koridory, najmä tá, ktorá je súčasťou siete multimodálnych koridorov TEN-T, má medzinárodný rozmer. Niektoré z plánov a projektov uvedených v Koncepte Územnej prognózy GDI Prešovského kraja budú lokalizované v prihraničných oblastiach, resp. na hraniciach budú nadväzovať na dopravné komunikácie Poľska a Ukrajiny, čo môže (v tejto úrovni teoreticky) vyvolať vplyvy na území iného štátu.

Siet komunikácií na území Prešovského kraja, ktorá je predmetom hodnoteného strategického dokumentu, disponuje medzinárodnou dimenziou na regionálnej úrovni; niektoré dopravné stavby zaradené do predbežného zoznamu sa budú priamo dotýkať hranicných priestorov a budú končiť na hranicných priechodoch.

Vplyvy na životné prostredie presahujúce štátne hranice sa predpokladajú v priestoroch, kde sa dopravná infraštruktúra spája s infraštruktúrou Poľska a Ukrajiny. Budovanie a udržiavanie kvalitnej dopravnej infraštruktúry na území kraja môže spôsobiť vplyvy na území susediaceho štátu predovšetkým v súvislosti so zvýšením intenzity dopravy, spojenou so zvýšením tvorby emisií, hluku a zosilnením bariérového efektu. Napriek tomu sa nepredpokladajú významné cezhraničné vplyvy.

IX. Netechnické zhrnutie poskytnutých informácií

1. Zhrnutie poskytnutých informácií

Pre Slovenskú republiku sa v rámci programového obdobia rokov 2014 - 2020 otvorili nové možnosti prístupu k čerpaniu finančných prostriedkov z fondov EÚ, prístup k fondom je samozrejme podmienený.

Pre sektor dopravy bola zo strany EK stanovená podmienka zabezpečiť komplexné plány rozvoja dopravnej infraštruktúry, ktoré majú vychádzať z dôsledných analýz potrieb v sektore a následnej identifikácii problémových a potenciálnych faktorov rozvoja, ktorých realizácia významným spôsobom prispeje k zlepšeniu existujúceho stavu, či už z dopravného hľadiska, hospodárskeho, environmentálneho alebo ich kombináciou. Výsledkom splnenia podmienok EK je aj Strategický plán rozvoja regionálnej infraštruktúry SR, ktorý predstavuje strategický dokument strednodobého charakteru v oblasti rozvoja dopravnej infraštruktúry.

Víziou rozvoja infraštruktúry na regionálnej úrovni je dosiahnuť také vlastnosti cestnej siete, ktoré umožnia ekonomickým subjektom vytvárať hospodársky rast a zamestnanosť a zároveň nebude svojimi vlastnosťami limitovať vnútorný potenciál kraja, to znamená, že dopravná infraštruktúra by mala byť bezpečná pre najohrozenejšie skupiny účastníkov cestnej premávky; interoperabilná, pre rôzne druhy dopravy; inteligentná, poskytujúca informácie účastníkom cestnej premávky; kapacitná, schopná zabezpečiť plynulosť dopravy pri vysokej intenzite dopravy a trvalo udržateľná, zaistujúca environmentálnu, ekonomickú a sociálnu udržateľnosť ekonomického rozvoja.

Aj v Prešovskom kraji by rozvoj dopravnej infraštruktúry mal posilniť regionálnu pohyblivosť a znížiť dopravné zaťaženie v husto obývaných územiach kraja budovaním napojení na sieť TEN-T a medzinárodnú cestnú sieť. Zároveň sa očakávajú rekonštrukcie ciest II. a III. triedy, zabezpečujúcich prepojenia centier cestovného ruchu, priemyselných zón, centier osídlenia a podporujúcich cezhraničnú spoluprácu Euroregiónov.

Medzi priority patrí aj zvýšenie bezpečnosti dopravy modernizáciou úsekov ciest II. a III. triedy.

Rozvoj regionálnej infraštruktúry zohráva významnú úlohu v sociálnom a ekonomickom rozvoji kraja, avšak na druhej strane prináša so sebou negatíva vo vzťahu k životnému prostrediu a zdraviu. Hodnotený dokument je strategickým dokumentom s krajským dosahom, ktorý podlieha posúdeniu vplyvov na životné prostredie podľa zákona č. 24/2006 Z.z. o posudzovaní vplyvov na životné prostredie a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov.

Hlavným zmyslom strategického environmentálneho hodnotenia (SEA) je posúdenie súladu cieľov strategického dokumentu s environmentálnymi cieľmi stanovenými pre daný sektor. Východiskom pre stanovenie environmentálnych cieľov je o.i. analýza súčasných environmentálnych problémov súvisiacich s dopravou.

Posúdenie vplyvov strategického dokumentu identifikuje potenciálne problémové oblasti a významné negatívne vplyvy, ktoré je potrebné vziať do úvahy pri stanovovaní priorít rozvoja dopravnej infraštruktúry.

2. Plnenie podmienok vydaného rozsahu hodnotenia

Okresný úrad Prešov, odbor starostlivosti o životné prostredie vydal 16.júna 2015 rozsah hodnotenia strategického dokumentu – územnej prognózy „Generel dopravnej infraštruktúry Prešovského kraja“, určený podľa § 8 zákona č. 24/2006 Z.z. o posudzovaní vplyvov na životné prostredie a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov.

Správa o hodnotení akceptuje všetky „specifické požiadavky“ deklarované v rozsahu hodnotenia, t.z. požiadavky uvedené v odseku 2.2. pod označením 2.2.1. až 2.2.10.

V súvislosti s požiadavkou rozsahu hodnotenia pod označením 2.2.9. správa o hodnotení uvádzame **list Prešovského samosprávneho kraja, odboru regionálneho rozvoja č. z 26.júna 2015 – stanovisko k rozsahu hodnotenia Územnej prognózy Generel dopravnej infraštruktúry Prešovského kraja**.

Odbor žiada do rozsahu hodnotenia zapracovať nasledujúce požiadavky:

1. V správe o hodnotení je potrebné osobitne prihliadať na

- vzťah k iným strategickým dokumentom, najmä vyhodnotenie súladu s platným ÚPN VÚC Prešovského kraja (časť II. bod 6 prílohy č. 4 zákona č. 24/2006 Z.z.),
- urbánny komplex a využívanie Zeme, najmä dopravu na cesty II. a III. triedy (časť III. bod 3 prílohy č.4 zákona č. 24/2006 Z.z.).

Vychádzajúc z § 8 ods. 3 písm. b/ zákona (metódy posudzovania vplyvov) pri posudzovaní územnej prognózy definovať a použiť strategické ciele, konkrétnie ciele a strategické ukazovatele trvalo udržateľného života, resp. rozvoja, ktoré umožnia vyhodnotiť plnenie cieľov a navrhované varianty.

**Komentár: Bod 1. Akceptované – v texte v kap. II.6 a v kap. III.3. v textoch správy,
bod 2. v kapitole VI.**

X. Informácia o ekonomickej náročnosti (ak to charakter a rozsah strategického dokumentu umožňuje)

Charakter a rozsah strategického dokumentu neumožňujú podať informáciu o ekonomickej náročnosti, pretože sa jedná o výhľadový dokument bez jasne vymedzených konkrétností plánov a zámerov a ich reálnej uskutočniteľnosti.